వేదాంగాలు

సంస్కృత పదార్ణవము-2

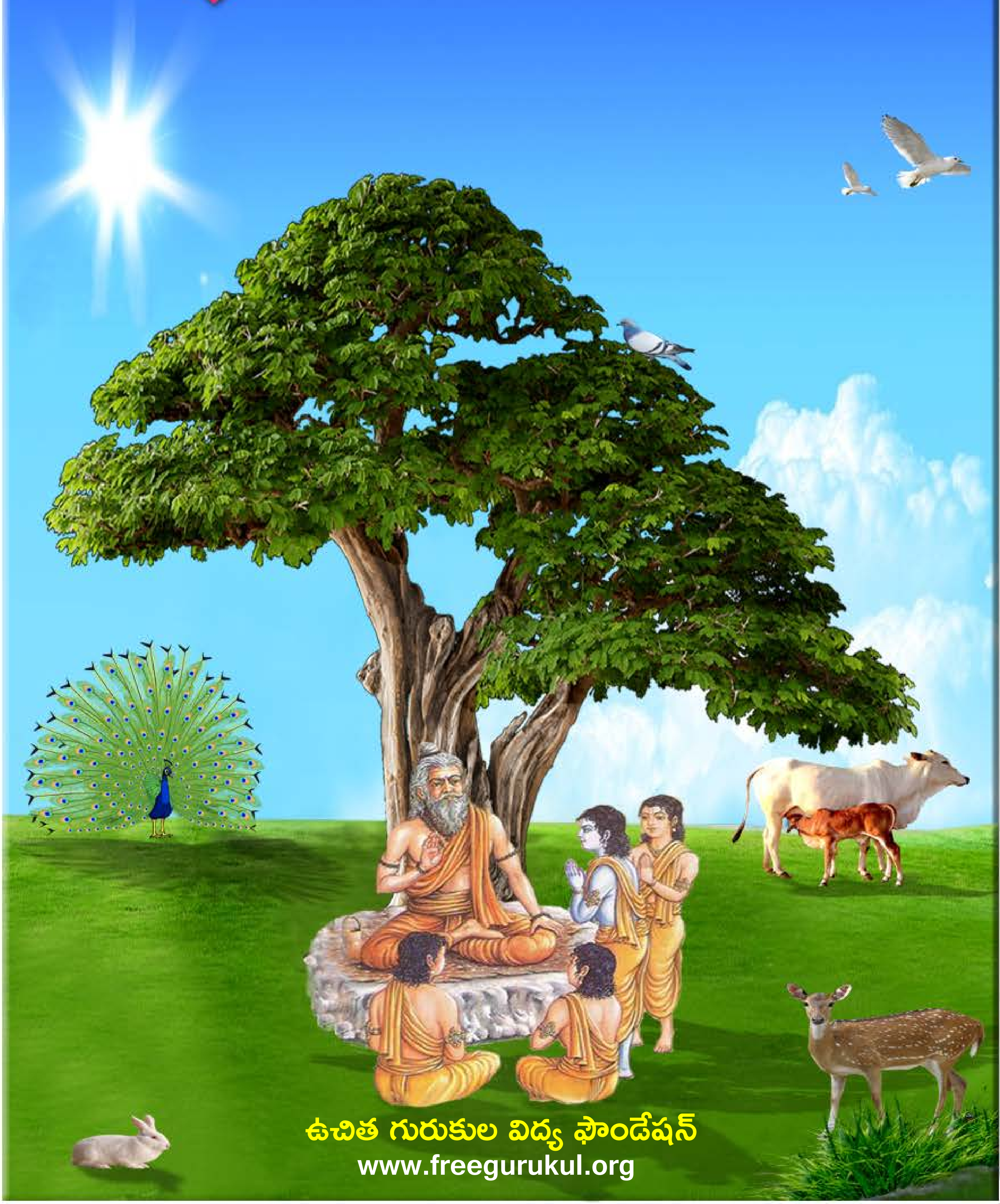

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్

www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభాం
గురు దక్షిణామూర్తి
గురు వేదవ్యాస మహర్షి
గురు శుక మహర్షి
గురు నారద మహర్షి
గురు వాల్మీకి మహర్షి
గురు శ్రీకృష్ణ
శంకరాచార్య మధ్యమాం
గురు దత్తాత్రేయ
గురు బాబాజి
గురు గౌతమ బుద్ధ
గురు ఆదిశంకరాచార్య
గురు రామానుజాచార్యులు
గురు జ్ఞానేశ్వర్
గురు రవిదాస్
గురు కబీర్ దాస్
గురు చైతన్య మహా ప్రభువు
గురు నానక్
గురు రాఘవేంద్ర స్వామి
గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి
యోగి వేమన
అస్మదాచార్య పర్యంతాం
గురు త్రైలింగ స్వామి
గురు లాహిరి మహాశయ
గురు రామకృష్ణ పరమహంస
అమ్మ శారదా దేవి
గురు వివేకానంద
గురు సాయిబాబా
గురు అరబిందో
గురు రమణ మహర్షి
గురు యోగానంద
గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద
గురు మళయాళ స్వామి
గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి
గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య
వందే గురుపరంపరాం..

Free Gurukul

"ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్" ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్చంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంధాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: http://www.new.dli.ernet.in
2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement
4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org Mobile App: Free Gurukul email: support@freegurukul.org
Facebook: www.facebook.com/freegurukul Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

" మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికి అందించబడాలి "

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్న్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

శ్రీ

సంస్కృతాంధ్ర పదార్ణవము

(ద్వితీయ సంపుటము)

విక్రాల శేషాచార్యుల గారిచే
విరచితమైన పదనిఘంటువు

ప్రచురణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి
కళాభవన్ - సైఫాబాదు,
హైదరాబాదు-4

తొలి పలుకు

కావ్యప్రబంధాలూ, వ్యాస సంకలనాలూ, సంస్కృత గ్రంథాలతోపాటు పండితులకూ, పరిశోధకులకూ, విద్యార్థులకూ ఉపకరించే పరామర్శ గ్రంథాలను కూడా అకాడమి ప్రచురిస్తున్నది. మాండలిక పదకోశాలు, మాండలిక వృత్తి పదకోశాలు, పదప్రయోగకోశాలు, త్రిభాషా, ద్విభాషా నిఘంటువులు, సమాన వ్యతిరేకార్థ కోశాలు ఇప్పటికే అకాడమి ప్రచురించింది. ఈలాంటి నిఘంటువులు ఇంకా ప్రచురణకోసం నిర్మాణంలో ఉన్నవి.

ఇప్పుడు అకాడమి అందిస్తున్న ఈ సంస్కృతాంధ్ర పదార్ణవము రెండవ సంపుటం. ఈ సంపుటంలో వనౌషధీవర్గానికీ, సింహాదివర్గానికీ సంబంధించిన పదాలకు అర్థవివరణం ఉన్నది. మొదటి సంపుటంలో స్వర్గవర్గము, మనుష్య వర్గము అనే రెండు వర్గాలకు సంబంధించిన పదాలు ఉన్నవి. ఇది విషయ క్రమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని కూర్చిన నిఘంటువు. సంస్కృత పర్యాయ పదాలకు తెలుగు అర్థాలను ముందు వివరించి, పుస్తకం చివరలో అకారాది సూచిగా పర్యాయపదాల పట్టిక ఇవ్వబడింది. పాఠకుల సౌకర్యార్థం ఈ ఏర్పాటు జరిగింది.

పాఠకులందరికీ ఎన్నివిధాలుగానో ఉపయుక్తమైన ఈ నిఘంటువును నిర్మించి ప్రచురించే అవకాశాన్ని అకాడమీకి కల్పించిన శ్రీ వి|క్రాల శేషాచార్యుల గారికి అకాడమి పక్షాన ధన్యవాదాలు సమర్పించుకుంటున్నాను.

హైదరాబాదు
తేదీ. 18-10-1982

ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి
కార్యదర్శి

వనౌషధివర్గము

1. అడవి

అటవీ-సీ॥ అరణ్యమ్-విపినం-గహనం-కానం-వనం-వార్క్షం-తలం-తల్కాం-గుహీనం-సమజం-త్రసం-కుబ్రం-కక్షం-మీలం-కాంతారం-కత్న్యకం దుర్గం-న॥ కాటికా-వనీ-సీ॥ కుందిలం-న॥

అడవి-వై॥ కాన-కాడు-కారు-కోన-లొంక-ఎడారి-ఎడారు-చేను-పొలము-

2. పేరడవి (పెద్ద యడవి)

మహారణ్యం-న॥ అరణ్యానీ-సీ॥

పేరడవి-

3. కాఱడవి (దట్టమగు అడవి)

కాఱడవి-చిట్టడవి-

4. తొఱ్ఱగల చెట్లతోఁ గూడిన యడవి

కోటరావణం-న॥

5. గడ్డితోఁ గూడిన యడవి

ప్రస్తారః-పు॥ తృణాటవీ-సీ॥

6. దండకారణ్యము

జనస్థానం-న॥ దండకారణ్యం-

7. దండకారణ్యాది పుణ్యవనము

తీర్థమ్-న॥

8. మాయచేత చేయఁబడిన యడవి

ఆశ్రుతః-

9. తోఁట (ఇంటి చేరువనున్న తోఁట)

గృహారామః-నిష్కుటః-పల్యాటః-పు॥ వాటిః-స్త్రీ॥

తోఁట-

10. ఇంటి వెలుపట నుండు ఉపవనము

పౌరకః-

11. ముంగిటనుండు తోఁట

ప్రకరీ-సీ॥

12. పెరటి తోఁట

కుటపః-పు॥

13. తోపు (మనుజులు వేసి పెంచిన వనము)

ఆరామః-పు॥ ఉపవనం-వేలం-న॥ తోఁపు-హౌసుతోఁట-
అపవనం-న॥

14. ఉపవనాంతరము

ధారా-సీ॥

15. పండ్ల తోఁట

వాటీ-త్రి॥

16. చెఱుకు తోఁట

ఇక్షువణః-త్రి॥ ఇక్షువనం-న॥

17. పూల తోఁట

కచ్ఛః-పు॥ కచ్ఛటికా-సీ॥ పుష్పవాటీ-

18. ఆఁకు దోఁట (తమలపాకుల తోఁట)

(నాగవల్లికారామః-పు॥) ఆఁకుతోఁట-

19. ప్రధానులయొక్క వేశ్యలయొక్కయు యిండ్లలోపలి తోఁట

వృక్షవాటికా-ఉపవాటికా-సీ॥

20. భాగ్యవంతుల పెరటితోఁట

పుష్పవాటికా-సీ॥

21. ఆటతోఁట (సర్వజనులకు సాధారణమైన రాజుయొక్క ఉపవనము)

ఆక్రీడః-పు॥ ఉద్యానం-లీలోద్యానం- ఆటతోఁట-ఆరాము-ఆరెము-
దేవనం-న॥ తేవనం-న॥ ఆరియము-సింగారపు తోఁట-
(తేవనమన క్రీడావనము)

22. మధువనము (సుగ్రీవుని యొక్క వనవిశేషము)

మధువనమ్-న॥

23. అశోకవనిక (రావణాసురుడి ఉద్యానవనము)

అశోకవనికా-సీ॥

24. సింగారపుఁ దోట (అంతఃపురమునకు మాత్రము ఉచితమైన రాజ తోఁట)

ప్రమదావనం-(పా) ప్రమదవనం-న॥ సింగారపుఁ దోఁట-సింగారు తోఁట-ఆఁట తోఁట-

25. సుందరమైన వనము

కామారణ్యం-న॥ (మనోజ్ఞవనం-)

26. క్షుద్రారామము

ప్రసేదికా-సీ॥

27. తడుకు (తోఁటలోనగువానిచుట్టు నేర్పఱచెడు వెలుగు)

తడుకు-

28. చాలు. పంక్తి

వీథిః- ఆలిః- ఆవలిః- పంక్తిః- పాలిః- శ్రేణీ-ధోరణిః - వింజోలీ-సీ॥ పద్ధతిః- మాలికా-

బారు-బంతి-వై॥ పడుపు-చాల్-చాలు-పదుగు-పవుఁజు-పౌఁజు - చాలుపు - (రూ) చాల్పు-సొరిది-ఓలి-తరము - తరబడి - తోరణ-దొంతి - పరి - మునుము - (రూ) మున్మ-వంతు- సొలపు - సోరి-వరుస-అంచెలు-

29. ఎడతెగక దట్టమైన పంక్తి

రేఖా-(పా)లేఖా-రాజిః- సీ॥

రేఁక- వై॥ గీఁత - గీఱ - గెఱ-గోఁటు-చాఱ-చీరము-జీర-అఱ్ఱ-లేక-వ్రాయి-

30, గర (అందులోని భేదము)

గర-

31. దొంతర (నిలువుచాలు)

ఉత్పంక్తిః- సీ॥ దొంతి-దొంతర-దొర-అడుకు-వరుస-

32. ఓషధి (చెట్టు తీఁగ మొదలైనవి)

ఓషధీ-సీ-

33. ఊప (అడవిలో చెట్లగుంపు)

ఊప-(అప్ర)

34, ఎండిపోయిన యడవి

కక్షం-న॥ కక్ష్యం-ప్న॥

35. వనసమూహము

వన్యా-సీ॥

36. మోసు (క్రొత్త మొలక)

అంకురః - (పా) అంకూరః - అభినవోద్భిత్-ద్॥ అంకిలః-పు॥ ప్రవాళం-ప్న॥ కందళః-త్రి॥ ప్రరోహః-పు॥

మొలక-మొల్క-మొక్క - మోక-మొలవ-మోసు-మ్రోడు - మోడు-మొటిక-మొట్టిక-మోటిక - మోస-మోసరిక - మోసేరిక - నసువు - ఇరుగు-ఈరిక-

37. గణుపులయందుఁ బుట్టిన మొలక

వంశః - పు॥

38. నారు (నాటఁదగిన మొక్క)

(సస్యాంకురః పు॥) నారు-నాఱు-కోఁగు-ఆకు- (గడి-)

39. దాని భేదము

కోడ-

40. దట్టమైన నారువరుస. సడ

తసి-సడ-సడయి-సదయి-

(ఇది నవాంకురపంక్తియని ఆం-ప.)

41. అంటు (చెట్టగుటకు చెట్టునుంచి వంచి పాతునట్టి కొమ్మ)

అంటు-

42. చెట్టు

వృక్షః- మహీరుహః- భూరుహః -
భూరుట్-హః శాఖీ-న్॥ విటపీ-న్॥
పలాశీ-న్॥ పాదపః - పులాకీ-న్॥
అంఘ్రిపః - అనోకహః - తరుః-
కుటః - ద్రుః - ద్రుమః - అగః-
అగమః-నగః - స్థిరః - విష్టరః-
కారస్కరః-గచ్ఛః-జర్ణః - కుఠిః-
కుటిః-ఫలదః-ఫలేగ్రాహీ-న్॥ పు॥
కుజః-కరాలికః-వసుః- అగచ్ఛః-

ద్రాఁకు- మాఁకు- ద్రాను- మాను-
చెట్టు-పుడమిపుట్టు-

43. దేవకులమునం బుట్టిన చెట్టు

కాచిమః - భంజరుః - పు॥

44. మందు చెట్టు

ఓషధిః - ఉష్ట్రికా - స్త్రీ॥

45. నీడగల చెట్టు

స్థిరయోనిః - ఛాయాతరుః - పు॥

46. రచ్చ చెట్టు (రచ్చ చేయుచోట నీడకై పెట్టిన ద్రాను)

ఉద్దేశపాదపః - చైత్యః - దేవతరుః - పు॥ రచ్చద్రాను
దేవావాసః - పు॥ కరిభః - కుంజరః - పు॥
(రావిచెట్టు పేళ్లని కొందరు)

47. కలప (ఇల్లు కట్టుట కుపయోగించెడు ద్రాకు)

కలప-

48. వానస్పత్యము (పూలవలనఁ బుట్టిన పండ్లుగల మామిడి మొదలయిన చెట్లు)

వానస్పత్యః - పు॥

49. వనస్పతి (పువ్వులు లేక కలిగిన పండ్లతోఁ గూడిన పనస మొదలయిన చెట్లు)

వనస్పతిః - పు॥

50. చెట్టు (పండు చేనే నశించే యరఁటి మొదలైనవి)

ఓషధ్యః - సీ॥ చెట్టు -

51. గొడ్డువోక ఫలించు మ్రాఁకు

అవంధ్యః - ఫలేగ్రహిః - పు॥

52. గొడ్డు మ్రాను

వంధ్యః - అఫలః - అవకేశీ - న్, పు॥ గొడ్డు-

53. తత్కాలమునఁ బండియున్న మ్రాను

ఫలవాన్-త్॥ ఫలినః-ఫలీ-న్, పు॥ పండినది-
ఫలితః -

54. పూచియున్నది

ప్రఫుల్లః - సంఫుల్లః - ఉత్ఫుల్లః - ఫుల్లః
వ్యాకోచః - వికచః - వికసితః -
వికస్వరః - స్ఫుటః - స్మితః-ఉన్నిద్రః
ఉన్ముద్రః - వ్యాకోశః - ఉజ్వలః -
ఉద్బుద్ధః - ఉన్మీలితః - ఉన్మిషితః -
పుష్పితః - కుసుమితః-
(అవంధ్యశబ్దము మొదలు వికసితశబ్దము వరకు నన్ని శబ్దములునుత్రి॥)

55. మొగ్గలు వేసినది

కోరకితం- అనిచినది - ననచినది -

56. చిగుళ్లు వేసినది

పల్లవితం- చిగిర్చినది-

57. తొంబక (విత్తులు రాలినది)

తొంబక-

58. పూచెడు పూలచెట్టు మొదలైనది

దలితః-త్రి॥

59. మోటు

స్థాణుః - పు॥ ధ్రువః - శంకుః- మోడు - మోటు - మోట - మ్రోడు- మొఱడు - మొద్దు - కొఱడు -

60. దుంగ (మ్రాని మొద్దు)

దుంగ-

61. కుఠారాదులచేత నఱకఁబడిన కొమ్మ మొదలైనది

పీఠితం-త్రి॥

62. గున్న (కుఱుచకొమ్మలు నూడలును గలిగియున్న గుజ్జ మ్రాఁకు)

క్షుపః - పు॥

63. పొద (ప్రకాండము లేక ఆకులు తఱుచుగాఁగలది. ప్రకాండమన వ్రేళ్ళకును కొమ్మలకును నడుమ నుండు భాగము)

స్తంబః - గుల్మః - కుడుంగకః - పు॥ కక్షా - స్త్రీ॥ పొద-పొదరు-ఈరము-ఈఱమ-జిట్ట-జీబు-ఈరాలు-తుప్ప-పుట్ట- డొంక-

64. చిట్ట (చిన్నపొద)

చిట్ట - తుప్ప

65. తీఁగ

వల్లీ- (స) వల్లిః- వ్రతతిః-వ్రతతీ- వేల్లిః-లతా-లతికా-ప్రసూః-ఘట్టా-స్త్రీ॥ తీఁగ - తీఁగియ - తీఁగె - తీవియ - తీవ - తీవె - తివ్వ

66. సానులముంగల మొలచిన తీఁగ

కుత్కీలః - పు॥

67. అల్లుడు తీఁగ

అలసా - స్త్రీ॥

68. పూలుగల తీఁగ

కణీచీ - స్త్రీ॥

69. అలము (తీఁగలోని భేదము)

అలము-

70. తీఁగ చివర

ప్రాశిః - ప్న॥

71. గుబురు (తీఁగల గుంపుగల పొద)

వీరుత్-ధ్॥ గుల్మినీ-సీ॥ ఉలపః-పు॥ (ఇవి యాకుల గుంపుగల తీఁగ పేళ్లని కొందరు.)

జొంపము - గుబురు - గుంపు - తఱుచే - దలము - జెజెరు -

72. ముండ్ల పొద

పుయ్యి-

73. వృక్షలతా గహనము

కుటంగకః - పు॥

74. పొడవు (పర్వతాదుల పొడవు)

ఉచ్ఛ్రాయః-ఉచ్ఛ్రయః-ఉత్సేధః-పు॥ సమున్నతిః - సీ-

పొడవు-పొడగు - (మఱిగొన్నిపేళ్లు సంకీర్ణ వర్గమునఁ జెప్పఁబడును)

75. మొద్దు (వేరు మొదలు కొమ్మలవరకుఁగల చెట్టుయొక్క మధ్య భాగము)

ప్రకాండః-ప్న॥ స్కంధః-దండః-పు॥ దండకః-

మొదలు - మొదల్ - మొద్దు - ముద్దు - బోదె-బోదియ-

76. కొమ్మ

శాఖా - లతా - సీ॥ (శిఖా-)

కొమ్మ - కొమ - కొమ్ము - లేట -

77. అన (వాఁగునట్టి మిక్కిలి లేఁతకొమ్మ)

అన-

78. పెనుఁగొమ్మ (మాను మొదటి కొమ్మ)

స్కంధశాఖా - శాలా - సీ॥

బగ్గ-పుంగ-కపట- పెనుఁగొమ్మ-

79. పెద్దకొమ్మ

ప్రఘాణః - పు॥

80. పంగ (ఏకముగా చాఁగిన కొమ్మ)

పంగ-(రూ)ప్రంగ-పగ్గ-పాయగొమ్మ-

81. పలవ (రెండు కొమ్మల మొదలు)

పలవ-

82. మండ (శాఖా సమూహము)

ఉపశాఖా - సీ॥

మండ -

83. రెమ్మ (కొమ్మలకుఁ బుట్టిన కొమ్మలు-ఉపశాఖలు)

ఉపశాఖా - సీ॥ (ఆంధ్ర సంస్కృత నిఘంటువులో పైదానికి దీనికిని ఈ పేరే వ్రాసియున్నది)

రెమ్మ-రెంబ-రెబ్బ-రివట-రివ్వ-చివ్వ-చివక-సెలగ-మల్లె-చివర-జబర-సురిగ-సురిగె-బలుగు-గోల-బరుగు-సెల-సోఁగ-సుడిగె-కోల-చేవక-చేవ్వ-జేబర-జొంపము-మెణ-రొట్ట-సెఁగొమ్మ-కళ-

84. బొడిమె (రెబ్బల మొదటి లావు భాగము)

(బొడిమె-)

85. ఊడ (చెట్టు మొదటి యూడలు)

శిఫా - జటా-

ఊడ-

86. పడుగొమ్మ (చెట్టు మొదటినుండి చివరకునుఁ గొమ్మల యూడలకునుఁ బోయిన తీఁగ)

అవరోహః - పు॥

పడుగొమ్మ-

87. కొన (చెట్టు కొన)

శిరః - న॥ అగ్రం - శిఖరం - న॥ గృధ్రశీర్షి-

తల-కొన-మొన-కొమ్ము-కొస-కోన-కడపట-చిల్ల-చివర-తుద-సుద-అంచు-వై॥ మిట్టెడు-

88. మొన

మొగ -

89. చిట్టచివర

ముని - దే॥ చిట్టచివర - తుట్టతుద-
చిటారు-

90. వేరు (చెట్టు మొదలు)

మూలం - న॥ బుధ్నః - (పా) వేరు - దుంప - మోసు -
బ్రధ్నః - అంఘ్రినామకః - పు॥

91. దవ్వ (మాని నడిమి మెత్తని బాగము)

దవ్వ -

92. చేవ (చెట్టులోనుండు చేవ)

సారః - మజ్జా - న్, పు॥ (ప) చేగ - చేవ -
మజ్జా - సీ॥ పూత్కారిః పు॥

93. జల్లివేరు (వేళ్ళకొసను కుచ్చువలె నుండెడు వేరు)

జల్లివేరు-

94. తల్లి వేరు

ఆధారమూలమ్ - న॥ కుంకటివేరు - కూఁకటివేరు-

95. చెట్టులోని సరము

క్వాథః - వృక్షరసః - పు॥

96. బంక

నిర్యూహః - బంక - బందన - జిగట - జిగురు-
నిర్యాసః - వేష్టకః - పు॥ ఖపురః- జీగురు - జివురు - గోఁజు - గోఁదు-
లశః - కూర్చికా - సీ॥

97. బంక యందలి భేదము

సరేసు - (దీనిని వజ్ర మందురు)

98. పెచ్చు (పండులోనగు వానిమీఁది తోలు)

పెచ్చు -

99. పాలు (మఱ్ఱి మొదలగు చెట్లయందుఁ గలిగెడు రసము)

పాలు -

100. నారపట్ట (నారయన వల్కలమని యాం-బా-లో వేరుగనున్నది)

త్వక్-చ్,-త్వచా-స్త్రీ॥ వల్కలం- ప్న॥ చోలకః - పు॥ ఛల్లీ - స్త్రీ॥ చోచః - పు॥

తొడు-తోలు-తోలుక-పట్ట - చెక్క - చెక్కు - తాఁట - తొంట - తోడు- తోడుపట్ట - తడప - నార - చట్ట- తిత్తి - తొక్క - తొక్కు - తొడప- తొడవసము - కళాసము - అంట - తొలుక -

101. బరడు (గరుకైన పట్టలోనైనది)

బర్బరః - పు॥

బరడు - బెరడు - బొబ్బర - వై॥

102. నార

వల్కలమ్-

నార-

103. చెట్టునాడి

స్నావః - పు॥ కినాటకం - న॥

104. కొయ్య (కట్టె)

కాష్ఠం - దారు - దలికం - న॥ కరః-

కట్టె - కట్టియ - వై॥ కోల - కఱ్ఱ-

105. కొయ్య

(దారు-న॥)

కొయ్య-

(ఆం - నిఘంటువులలో కొయ్యయన దారువని కట్టెయన కాష్ఠమనియు వేరుగఁ జెప్పఁబడి యున్నవి గాని సం॥లో కాష్ఠదారుశబ్దములేకార్థకములే)

106. చెక్క (దారుభేదము)

చెక్క - గడు -

107. పేడు (సన్నని కొయ్య తునక)

కిలింజః - పు॥ పేడు - (సన్నచెక్క-)

108. చీల్చఁబడిన కట్టియ

విదలమ్- న॥

109. చిఱుత [దారుఖండము]

చిఱుత -

110. కట్టెపుల్ల

పుడక - పుడుక - పుల్ల -

(ఇవియేతృణకాండమున కున్నుపేళ్లు)

111. పొయినిడు కట్టె

పుల్ల - ముటాలు గ్రా॥

112. చిదుగు

ఇంధనం - ఏధః - స్, న॥ ఇధ్మం- న॥ ఏధః - పు॥ సమిత్ - ధ్, సీ॥ ఆలాజ్యం - న॥ సామిదేనీ - సీ॥

చిదుగు - చితుకు - వేలిమికట్టియ - వేలిమికట్టె -

113. చిదుగుల సమూహము

వంటసరకు -

114. వంట కట్టెలు (వంటకై పొయ్యిమంట వేసెడు కట్టెలు)

అట్టం - న॥ (శుష్కః-) గరహః-పు॥

వంటచెఱకు-వంటకట్టె-వంటకట్టియ- ముటాలు - గ్రా॥ వంటసరకు -

115. మ్రాని తొఱ్ఱ

నిష్కుహః - నిష్కుటః - పు॥ కోటరం - పు॥

తొట్ట - తొఱ్ఱ - తొఱట - తొఱ్ఱట- తొఱ్ఱటు - తొఱ - తొఱి - తొఱ్ఱి - తొఱీ - దొఱట దొఱ్ఱట -

116. చెట్లబుడిపి, ముడి

(గ్రంథిః - పు॥)
బుడిపి-బుడ్పి-బొడిప-కంతి-కడింది-
గుబ్బ - ముడి - ముడుత - బోటు -

117. చెట్టులోనగువాని తొఱ్ఱ

డొంగు - కనుమ -

118. గొల [పువ్వులగుత్తి. పూచిన కొమ్మయు]

వల్లరీ - మంజరీ - స్త్రీ॥ మంజీ - గొల - గెల - గెల -
(ఇవి ఇకారాంతములుగాను గలవు)

119. అచ్చము పూలగుత్తి

చమరీ - మంజరం - స్న॥ మంజిః స్త్రీ॥ పూలగుత్తి-

120. ఆకు

పత్రం - పర్ణం - పలాశం - పత్తిరి - పత్రి - పత్తిరాకు - ఆకు-
ఛదనం - దళం - న॥ ఛదః - పు॥ గాదము -
వాతాయం - న॥ పతనం - పతత్రమ్-
బర్ణం - న॥

121. మందాకు మూలిక

మూలికా - స్త్రీ॥ మందాకు-

122. చీకాకు [చివికిన యాకు]

చీకాకు -

123. పండుటాకు

కారాకు -

124. ఎండుటాకు

బర్బరం - శుష్కపత్రం - న॥ ఎండాకు - కారాకు - చొక్కాకు -
సొరుగాకు - చొరుగు - చొరువు -
ఒగుడు - దవగడు -

125. ముదురాకు [ముదిరిన యాకు]

ముదురాకు -

126. పాఱుటాకులు [మునులు లోనగువారు వస్త్రమునకు మాఱుగా కట్టుకొనెడి యొక దినుసు ఆకులు]

పాఱుటాకులు -

127. ఇంగువ చెట్టుయొక్క ఆకు

బాష్పికా - సీ॥ హింగుపలాశికా -

128. పొసరాకు [దగ్గుకైమూఁజూచు ఒకానొక ఆకు]

పొసరాకు -

129. పెడక [ఆకుయొక్క వృష్ఠభాగము]

పెడక - పెణక-

130. ఈన

(పత్రనాడీ- సీ॥) శంకుః - మాఢిః- ఈన - ఈనె - ఈనియ - పొరక -
సీ॥ పర్వరీణః - పర్వరీణః - పు॥

131, ఈనె మొదలు

బొండిగ-

132. ఆఈనలగుంపు

శంకుః - పు॥ పత్ర శిరాజాలమ్ - న॥
(పల్లవకిసలయ శబ్దములు ఆకులతోఁ
గూడిన గంటుపేళ్ళని కొందరు)

133. చిగురు

పల్లవః - పు॥ కిసలయం -
కిసాలయం - కిసాలం - కిసలం -
కిసం - విసలం - న॥ సింజా -సీ॥
ప్రవాళం - తరురాగం -
లతాయావకం - న॥ మస్తరః -

చిగురు - చివురు - ఇగురు - ఇవురు-
తలిరు - ఈరిక - చిదుము - నన-

134. కొమ్మలు చిగుళ్ళు మొదలైనవాని గుంపు

విస్తారః - ప్రస్తారః - విటపః -
పు॥ స్తంబః - కటప్రస్తా-ఋ-పు॥

135. లేంత చిగుళ్ల కోశి

శుంగా - స్త్రీ॥

136. గుబురు [వృక్షవిటపము]

గుబురు - జుజురు -

137. లేంజిగురు

పల్లవాంకురః - పు॥

138. ముల్లు

శితాగ్రః - కంటకః - పత్రసూచిః - ముల్లు - ములు - వసి - కుట్టుతేలు
ద్రుమనఖః - ద్రుమరః - వంకిలః-రాం॥
కిలః - దలసూచిః - తరునఖః - పు॥

139. ఉమ్మెత్త ముల్లు

ఉదర్కః - పు॥

140. ముళ్ళకంప. ఈడిక

ఎట్టి - ఈడిక - ఊంచే - ఎట్టము-
తొడుగట్టి - (రు) తొడగటు -
తొడుగు - తొడ్గు - తొడువు -
సుడుము - కంప - క్రంప-

141. అట్టము [ముండ్ల మోపులోనగునది]

అట్టము-

142. ఎండిన ముండ్లకంప

క్రంప -

143. తెట్టి (తృణకాష్ఠాది భారము. గడ్డి, కట్టెలు మొదలైనవాని మోపు)

తెట్టి - తెట్టియ -

144. సొన [బెండలోనగు వానిమీంది నూంగు]

సొన-

145. నూఁగు [కొన్ని యాకులమీఁదను కాయలమీఁదను యేర్పడియుండు చిన్నముండ్లు]

నూఁగు -

146. సద [ఆకుమీఁది నూగు]

సద - వై॥

147. నుసి (పురుగులు తొలువఁగా రాలు మ్రానిపొడి)

నుసి - ఉసి -

148. చోఁదు (కాలునప్పుడు కాష్ఠమునందు ద్రవించెడు ద్రవము)

చోఁదు -

149. వృక్షములు మొదలైనవాని ఫలము

సస్యం - ప్రాశస్యం - ఫలం - న॥ వ్యుష్టిః - సీ॥ శారదం -

పైరు - పయిరు - సస్సెము - సస్సియ - ససి - ఆరబము - వై॥

150. పనసాది ఫలముయొక్క అసారభాగము

బుస్తం - న॥

151. తొడిమ

వృంతం - న॥ ప్రసవబంధనం - న॥ బన్ధనం -

తొడిమె - తొడిమ - కాఁడ - బొండిగ -

152. జీడి (ముంతమామిడి మామిడి మొదలగువాని తొడిమ యందలి పాలు)

జీడి -

153. కాయ (పండని కాయ)

శలాటుః - పు॥

కాయ - అలము -

154. పిందె (చిన్నకాయ)

పింద - పిందె - పిందియ - పూప - కసుగాయ - అలము -

155. కసుగాయ (లేఁత కాయ)

క్షారకః - క్షారకః - జాలకం న॥

కసురు - కసుగాయ -

156. పూపిందె (మిక్కిలి చిన్నపిందె)

పూపిందె - పూఁబిందె-పూఁబిందియ-
పూప-

157. కుక్కమూతి పిందె (కాపుడిగినప్పుడు గలిగెడు
కుక్కమూతి వంటి మూతిగల పిందె)

కుక్కమూతి పిందె-

158. ఉడుబోతు పిందె(కాపుడిగినప్పుడు చెట్లయందుఁగలిగెడు పిందె)

ఉడుఁబోతు పిందె-

159. పడుగాయ (రాలినగాయ)

పడుగాయ -

160. వట్టు (ఎండినకాయ)

వానం - త్రి॥ మోణః - (మోణ శబ్దమునకు ఎండినపండు అర్థము)

వట్టు - వత్తు - వరుగు -

161. వరవట్లు (మిక్కిలి వట్టులు)

వరవట్లు - బ - వరవట్టులు - (ఇది శ.ర.ములో వఱువట్లు అని యున్నది)

162. పసరుగాయ (ముదిరిన పిందె)

పసరుగాయ -

163. దోరగాయ (ఫలకల్పశలాటవు)

దోరగాయ-

164. కాయపండు

ముగ్గు-

165. వామనగాయ (ఊఁరుఁగాయకుపయుక్తమైన యొకదినుసుకాయ)

వామనగాయ-

166. వామనగాయలు

వామనములు - బ॥

167. పండు

ఫలం - పరీరం - న॥ ప్రసవః పండు - పంట
పిప్పలం-

168. పెద్దపండు

గొబ్బరండు-

169. ఫలసమృద్ధి

ఆమని-

170. విషవృక్షపు ఫలము

వేగః - పు॥ విషవృక్షఫలం - న॥

171. బద్ద (పండ్లయొక్కయు కాయలయొక్కయు తునుక)

బద్ధ - (రూ) బద్ద - దబ్బ-

172. పనసాదిఫలముల అంతము

కోశః - పు॥

173. విత్తనము

బీజం - న॥ అష్టిః - స్త్రీ॥ ధానా - విత్తు - విత్తనము - గింజ - గిజేరు-
గిజేరు - గుజేరు - గుఋములు - బ॥

174. విత్తులోపలి భాగము. పలుకు

పలుకు - పల్కు -

175. ఎన్ను (తులసి మొదలగువానియొక్క ఎన్ను)

ఎన్ను - వెన్ను -

176. పేసెము (పండ్లు మొదలగువాని యందుండు గుంజు)

పేసెము - బేసము

177. బుఱ్ఱగుంజు (డొక్క బుఱ్ఱలోని గుంజు)

బుఱ్ఱగుంజు-

178. పండ్ల రసము. పానకము

పానకము-

179. పసురు (ఆకు రసము)

(స్వరసః - పు॥) పర్పరీణః - పర్వరీణః - పు॥ — పసరు - పసురు - ఆసరు -

180. పసరు మొగ్గలు

1 క్షారకః - పు॥ జాలకం-న॥ జాలం- (ఈ రెండు పేళ్ళను కొందరు పసరు కాయలకు మరికొందరు మొగ్గలగుమి కని పేళ్ళందురు) — పసరుమొగ్గ-పసురుమొగ్గ-పసిమొగ్గ-పసిరికమొగ్గ-లేఁతమొగ్గ-

181. నన (ఇంచుక వృద్ధినొందిన మొగ్గలు)

2 కలికా - స్త్రీ॥ కోరకః - పు॥ — నన -

182. గుత్తి (గన్నేరు మొదలైన వానియందు నొక కొమ్మయందుఁ గానఁబడు ననేక పుష్పముల గుత్తి)

గుచ్ఛకః - స్తబకః - గులుచ్ఛః - క్షేపః - పు॥ — గుచ్ఛ - గుత్తి - గువి - గుది-గొతు-కుచ్చె -

183. ముదురుమొగ్గ (పుష్పించుటకు సిద్ధమైన మొగ్గ)

ముదురుమొగ్గ -

184. గెల (పండ్లయొక్క కాయలయొక్క గెల)

గెల - గొల-

185. మొగ్గ (అపుడు వికసింపఁగల మొగ్గలు)

3 కుట్మలః - పు॥ ముకుళః - పు॥ కోశః - కోషః - — మొగ్గ - (రూ) మొగ - మొగడ - నన - పూమొగ్గ - అరవిరి-

186. విచ్చె మొగ్గ

విరియుమొగ్గ - విచ్చెమొగ్గ

187. మూఁగ మొగ్గలు (వికసింపని మొగ్గలు)

మూఁగ మొగ్గలు - బ॥

188. పువ్వు

సుమనసః - స్, సీ, బ॥ పుష్పం - ప్రసూనం - ప్రసవం - కుసుమం- సుమం - ఫుల్లం - లతాంతం - ఉద్గమం - న॥ ప్రసవోద్గమః - పు॥ ప్రసూతం-న॥ సూనం-మణీచకం-

పూవు - పూ - పువ్వు - పువు - విరి- అలరు - పుష్పము - వై॥ నన -

189. చిన్ని పువ్వు

చిన్నిదము-

190. పూల సమూహము

ద్రాఢిః - పు॥

191. పువ్వార (ఈఁదు తాడులోనగువాని వంటి చెట్టుయొక్క పూఁత)

పువ్వార - ద్వ॥

192. చిక్కాము (మల్లెలు మొదలయిన కొన్ని పుష్పజాతుల తొడిమ క్రింద నుండు కుదురు)

(చిక్కాము-)

193. పూఁదేనె

మకరందః-మరందః-పుష్పరసః- పుష్పసారః - పుష్పద్రవః - పు॥ పుష్పాసవం - న॥ మధూలీ - సీ॥ (మధు)

పూఁదేనె - పూఁదేనియ - **పూవుతేనె**- కమ్మనీరు - ననసీరు -

194. చిన్ని పూవుతేనె

తేనె పటికబెల్లము-

195. పుప్పొడి

పరాగః - పు॥ సుమనోరజః - స్, న॥ సింజానం - మధుసంఛన్నం - న॥ మధూలికా - సీ॥ (ఉపచారమువల్ల ధూళి పాంసురేణు రజశ్శబ్దములున్ను)

పుప్పొడి-

196. తేనెపెర

కరండః - పు॥

197. తేనెతెట్టె

ఛాత్రమ్ - న॥ క్షౌద్రపటలమ్ - న॥ తేనెతెర-తేనెతుట్ట-తుట్టె-పెర-పెఱ-జేన్నుపెర - తెట్టె - తెట్టియ-జేన్ను-

198. పిప్పి (నలిచి రసము పిండిన ఆకులో నగునది)

పిప్పి - పిప్పిరి -

199. గడ్డ

కందః - పు॥ గడ్డ - వై॥ దుంప - మోసు -

200. కొమ్ము (పసుపులో నగువాని యెండిన నిడుపాటి గడ్డ)

కొమ్ము -

201. పిలకలు (దానియొక్క బీజములు)

(కందబీజాని - న॥) పిలకలు - బ॥

202. చిగిరింత (చిగుళ్లు పుట్టుట)

చిగిరింత-

203. పూత (పూయుట)

పూత-

204. కాపు (కాయుట)

కాపు-

205. వచ్చె (చెట్టుకుఁబెట్టి బొత్తిగా నాశముఁజేసెడు ఒకదినుసు చీడ)

వచే—

206. మందాకు (ఓషధి)

ఓషధీ - స్త్రీ॥ మందాకు-

207. ఒక్క చెట్టునీడ

వృక్షచ్ఛాయా - స్త్రీ॥

208. పెక్కు చెట్లయొక్క నీడలు

వృక్షచ్ఛాయమ్ - న॥

ఇట్టి రాగల వృక్షలతాదు లన్నియు పుష్ప ఫల వాచకము లైనపుడు స్త్రీలింగపు ల్లింగములు లేనివి. అనఁగా నపుంసక లింగములే యనుట. ఉదా-చంపకస్య పుష్పం చంపకం-ఆమ్రస్య ఫలం ఆమ్రం - ఆమలక్యాః ఫలం ఆమలకం - మొదలైనవి. హారీతకి కోశాతకి ధాత్రి ద్రాక్ష మొదలైనవి పుష్ప ఫల వాచకమైనపుడు స్త్రీలింగము నందే వర్తించును. ఉదా-హారీతక్యాః ఫలం హరీతకీ - కోశాతక్యాః ఫలం కోశాతకీ-మొదలైనవి.

వరుసగా అశ్వత్థాది వృక్షముల ఫలములు. అశ్వత్థము (రావిచెట్టు)యొక్క ఫలము అశ్వత్థము-వేణోరిదం (వెదురు సంబంధమైనది) వైణవము - ప్లక్షస్య ఫలం (జువ్వియొక్క పండు) ప్లాక్షం-న్యగ్రోధస్యఫలం నైయగ్రోధం. (మఱ్ఱి పండు)-ఇంగుదస్య ఫలం (గారపండు) ఐంగుదం-బృహత్యాః ఫలం బార్హతం. (ములకపండు) శిగ్రోఃఫలం శైగ్రవం (మునగపండు).జంబ్వాఃఫలం జంబూః ఊ, సీ, జంబు-జాంబవం-న (నేరెడు పండు) - జాతీమల్లికాశేఫాలికా యూధికాది శబ్దములు పుష్పవాచకములైనప్పుడును తమ తమ లింగములే గలవి యగును. అనఁగా స్త్రీ లింగములే. ఉదా - జాతేః కుసుమం జాతిః (జాజి పువ్వు.) మల్లికాయాః కుసుమంమల్లికా (మల్లెయొక్క పువ్వు.) మొదలైనవి. వ్రీహి మాష ముద్గ యవాది శబ్దములు ఫలవాచకము లైనపుడును తమ లింగములే కలవిగ నుండు. ఉదా-వ్రీహీనాం ఫలాని వ్రీహయః. (వ్రీహుల ఫలములు.) ముద్గస్య ఫలం ముద్గః (పెసర యొక్క పండు.) మాషస్య ఫలం మాషః - (మినపకాయ.)

విదారీ గంభారీ బృహత్యాది శబ్దములు మూలవాచకము లైనప్పుడును పుష్ప వాచకములైనప్పుడును స్వలింగములే. తమ లింగములు గలవే యగును. స్త్రీలింగములే. ఉదా-విదార్యాః మూలం ఫలం కుసుమం వా విదారీ. (విదారి యొక్క మొదలు యొండె పండు యుండె పువ్వు యుండె విదాతి యనంబడును.) ఇట్లే గంభార్యాః మూలం ఫలం పుష్పం వా గంభారీ ఇత్యాదులు. పాటలా శబ్దము పుష్పవాచకమైనప్పుడు నపుంసక లింగమునందును స్త్రీలింగము నందును వర్తించును. ఉదా-పాటలాయాః పుష్పం పాటలం పాటలా వా. పాటల యొక్క పుష్పము పాటలము అని నపుంసకముగాని పాటల యని యాచెట్టుయొక్క లింగమైన స్త్రీలింగము గనే గాని యగును.

మొల్లలు మల్లెలు మొదలైన శబ్దములు బహువచనము లైనప్పుడు తమ తమ పువ్వులను చెప్పును. అనఁగా మల్లెలనఁగా మల్లెపూవులని యర్థము. జొన్నలు రాగులు మొదలైనవి బహువచనము నందు తమ తమ పంటను చెప్పునవి యగును. ఉదా- జొన్నలన పండిన జొన్నపంట యొక్క గింజలు అర్థము.

కంద పసుపు మొదలైనవి యేకవచనము నందు తమ మూలము (మొదలును) చెప్పుచేండును. ఉదా- కందయనుకంద శబ్దము యొక్క యేకవచనము కందగడ్డను నుడువుచున్నది.

గంజాయి మొదలుగా గలవి వాటి వాటి యాకులకుఁ బేర్లుగా నుండును. ఉదా- గంజాయి యనునప్పుడు గంజాయి యాకుగా గ్రహింపఁ దగినది.

అంగవంతములైన మల్లె మొదలైన వృక్షములయొక్క వాటి పత్ర పుష్ప ఫలములందు అంగములుగ నగుచేండును. ఉదా- మల్లె అంగి. పూలు ఆకులు మొదలగునవి దాని అంగములు. ఇట్టి యంగియగు మల్లె దాని యంగము లైన పువ్వులకు బహువచనములో వాచకమై యంగము అయినది.

209. రావిచెట్టు

బోధిద్రుమః-చలదళః-పు॥ పిప్పలః- రావి - రాగి -
పు॥ కుంజరాశనః - అశ్వత్థః -
వాదరంగః - చైత్యద్రుః - కేశవా
లయః - శుభదః - శుచిప్రదః -
కృష్ణావాసః - పు॥ శుచిద్రుమః -
శ్రీవృక్షః -

210. రావిచెట్టు పండు

యక్షోదుంబరికం -

211. కండ్ల రావిచెట్టు

పవిత్రా - అశ్వత్థికా - స్త్రీ॥

212. వెలగ చెట్టు

కపిత్థః - దధిత్థః - గ్రాహీ - న్॥ వెలగ-
మన్మథః - దధిఫలః - పుష్పఫలః-
సుఫలః - దంతశఠః - పు॥
లింగవర్ధః - హృద్యః - పు॥
మోరటా - మూలపుష్పికా - స్త్రీ॥
నారాయణః -

213. అత్తి చెట్టు

ఉదుంబరః-జంతుఫలః-ప్రాణిఫలః- అత్తి - మేడి - అంజూరు - బొడ్డ -
యజ్ఞాంగః - హేమదుగ్ధకః -
వనస్పతిః - నిర్మోటః - పు॥
మశకీ - న్. పు॥

214. ఎఱ్ఱ కాంచనపు చెట్టు

కోవిదారః - చమరికః - కుద్దాలః -
యుగపత్రకః - కామాశుః - పు॥
యుగచ్ఛదః - రక్తపుష్పః - పు॥
కాంచనారః -

215. ఏడాకుల యరఁటి చెట్టు

సప్తపర్ణః - విషమచ్ఛదః - పు॥ కపురపుటనఁటి - ఏడాకులయనఁటి -
విశాలత్వక్-చ్, స్త్రీ॥ శారదః - పు॥
(పా) శారదీ - స్త్రీ॥ గ్రహనాశనః -
దేవవృక్షః - దలేగంధః-శిరోరుజా-
అయుగచ్ఛదః -

216. రేలచెట్టు

ఆరగ్వధః - (ప) ఆరుగ్వధః - (పా) రేల-
ఆర్గ్వధః - రాజవృక్షః - శమ్యాకః-
(పా) శంపాకః - సంపాకః -
చతురంగుళః - ఆరేవతః -
వ్యాధిఘాతః - కృతమాలః -
సువర్ణకః - పు॥ వ్యాఘాతః -
ప్రగ్రహః - సువర్ణః -

217. నిమ్మచెట్టు

జంబీరః - జంభీరః - జంభః - జంభకః - జంభలః - దంతశఠః- దంతహర్షణః - రేటః - పు॥ నిమ్మ -

218. చిల్లచెట్టు

కతకః - అంబుప్రసాదనః - పు॥ ద్రావణః - దోషిగ్రహః - సరసః- సఠః - ఉల్లేఖనీయః - లక్ష్మీవాన్- త్॥ తేరః - పు॥ చిల్ల - చిల్లచెట్టు - ఇందుగు-ఇందువు- ఇన్నుగ-

219. చిల్లచెట్టు పండు

ద్రావణం - న॥

220. దూదినిమ్మ

(మాతులుంగః-పు॥)ఛాగః-కరుణః- లక్షః-పు॥ (మల్లికాకుసుమప్రియః- పు॥) దూనినిమ్మ-నారింజే - వై॥ కిత్తలి- (దూదినిమ్మ, కిత్తలి యొకటిగనే లోకములో వాడుక. నిఘంటువులలో వేరుగ నున్నవి.)

221. నారింజే

నాగరంగః - నారంగః - నార్యంగః- యోగీ - న్॥ తక్రవాసనః - పు॥ త్వగ్గంధః - యోగరంగః - (నారింజేలోని భేదము ముందును మఱియొక్కటి చెప్పఁబడనున్నది.)

222. పెద్ద నారింజ

ముచులిన్దః - నిమ్నకః - పు॥

223. ఉలిమిరి చెట్టు

వరుణః-వరణః-సేతుః-తిక్తశాకః-కుమారకః- అశ్మరీఘ్నః-చేలాలః-చిత్రఫలః-సుశాకః - రాజతేమిషః-లతాపనసః - నాటామ్రః - సేదుః - పు॥ అశ్మరీరిపుః -

ఉలిమిరి - ఉలిమిడి - ఇసుకమ్రాను-మావెలగ - మొగలింగ -

224. పొన్నచెట్టు (సురపొన్న చెట్టు)

పున్నాగః-పురుషః-తుంగః-కేసరః-దేవవల్లభః-ఛాయాతరుః-స్థిరఛాయః-నమేరుః - సురప్రియః - పుష్పకః-కిదిరః-

పొన్న - వై॥ పొన - (ఆంధ్రములో సురపొన్నకు సుర పున్నాగమని వేరుగఁ జెప్పఁబడి యున్నది కాని యమరటీకలలో పున్నాగమునకె సురపొన్న యని యర్థము వ్రాసియున్నది.)

225. ఏడాకుల పొన్నచెట్టు

సువర్ణః - గుచ్ఛపత్రః - పు॥

226. పారిజాత వృక్షము

పారిభద్రః-నింబతరుః - మందారః-పారిజాతకః - పు॥

వారిజము - బారిజము - బారిదము-వారిదము - బాడిదము - బాడిద -

227. మందారము

మందారము - వై॥

228. నెమ్మిచెట్టు

తినిశః-స్యందనః-నేమిః-రథద్రుః-అతిముక్తకః-వంజులః-చిత్రకృత్-ద్॥ హరిమంథః - పు॥ నేమీయః-రజతద్రుమః -

నెమ్మి - తినాసము - వై॥

229. అంబాళపు చెట్టు

పీతనః-కపీతనః-ఆమ్రాతకః-పు॥ అంబాళము - వై॥

230. ఇప్పమ్రాను

మధూకః-మధుద్రుమః-మధుష్ఠీలః- ఇప్ప-
మధుపుష్పః-గుడపుష్పః-మధుగంధః-
వానప్రస్థః-కపిచూతః-అధ్వగభోగ్యః-
పు॥

231. ఇప్పపండు

పథ్యహరీతకీ - సీ॥

232. పిన్నయిప్ప

హ్రస్వపుష్పీ - సీ॥ మధూలకః - పు॥
గౌరీవాసః -

233. నీటియిప్ప (నీటఁబుట్టిన యిప్పమ్రాను)

మధూలకః - పు॥ గౌరశాకః - నీరిప్ప - నీటియిప్ప -

134. గోఁగు

పీలుః - గుడఫలః - స్రంసీ - న్, గోఁగు - గోను -
పు॥ శ్యామః - కచువరః -

235. కొండగోఁగు

ఆక్షోటః-కందరాలః-(పా)కర్పరాలః- కొండగోఁగు - కొండగోను -
పు॥ (అమరము ననుసరించి మఱికొన్ని
పేళ్ళు ముందు చెప్పెదను.)

236. కొండగోఁగు పువ్వు

ఉద్దాలకః - పు॥

237. ఊడుగు చెట్టు

అంకోలః - నికోచకః - పు॥ ఊడుగు -

238. ఊడుగు పువ్వు

మోరటమ్ - న॥

239. అంకుడు చెట్టు

అంకోలః - అంకోఠః - శోధనః -
నిచోలః - పు॥

240. మోదుగు చెట్టు

పలాశః-కింశుకః-పర్ణః-వాతపోథః- మోదుగు -
సుభీరవః - లాక్షావృక్షః - కరకః-
పు॥ పర్ణి - స్॥ పు॥ త్రిపర్ణకః -
ఆస్ఫోతః - బ్రహ్మవృక్షః -

241. మోదుగుచెట్టు మొగ్గలు (తొడుగుట)

ఉత్కలికా - స్త్రీ॥ అంగారితం - న॥
(ఇవి మొగ్గల పేళ్ళని కొందరు.)

242. మోదుగచెట్టు ఆకు

బ్రహ్మపత్రం - న॥

243. తీఁగెమోదుగ చెట్టు

హస్తికర్ణదలః - కృతీ - స్, పు॥

244. ప్రబ్బలి చెట్టు

వేతసః - రథః - అభ్రపుష్పః - ప్రబ్బ-ప్రబ్బలి-ప్రెబ్బ - ప్రెబ్బలి-
విదులః - (పా) విదురః - శీతః -
వానీరః - వంజులః - పు॥

245. నీరు ప్రబ్బలి

పరివ్యాధః - విదులః - నాదేయీ- నీరుప్రబ్బ -
న్॥ అంబువేతసః - నిచులః -
రక్తమంజరః -
(చివరి రెండు శబ్దములు నీటిగన్నేరు
పేళ్లని కొందరు.) వాలభీరుః-భీరువాలః-

246. మునగ చెట్టు

శోభాంజనః - శిగ్రుః - ఘటచ్ఛదః - మునగ - మునుగ -
తీక్ష్ణగంధకః-అక్షీబః- (పా) అక్షిబః-
మోచకః - ఉష్ణః - స్త్రీచిత్రహారీ -
న్॥ కామినీశః - విద్రధినాశనః -
ప్రభాంజనః -

247. మునగచెట్టు మొదలు

శేఖరం - న॥

248. ఎఱ్ఱపువ్వుల మునగ

మధుశిగ్రుః - సుభంజనః - స్వాదు ఎఱ్ఱమునగ-తియ్యమునగ-తీమునుగ-
గంధా - స్త్రీ॥ గృంజనః - పు॥

249. కారుమునగ

వనశిగ్రుః ॥ కారుమునగ - కార్మునగ

250. కుంకుడు చెట్టు

అరిష్టః - ఫేనిలః-పు॥ గర్భపాతః॥- కుంకుడు-

251. మారేడు చెట్టు

బిల్వః - శాండిల్యః - శైలూషః - మారేడు-
మాలూరః-శ్రీఫలః-ప్రాచీనపనసః-
మహాకపిత్థః-పు॥ గోహరీతకీ - స్త్రీ॥
మంగల్యః - పు॥ సర్వసిద్ధిః-

252. జువ్వి

ప్లక్షః - జటీ-న్॥ పర్కటీ - న్॥ జువ్వి
(ప) జటీ - పర్కటీ న్, పు॥
కలాపీ - న్॥ గిరిలక్ష్మణః -
ఫలేపాకీ - న్॥

253. మఱ్ఱిచెట్టు

న్యగ్రోధః - బహుపాత్ - వటః - మఱ్ఱి - మఱ్ఱె -
పు॥ నందీ - న్, పు॥ వృక్షనాథః-

254. నల్ల మఱ్ఱిచెట్టు

నదీవటః - వటకవృక్షః - పు॥

255. ప్రయాగక్షేత్రమందలి మఱ్ఱిచెట్టు

శ్యామః - పు॥
(ఇది ప్రయోగక్షేత్రమేనని స.శ.సం.)

256. మఱ్ఱి విత్తనము

రిక్థహారీ-న్, పు॥

257. లొద్దుగుచెట్టు

గాలవః - శాబరః - (పా) సాబరః- లొద్దుగు - లొద్దుగ-
లోధ్రః - తిరీటః-తిల్వః-మార్జనః-
ఉత్పాదవృక్షః-సావరః-వనతిక్తః-
పక్షసుందరః - పు॥ గ్రీష్మా - స్త్రీ॥
చోరౌషధం - న॥
(ఈ పేళ్ళలో ౪—౫—౬ ఎఱ్ఱలొద్దుగు పేళ్ళనియు, ౧—౨ శబ్దములు నల్ల లొద్దుగు పేళ్ళనియువై॥)

258. తెల్లలొద్దుగు

మహాలోధ్రః - పు॥

259. మామిడిచెట్టు

ఆమ్రః-చూతః-రసాలః-కామవల్లభః- మామిడి - మావిడి - మావి-
కామశరః-వసంతద్రుః - సుమదనః-
మధుదూతః-పికబంధుః-షట్పదాతిథిః-
పరపుష్టమహోత్సవః - స్త్రీప్రియః -
పు॥ అంగనాప్రియః - కామాంగః -
మాకందః - వేలః-కరకః-వలయః-
ఫలశ్రేష్ఠః-

260. కొండమామిడి

కోశామ్రః - పు॥ కొండమామిడి - పుల్లమామిడి

261. తియ్యమామిడి (మిక్కిలి పరిమళముగల మామిడి)

సహకారః - సుధాసఖః-పుండరీకః- తియ్యమామిడి - తియ్యమావి - తేనెమావిడి - ఎలమావి - ఎలమామిడి -

262. రాచమామిడి

రాజామ్రః-కామేష్టః-కామాయుధః- రాచమామిడి - ద్వ॥ గుజ్జమామిడి -
కోకిలోత్సవవృక్షః-సురామః - పు॥
రాజితఫలః -

263. మామిడిచెట్లలో భేదములు

[1]కోశామ్రః - పు॥ క్రిమిద్రుః - 1 తుమ్మెదమామిడి-కోతిపిట్టమామిడి-పచ్చిబియ్యపుమామిడి- (ఇది నారలేక కండగలమామిడి)

264. కట్టుమామిడి (చిలుకలు లోనగునవి కొఱకకుండ పండ్లు మూసి కట్టఁబడిన మామిడి)

కట్టుమామిడి-

265. టెంక (మామిడికాయలోని విత్తు)

టెంక-

266. మామిడికాయ

మాఁగాయ-

267. మామిడిముట్టె

వార్ధరం - న॥ బార్బటీరః - పు॥

268. జీడి (మామిడికాయ టెంకలోపల)

జీడి -

269. గుగ్గిలపు చెట్టు

కుంభం-ఉలూఖలకం-న॥ కౌశికః - గుగ్గిలము-
గుగ్గులుః-పురః-పు॥ మహేశ్వరః -
కాలనిర్యాసః-దేవధూపః-శ్రీమాన్-
స్నిగ్ధః - సర్వసహః - శ్లేష్మి - న్॥
తిక్తంః-కటుః-లఘుః-పు॥ కామః-
పురః-జటాయుః - ష్॥ వరం - న॥
(కుంభోలూఖలకం అని యేకపద
మని కొందరు)

270. విషముష్టి చెట్టు

మహాకాలః-ఉరుకాలికః-కాకమర్దకః- ముసిణిచెట్టు - ముసుఁడి - వై॥
కింపాకః-

271. విరిగిచెట్టు

శేలుః - శ్లేష్మాతకః-శీతః-ఉద్దాలః- విరిగి - విరిగె -
బహువారకః - పు॥

272. నక్కవిరిగిచెట్టు

క్షుద్రశేలుః - పు॥ నక్కవిరిగి-

273. మోరటి చెట్టు

రాజాదనం - న॥ ప్రియాలః-(పా) మోరటి - మొరలి -
పియాలః-సన్నకద్రుః-ధనుఃపటః-
(ప) ధనుః-పటః - పు॥ చాపపటః-
లవణః - తాపసప్రియః -

274. గుమ్మడుచెట్టు

గంభారీ-సర్వతోభద్రా-కాశ్మరీ-స్త్రీ॥ కాశ్మర్యః-పు॥ మధుపర్ణికా-శ్రీపర్ణీ-భద్రపర్ణీ-స్త్రీ॥ కుముదా-గోపభద్రా-స్త్రీ॥ కార్ష్మరీ-కృష్ణవృంతికా-స్త్రీ॥

గుమ్మడు-రేఁగు-గుముడు-

275. గంగరేఁగు

(లికుచః - పు॥)

గంగరేఁగు - గంగరేను-

276. రేఁగు

కర్కంధూః - స్త్రీ॥ బదరీ - కోలీ-ఘోంటా - కోలిః - గృధ్రనఖీ - పిచ్ఛిలదలా-స్వాదుఫలా-రాష్ట్రవృద్ధి కతీ-స్త్రీ॥ (మొదటి మూఁడు పదములు గంగరేగునకుఁ బేళ్ళని కొందరు) కూలీ-క్రూరా-తిరీటికా-స్త్రీ॥

రేఁగు-రేను-రేవు-గొట్టె-గొట్టియ-

277. రేఁగాకు

ఖురః-పు॥

278. రేఁగుపండు

కువలం - ఫేనిలం - సౌవీరం - బదరం-కోలం-వేరటం-కందుకం-న॥ సంచితికా-స్త్రీ॥ స్వాదుకంటకః-కోకిలం-న॥ గుటా-స్త్రీ॥ స్వాదుఫలం-న॥ సువీర్యం -

279. సీమరేగుపండు

సేవం - సేవతికాఫలం - బదరం-ముష్టిప్రమాణం - న॥ సేవిఫలం-

280. కొన్ని తెగల రేఁగుచెట్టు

ఖలుకీ-సీ॥ లతాకోలః - పు॥ (తీఁగ రేఁగు) సౌరసా - సీ॥ గిరికోలః - పు॥ (కొండరేఁగు) మహాఘోణ్టా-గోపఘోంటా - మహాఫలా - సీ॥ హస్తికోలః - పు॥ (పెద్దరేఁగు) సంగాలీ - సీ॥ జలకోలః - పు॥ (నీటఁబుట్టిన రేఁగు) హింస్రా - సృగాలకోలః- పు॥ (నక్కరేఁగు) కర్కశీ - సీ॥ నరకోలః - పు॥ (ఒక తెగరేఁగు)

281. పుల్ల వెలగచెట్టు

స్వాదుకంటకః - వికంకతః - స్రువావృక్షః - గ్రంథిలః - వ్యాఘ్రపాత్-ద్, పు॥ మధుఛదః-

ములువెలగ -

282. దూదిదబ్బ (తోలు దళముగానుండు దబ్బ)

దూదిదబ్బ -

283. నారదబ్బచెట్టు

ఐరావతః-నాగరంగః-నాగరంగకః-నారదః - కంటకీ - న్॥ ధవః - చక్రాధివాసీ - న్॥ కిమీరః - త్వక్సుగంధకః-పిచ్ఛిలత్వక్ -చ్॥ చోలకీ-న్॥ రాజఫణిర్జకః-ధర్మణః-పు॥ నారంగం-న॥ వరామ్లః-కేసరీ-న్॥ శఠః-పు॥

ఈఁడ-దబ్బ- నారదబ్బ - నారదము-నారింజే- వై॥ (ఆం-భా-లో ఈఁడకు ఐరావతమని నారదబ్బకు నాగరంగమనియు పేళ్లు వేరుగఁ జెప్పఁబడియున్నవి)

284. పుల్ల దబ్బచెట్టు

అత్యమ్లా-మాతులుంగీ-వృకామ్లికా-
సీ॥
(వై॥లో దబ్బచెట్టుకు పుల్లదబ్బచెట్టుకు
వేరుగా పేళ్లు చెప్పఁబడుట గమనింపఁ
దగినది)

285. ఒకజాతి తియ్యదబ్బ

దేవికా - దూష్యాంగీ - మహాశల్క-
మధుకుక్కుటీ - సీ॥

286. నారింజలోని భేదము

ధవః-మధురత్వచః-పిశాచద్రుః-
పీతఫలః - పు॥

287. కాకినేరేడుచెట్టు

నాదేయీ - భూమిజంబుకా - సీ॥
(ఐరావత నాగరంగ నాదేయీ
భూమిజంబుకా శబ్దములు నాలుగు
నారదమునకేఁ బేళ్ళని కొందరు)
మేఘాభః - శివేష్టః - శీతపల్లవః-
జంబూటః - నీలజంబూటః-

నేలనేరేడు-నక్కనేరేడు-కాకినేరేడు-
పిన్ననేరేడు - జన్న-

288. అంబు నేరేడుచెట్టు

పోటీ - సీ॥ పృథుజంబీరం - న॥

289. నేరేడుచెట్టు

జంబూః - త్రిసారా - విరజా - సీ॥

290. పెద్ద నేరేడు

సురసా-మహాఫలా-మహాజంబూః-
ఊ॰, సీ॥

291. రాజజంబువు. అల్లోనేరేడు. (నేరేడులో నొకజాతి)

రాజజంబూః - ఊ॥ సుఫలః - అల్లొనేరేడు - అల్లోనేరేడు -
సురభిచదః - పు॥

292. కిత్తలి చెట్టు (నాగరంగ జాతీయము)

కిత్తలి -

293. తుమకి చెట్టు

తిందుకః-స్ఫూర్జకః-కాలస్కంధః- తుమికి - తుమ్మికి - తుమ్మికి-
శితిసారకః - పు॥

294. నల్లతుమికి

కాకేందుః - కులకః - కాకపీలుకః- నల్లతుమికి-పిన్నతుమికి- చిట్టితుమికి -
కాకతిందుకః - రావణః పు॥ కాకతుమ్మికి-

295. మొక్కపు చెట్టు

గోలీఢః-(పా) గోలీహః-ఝూటలః- మొక్కము-వై॥
ఘంటా-పాటలిః-(పా) పాటలా-సీ॥
మోక్షః-ముష్కకః-(పా)ముష్కరః-
పు॥

296. తిలకపు చెట్టు

తిలకః - క్షురకః - శ్రీమాన్ - త్॥
స్థిరపుష్పీ - చిత్రపత్రః - పు॥

297. బొట్టుగుచెట్టు

తిలకః - పలలః - శ్రీమాన్ - త్॥ బొట్టుగు - (రూ) బొట్టువు - వై॥
సుగంధః-ముఖమండనః-(కర్ణపూరః-
అల్పపుష్పః-)

298. పక్కెచెట్టు

పిచులః-ఝాబుకః-పు॥ ఝావుకః- పక్కె - ప్రక్కె - ప్రక్క - ప్రక్కి-
పక్కియ - బరివెంక -

299. ఏఁకుచెట్టు

శ్రీపర్ణికా - కుముదికా - కుంభీ-స్త్రీ॥ కైదర్యః - కట్ఫలః - పు॥ శాకః- పృథుచ్ఛదః - హతమకః -

ఏఁకుమ్రాను- (ఆంధ్ర నిఘంటువులలో కుముదికా శబ్దమునకు గుమ్ముడని యర్థము వ్రాసి యున్నది. కాని అమరటీకలలో ఏఁకు మ్రానని కలదు)

300. పెద్ద ఏఁకుచెట్టు

శాకోటః-కర్కశఛదః- పాలితః- భూతవాసకః - భూతవృక్షః - గంధమూలఘ్నః - పు॥

301. పాల ఏఁకుచెట్టు

క్రకచపత్రః-గృహద్రుమవృక్షః-పు॥

ఏఁకు - తేఁకు - పినగుమ్ముడు - పాలఏఁకు - పాలతేఁకు-

302. ఎఱ్ఱలొద్దుగు చెట్టు

క్రముకః - పట్టికాఖ్యః - పట్టీ-న్॥ లాక్షాప్రసాదనః - పు॥

ఎఱ్ఱ లొద్దుగు-

303. గంగరావి చెట్టు

తూదః - యూపః - (పా) పూగః- క్రముకః - బ్రహ్మణ్యః - పు॥ బ్రహ్మదారు - న్॥ తూలం - న॥

గంగరావి -

304. కడపచెట్టు

నీపః-ప్రియకః-కదంబః-హలిప్రియః కదంబకః - వృత్తపుష్పః - ప్రావృషేణ్యః - పు॥ హలీమకః - శ్రీమాన్ - త్, పు॥ పార్వతః - దాని కేసరములు- పార్శ్వరః - కదంబకేసరః - పు॥

కడప-వై॥ కడమ - కడిమి - (రూ) కడ్మికొరవి - కడకు -

305. మొగులు కడిమి

ధారాకదంబః - హారిద్రః - పు॥ నీరుకడిమి - మొగులుకడిమి-
పులకీ - న్॥

306. పెద్ద కడిమిచెట్టు

మహాకదంబకః - నీపః - ధూర్తః-
ధూర్తూరః - దీపనః - పు॥

307. నల్ల జీడిచెట్టు

భల్లాతకః-త్రి॥ బహిర్బీజవృక్షః- పు॥

308. ముంతమామిడి

అగ్రబీజం - న॥

309. జీడిచెట్టు

వీరవృక్షః-అరుష్కరః-అర్శోహితః- జీడి - నల్లజీడి-
రక్షోఘ్నః - పు॥ అగ్నిముఖీ -
భల్లాతకీ - స్త్రీ॥ వృషాంకః -

310. ఎలుక జీడిచెట్టు

చుంచుః-చుంచురః-క్షీరుపత్రః - పు॥

311. కలుజువ్వి

గర్దభాండః-కందరాలః-కపీతనః - కలజువ్వి - పచ్చజువ్వి-
సుపార్శ్వకః - పక్షః - పు॥ నన్దీ-
న్, పు॥ కూటపర్కటీ - స్త్రీ॥

312. చింతచెట్టు

తింతిడీ - (పా) తింత్రిణీ - చించా- చింత-వై॥
ఆమ్లికా - స్త్రీ॥ తింతృడీకః - పు॥
శుక్తిః - నారీ - కట్వప్రియా-స్త్రీ॥

313. చింతగున్న

తరండకః - పు॥

314. చింతగుల్ల (బరడుతోనుండు చింతపండు)

చింతగుల్ల -

315. చింత విత్తనము

పిచ్చె - పిచ్చె-

316. వేఁగిచెట్టు

పీతసారకః - సర్జకః - అసనః - వేఁగి - వేఁగిస -
(ప) ఆసనః - బంధూకపుష్పః -
ప్రియకః - జీవకః-పు॥ పీవరః -
రక్తపుష్పః-(ఇవి పచ్చెమద్ది పేళ్లని-వై॥)

317. మద్దిచెట్టు

సాలః-సర్జః-కార్ష్యః-(పా)కార్శ్యః- మద్ది - (తెలుఁగు కోశములలో సాల
అశ్వకర్ణకః - సస్యసంవరః - శబ్దమును ఏపెచెట్టుకు పేరుగను,
లతాశంకుతరుః - పు॥ మద్దికి అర్జునమనియు పేళ్లుగా వ్రాసి యున్నవి)

318. ఏపెచెట్టు

అశ్వకర్ణః-సాలః-శంకుతరుః- పు॥ ఇనుమద్ది - నల్లమద్ది - ఏపెచెట్టు-
ఈతిశమనః - రథద్రుమః -

319. ఏరుమద్ది

నదీసర్జః-పీరతరుః - ఇంద్రద్రుః- ఏఱుమద్ది - (ఆంధ్ర కోశములలో
కకుభః - అర్జునః - పు॥ బాణః - అర్జున శబ్దము మద్దికి పేరుగానున్నది)
ఖరః - సింధుసర్జః-

320. పాలచెట్టు

రాజాదనం - ఫలాధ్యక్షం - న॥ పాల-
క్షీరికా - సీ॥

321. గారచెట్టు

ఇంగుదీ - స్త్రీ॥ ఇంగుదః - పు॥
తాపసతరుః - పు॥ జీవపుత్రకః -
కృసరః-మార్జారః-భీమః-లగణా-

322. భుజపత్రపు చెట్టు

భూర్జః - భూర్జపత్రః - చర్మికః- బుజేపత్తిరి - వై॥
చర్మి - న్॥ మృదుత్వక్ - చ్॥
స్థిరదళః-బహుపట్టః - పు॥ భుజః-

323. బూరుగుచెట్టు

పిచ్ఛిలా-పూరణీ-మోచా-స్థిరజీవా- బూరుగు-
సీ॥ చిరాయుః-(పా) స్థిరాయుః - న్,
న॥ దురారోహా - సీ॥ శాల్మలిః -
(పా) శల్మలిః - ప్స॥ కాష్ఠిలా -
తూలినీ - తూలఫలా -

324. బూరుగు బంక

పిచ్ఛా - సీ॥ శాల్మలివేష్టః - పు॥

325. కొండ బూరుగ చెట్టు

రోచనః - కూటశాల్మలిః - పు॥ కొండబూరుగు - వారిజేము -

326. బిల్లుడు మ్రాను

సోధ్రకః- బిల్లుడు -

327. కుక్క బూరుగు

కుక్కబూరుగు -

328. కానుగు చెట్టు

చిరిబిల్వః - నక్తమాలః - (పా) కానుగు - క్రోవి -
నక్తమారః - కరజః - కరంజకః-
ధృతపూర్ణకః - పు॥ క్షుద్రరసా -
తిక్తగుంజా-సరఘా-విద్ధపర్కటీ-సీ॥

329. నెమిలియడుగుచెట్టు

ప్రకీర్యః-(పా) ప్రకీరః-పూతికరజః- నెమిలి యడుగు మ్రాను - నెమిలి-
పూతికః - కలిమారకః - (పా) నెమలి - నెమలు - నెమ్మిలి-నెవిలి-
కలికారకః - పు॥ నెమలి యడుగు -

330. గుత్తి నెమిలియడుగు మ్రాను

హేమవల్కః - రీఢాకరంజః -
కుంభబీజకః -

331. నెమిలిజుట్టు చెట్టు

బర్హిచూడం న॥

332. మయూరశిఖి చెట్టు

పత్తూరః - పు॥ బర్హిపర్ణీ - స్త్రీ॥

333. గంట్లకానుగు (ఆరు గంట్లుగల కానుగు)

షడ్గ్రంధః - హస్తివారణః - పు॥ గంట్లకానుగు-

334. తీఁగె కానుగు

మర్కటీ - స్త్రీ॥ కుబేరాక్షీ - స్త్రీ॥
లతాకరంజః - పుః

335. నిప్పువన్నె గుత్తులుగల కానుగు

అంగారవల్లరీ - కాకఘ్నీ - స్త్రీ॥

336. ములుమోదుగు చెట్టు

రోహీ-న్॥ రోహితకః-ప్లీహశత్రుః- ములుమోదుగ -
దాడిమపుష్పకః-పు॥ రోహితః-రక్తః-

337. చండ్రచెట్టు

గాయత్రీ - స్త్రీ॥ (ప) గాయత్రీ - న్॥ చండ్ర- కదరము-వై॥ ఉలిమ్రాను-
బాలతనయః-ఖదిరః-దంతధావనః- ఉత్తరేను-
బాలపత్రకః-యూపద్రుః-కుష్ఠహృత్-
ద్, పు॥ బాలపత్రః - తిక్తసారః -
కంటకీ - న్॥

338. దుర్గంధముగల చంద్రచెట్టు

అరిమేదః-విట్ఖదిరః-దీర్ఘకంటకః - తుమ్మ-
అపామారకః - బర్బూరః - పు॥
(ఇవి వెలితుమ్మపేళ్ళని కొంద
రందురు. స.శ.సం.లో తొలి
రెంటికి కంపుతుమ్మ యనియు,
చివరిదానికి తుమ్మయనియు
నర్థములు వ్రాయబడి యున్నవి.
ఆం. భా. లో తొలి శబ్దమునకు
తుమ్మయని, రెండవదానికి తెల్ల
తుమ్మయనియుఁగలదు) క్రిమిశాత్రవః-

339. తుమ్మ

బర్బూరః - తైలభేదీ-న్, పు॥
కాలస్కంధః - తిందుకః-ప్స॥
స్ఫూర్జకః - సితిసారకః-

340. తెల్లతుమ్మ

శల్యకః - కుహరః - సోమవల్కః- వెలితుమ్మ - తెల్లతుమ్మ

341. వెలిచేంద్ర

కదరః - సోమవల్కః - పు॥ వెలిచేంద్ర - ఉంద్రన - ఉంద్ర-
(ఇవి తెల్లతుమ్మపేళ్ళని స శ.సం.) ఉంద్రెన -
మరుంధవః-

342. కస్తురి తుమ్మ

కింకిరాతః - హేమగౌరః - కస్తురితుమ్మ -
షట్పదానందవర్ధనః-పీతామ్లానః-
పీతభద్రకః - పు॥

343. ఆముదపు చెట్టు

వ్యాఘ్రపుచ్ఛః - గంధర్వహస్తకః- ఆముదము -
ఏరండః-ఉరుబూకః-రుచకః-(పా)
రుబుకః - చిత్రకః - చంచుః -
పంచాంగులః-మండః-(ప)అమండః-
ఆమండః - వర్ధమానః -
వ్యడంబకః - వ్యాఘ్రపర్ణకః -
వాతఘ్నః - త్రిపుటీఫలః - పు॥
తరుణః - హస్తపర్ణః - (దువుః-
అంబుకః - ఆలంబకః-)

344. అందలి విశేషము

ఫలపుచ్ఛః - వరండాలుః - పు॥

345. పేరాముదపు చెట్టు

(రక్తైరండః-పు॥) ఉత్తానపత్రకః-

346. పిన్న జెమ్మిచెట్టు

శమీరః - పు॥

347. జెమ్మిచెట్టు

శమీ - సక్తుఫలా - శివా - జయా - జెమ్మి - వై॥ జంబు-
కచరిపుఫలా - దురితదమనీ - సీ॥
పాపనాశనీ -

348. జెమ్మిపండు

సంగరం - న॥

349. మంగచెట్టు

పిండీతకః - మరువకః - శ్వసనః- కరహాటకః - శల్యః - మదనః-పు॥ రసః - ఛర్దనః-

మంగ - మ్రంగ - గాడిదగడపర - గాడిదెగడపర - చాగరాడి - చాగరాడివెలికి - చాగలాడివెలికి- (మంగచెట్టుకు గాడిదగడపర యని శ.రములో నున్నట్లు ల - నా - లో వ్రాసియున్నది కాని అందట్లు లేదు)

350. గాడిదగడపరచెట్టు

వృషగంధికా-ఛగలాండీ-బస్తాంత్రీ- ఛగలాండీ - సీ॥

351. దేవదారు వృక్షము (దేవదారి చెట్టు)

శక్రపాదపః - పారిభద్రకః - పు॥ భద్రదారు-ద్రుకిలిమం - పీతదారు- (పా) పూతిదారు - పూతికాష్ఠం - దారు - న॥ సరలః - ధూపవృక్షః - భూతహారీ - న్, న॥ దేవదారు శబ్దము-ప్న॥ దేవదారు-సురాహ్వయం-

దేవదారి - వై॥

352. కలిగొట్టు చెట్టు

పాటలిః-ప్స॥ పాటలా - అమోఘా- (ప) మోఘా - కాచస్థాలీ - (పా) కాలస్థాలీ - ఫలేరుహా - కృష్ణవృన్తా- కుబేరాక్షీ - వసన్తదూతీ - సీ॥

కలిగొట్టు - కచే - గచ్చే - పాదిరి- పాదిలి -

353. ప్రేంకణపు చెట్టు

శ్యామా - మహిలాహ్వయా - లతా- గోవిందినీ - గుంద్రా - ప్రియంగుః- ఫలినీ-ఫలీ-విష్వక్సేనా- గంధఫలీ- కారంభా - కాయస్థా - పర్ణభేదినీ- సుభగా-సీ॥ ప్రియకః-పు॥ వృన్తా- భావజ్ఞా-సర్షపీ-స్త్ర్యాఖ్యా- వృత్తాంగీ- కన్యా - సుయమా - అవనిః - సీ।

ప్రేంకడము - ప్రేంకణము- ప్రేంకనము - (ఈ 3 వై॥)

354. దుండిగపు చెట్టు

మండూకపర్ణః - పత్త్రోర్ణః - నటః-
కట్వంగః - డుండుకః - శ్యోనాకః-
శుకనాసః - ఋక్షః - దీర్ఘవృన్తః-
కుటన్నటః-శోణకః- (పా) శోనకః-
భల్లూకః-అరటుః - (పా) అరటుః-
న్యంకుమూరుహః-పు॥భూతపుష్పః-
ఢంకః-
(ఇవి పెద్దమాని ప్రేళ్ళని కొందరు)

దుండిలిము - దుండికము - వై॥
దుండిగము - దుండిలము - వై॥
దుందుకము - దుండుకము -
పెనుమ్రాను-

355. పెద్దమ్రాను

(మహానింబః-) కట్వంగః -
అరలువృక్షః - పు॥

పెద్దమ్రాను - పెనుమ్రాను-

356. కట్యంగ ఫలము

పొలకు - (అప్ర)

357. ఉసిరిక చెట్టు

తిష్యఫలా - సీ॥ ఆమలకీ - త్రి॥
అమృతా-వయస్థా-కాయస్థా-మండా -
ధాత్రీ - వల్యా - పంచశరా- శివా-సీ॥
కర్షఫలా - షడస్రా - తిష్యా- సేవ్యా-
అధ్యండా-ఝటా-దృఢా - సీ॥

ఉసిరిక-

358. ఉసిరిక కాయ

మాకందీ - సీ॥

359. రాచ యుసిరిక

ప్రాచీనామలకం- పానీయామలకం-
రక్తం - బదరామలకం - న॥
వారిబదరా - సీ॥ లవలీ - సీ -
లాలా-లావలీ-ఫలా-సీ॥ శ్యామలకః-

360. అగిసెచెట్టు

వంకసేనః-అగస్త్యద్రుః-మునిద్రుమః- అగిసె - వై॥
శుకనాసః - అనలిః - పు॥

361. ఎఱ్ఱగిసిచెణ్ణి

రక్తపుష్పీ-లాలనీ-రుద్రపర్ణికా - సీ॥

362. నల్లగిసె

అతసీ-ఉమా-క్షుమా-సురప్రియా-సీ॥
వంగసేనకః-

363. తెల్ల అగిసె చెట్టు

మార్జారః-పు॥ శుకనాసః - అగస్త్యః-

364. తాండ్ర చెట్టు

విభీతకః - విభీదకః - త్రి॥ అక్షః- తాండ్ర - తాఁడి - తాఁడె-
తుషః - కర్షఫలః - భూతావాసః-
కలిద్రుమః - పు॥ కలిః - తిష్యః-
బహేటకః-దైత్యః- పాపః- కల్పః-
కాలేయః-తుములాక్షకః-సంవర్తః-

365. కరకచెట్టు

అభయా-అవథ్యా-పథ్యా - వయస్థా-
(పా) కాయస్థా-పూతనా - అమృతా-
హరీతకీ - హైమవతీ - రేచకీ - (పా)
చేతకీ-శ్రేయసీ-శివా-రసాయనఫలా-
శక్రసృష్టా-సుధోద్భవా-సీ॥జీవప్రియా-
నందినీ-సాధికా-ధారణీ-కాలకూణికా-

366. సరళపు చెట్టు

పీతద్రుః-సరళః-పు॥ పూతికాష్ఠం-న॥ అళది - హాళది - తెల్లతెగడ -

367. కొండగోఁగు చెట్టు

ద్రుమోత్పలః-వృక్షోత్పలః-కర్ణికారః- కొండగోఁగు - కొండగోను-
పరివ్యాధః - పు॥

368. కమ్మరేఁగు. గజనిమ్మ

లకుచః - లికుచః - డహుః - పు॥ కమ్మరేఁగు - కమ్మరేను - కమరేను- నక్కరేఁగు-నక్కరేను - నక్కెఱు-

369. గజనిమ్మ

(లకుచః-లికుచః-పు॥) న్యుబ్జః-కర్మ ఫలః - కర్మరంగః - భవ్యః-శఠః- ఈశ్వరః - పు॥ మహీపతిః - నేతా- ఋ॥ పు॥ కర్మ - న్, న॥ (సం॥లో లకుచాది శబ్దత్రయమునకు గజనిమ్మ, కమ్మరేఁగు రెండర్థములు కలవు. తెలుఁగులో వేరు) గజనిమ్మ - డహువు -

370. నిమ్మపండువంటి వన్నెగల కిత్తలి. తియ్యనిమ్మ

శర్కరాంకః - పు॥ శర్కరకః - మధురజంబీరః - పిత్తద్రావీ - న్- మధురజంభలః - కమ్మనిమ్మ - తియ్యనిమ్మ -

371. పనసచెట్టు

పనసః-(పా) పణసః-కంటకిఫలః- కంటకాలః - చంపకోల్వః- మురజ ఫలః-పు॥ చంపాలుః-పు॥ప్రాక్ఫలః- పయోదః-జఘనేఫలః-కర్కశీ-న్॥ చంపకాలుః - పనస - వై॥ పనఁటి-

372. పనసపండు మీఁది తోలు

గర్భః - పు॥

373. వేరుపనస

శణః-అంఘ్రిపనసః-పు॥ తీక్ష్ణభూజః- వేరుపనస-

374. పంపర పనసచెట్టు

పృథులా-పంపరా-స్త్రీ॥ వీర్యజనికా - స్త్రీ॥ పలలాతురా - మధుకర్కటీ - పంపర పనస - వై॥

375. పుల్ల పంపర పనసచెట్టు

కుంతీభోజః - పు॥

376. నక్కెఱుచెట్టు

కర్చూరదారః - కచ్చురదారః -
గృహద్రుమః - గూఢవృక్షః -
శ్లేష్మఫలః - ద్విజకుత్సితః -
విషఘ్నః - పు॥ బహువారః -

377. తొన (పనసపండులోనుండు బద్దలు)

తొల - తొన -

378. గన్నేరు చెట్టు

నిచుళః-అంబుజః - ఇజ్జలః - (పా)
హిజ్జలః -
(గన్నేరు పేళ్ళు ముందును చెప్పఁ
బడనున్నవి. కాన ఇవి బంగారు
గంటల నంబడు పచ్చగన్నేరు
పూలచెట్టు పేళ్ళు)

379. నీటిప్రబ్బలి చెట్టు

నిచులః - రక్తమంజరః - పు॥
(ఇవి నీటిగన్నేరు పేళ్లని కొందరు)

380. కుక్క మేఁడిచెట్టు

కాకోదుంబరికా - ఫల్గుః - మలపూ -
(పా) మలయూః - జఘనేఫలా - సీ॥

కుక్కమేడి - కాకిమేడి - బొమ్మమేడి -
బ్రమ్మమేడి - వెఱ్ఱిమేడి -

381. రుద్రాక్ష చెట్టు

రుద్రాక్షః - మాలాఫలః - పు॥
మహామునిః -

రుదురక్క - వై॥ రుదురాక -
రుదురాచ్చ - వై॥

382. రుద్రాక్షలోని తెగలు

మాభీదః- పు॥ (ఒక్క ముఖము గలది)
వరార్గలః-పు॥ (రెండు ముఖములుగలది)
బ్రహ్మసంజ్ఞఃపు॥ (నాల్గుముఖములుగలది)
హరాహ్వయః-పు॥(ఐదుముఖములుగలది)
గుహాఖ్యః- పు॥ (ఆఱు ముఖములుగలది)

383. రుద్ర జడ చెట్టు

రుద్రజటా - సుమందా-ఘనా- స్త్రీ॥ రుద్రజడ -
జటావల్లి - రౌద్రీ-

384. వేఁపచెట్టు

అరిష్టః-సర్వతోభద్రః-ప్రభద్రకః- వేఁము-
హింగునిర్యాసః-మాలకః-పిచుమందః-
(పా)పిచుమర్దః-నింబః-ఆర్కపాదపః-
పు॥ పార్వతః - కైదర్యద్వేషీ - న్॥
ఛర్దనః-మాథికః-ఛర్దిఘ్నః-రోమశః-
(నిచుల రక్తమంజర శబ్దములు వేఁప
పేళ్ళని టిప్పణి యందు కలదని
త్రి. శే. టీక)

385. కఱివేఁపాకుచెట్టు

(కృష్ణనింబః-)కాలశాకః-సురభిచ్ఛదః- కఱివేము - కఱివేఁపాకు చెట్టు -
గరహా-న్, పు॥ బలా-కరవిందా- స్త్రీ॥

386 పెద్దవేఁప

మహానింబః - పు॥

387. తురకవేము

(తృణనింబః- పు॥) తురకవేము - తురకవేఁప-

388. ఇరుగుడు చెట్టు

పిచ్ఛిలా-శింశపా- (పా) శింశుపా- ఇరుగుడు-ఇరువుడు-నల్ల దిరిసెనము-
సీ॥ అగురు - న॥ అగరుపత్రికా -
సీ॥ తీక్ష్ణధూమా-అవసాదినీ -

389. కంపుగల యిరుగుడు చెట్టు

కపిలా-భస్మగర్భా-సీ॥మండలపత్రికా-
(ఇవి యన్నియు నిరుగుడు చెట్టు
వేళ్ళనని కొందరు)

390. దిరిసెనపు చెట్టు

శిరీషః-కపీతనః - భండీలః- (పా) దిరిసెనము - దిరిసెము - దిరిసె -
భండీరః-భండిరః- మృదుపుష్పః- దిరిసనము - దిరిసన - గిరిసెనము-
శుకతరుః - విషనాశనః - పు॥ గిరిసెము - గరిసె -
భండి - న్, పు॥

391. దిరిసెనపు పువ్వు

శుకం - న॥

392. తీఁగ దిరిసెనము

తీఁగదిరిసెనము-

393. సంపెంగచెట్టు

చాంపేయః-చంపకః-హేమపుష్పకః- సంపంగి - సంపగి - సంపంగియ -
స్థిరపుష్పః-స్థిరగంధః-పుణ్యగంధః- సంపెఁగ - సంపఁగె - సంపెగి-వై॥
కుసుమాధిరాట్ - జ్॥ వరలబ్ధః- బంగరు - చనుపకము - వై॥
సువనః-సుభగః-హరణః- శీతలః- తుమ్మెదకంటు-
కాంతః-కమనీయః-పచంపచః-పు॥

394. సంపెంగ మొగ్గ

గంధఫలీ - సీ॥

395. మాను సంపెంగ

(దారుచంపకః - పు॥) మానుసంపెంగ - మ్రానిసంపంగి -

396. చందనపు చెట్టు

చందనద్రుమః-పటీరః-రోహిణః-పు॥ గంధపు మ్రాను-

397. పొగడ చెట్టు

కేసరః - వకులః - సింహకేసరః- పొగడ - పొవడ -
శీధుగంధః - స్థిరపుష్పః - పు॥
మద్యలాలసః-ద్రాక్షాఫలః - గుడః-

398. అశోకవృక్షము

వంజులః-అశోకః-కంకేలిః- నటః- అసోగము - వై॥ కంగెలి - వై॥
కాముకః - కాంతాంఘ్రిదోహదః -
సుభగః-పిండపుష్పః-పు॥స్త్రీప్రియః-
కర్ణపూరకః - హేమపుష్పః -

399. ఎఱ్ఱని అశోకవృక్షము

రమః - రక్తాశోకః - పు॥

400. దానిమ్మచెట్టు

కరకః - దాడిమః - పిండపుష్పః - దాడింబ - దాడినిమ్మ - దాడిమ్మ -
ఫలశాడబః-దాడింబః - పర్వరుట్- దానిమ్మ - దాళింబ - దాళిమ్మ -
హ్ - స్వాద్వమ్లః - శుకవల్లభః -
పిండీరః-కుచఫలః-పు॥మధుబీజః -

401. దానిమ్మ విత్తనము

వితలః - పు॥

402. కమలావృక్షము

వైద్యా-స్త్రీ॥ రాజపత్నీ-కమలా- స్త్రీ॥
కమలాఫలః - పు॥

403. నాగకేసరపు చెట్టు

చాంపేయః - కేసరః - నాగకేసరః-
కాంచనాహ్వయః - సుపర్ణాఖ్యః -
ఇభాఖ్యః-నాగాఖ్యః-పుష్పరోచనః-
పు॥ కుంభఫలః - అంజిః పు॥

404. దాని చూర్ణము (నాగకేసరపు చూర్ణము)

హరిద్రవః - కరికుసుంభః - పు॥

405. తక్కిలి చెట్టు

జయా - జయన్తీ - తర్కారీ- నాదేయీ - వైజయన్తికా - స్త్రీ॥

తక్కిలి - వై॥ తక్కెడ - (రూ) తక్కెడ - (రూ) తక్కెల- తక్కెల- తక్కె-తకక్కలి - తకక్కడి-పక్కెడ-

406. తరటిచెట్టు

తరటీ - తారటీ - స్త్రీ॥ రక్తబీజకా -

407. (కూర) నెల్లి చెట్టు

శ్రీపర్ణం - న॥ అగ్నిమంథః - పు॥ కణికా - గణికారికా- స్త్రీ॥ జయః- పు॥ గంధపత్రా-స్త్రీ॥ హవిర్మంథః- అరణిః - పావకః - పు॥ వశా - స్త్రీ॥

నెల్లి - నెల్లికూరచెట్టు-

408. కొడిసె చెట్టు

కుటజః-శక్రః-వత్సకః - పాండురద్రుమః - పు॥ గిరిమల్లికా - స్త్రీ॥ కుటచః-

కొడిస - వై॥ కొడిసె - కొడస- కొండమల్లె -

409. కొడిసెపాల (కొడిసెచెట్టు పండు)

కలింగం-న॥(ప్ర)కలింగా-కాలింగీ- స్త్రీ॥ ఇంద్రయవం-భద్రయవం-న॥

కొడిసెపాల - కొడిసెప్రాలు -

410. అనాసచెట్టు (ఒకానొక పండ్లచెట్టు)

పులకా - శీతశా - అనాసికా - స్త్రీ॥

అనాస - మొగిలిపనస -

411. పాలకొడిసెచెట్టు

(శ్వేతకుటజః - పు॥)

412. కలివెచెట్టు

కృష్ణపాకఫలః - (రూ) కృష్ణపాకః- కలివె - కలివి -
పాకకృష్ణః-ఫలకృష్ణః - కృష్ణఫలః-
కృష్ణఫలపాకః - పాకకృష్ణఫలః -
పాకఫలకృష్ణః-ఫలపాకః-పాకఫలః-
అవిగ్నః - సుషేణః - కరమర్దకః-
వనాళకః-వరాళకః-కరాంబుజః-పు॥
వళః - చోలః-

413. పుల్లకలివెచెట్టు

ఓఁక - ఓఁకలివె-

414. చిన్న కలివెచెట్టు

కరమర్దికా - స్త్రీ॥

415. ఒకానొక చెట్టు

పిండారకః - పిండీకః - పు॥

416. చీఁకటిమ్రాను (సముద్రతీరమునందలి నల్లయాకులుగల చీఁకటి చెట్టు)

కాలస్కంధః-తమాలః-తాపించః-పు॥ చీఁకటిమ్రాను - చీఁకటి చెట్టు-

417. వావిలి చెట్టు

సిందుకః-సిందువారః-ఇంద్రసురసః-
పు॥ నిర్గుండీ - ఇంద్రాణికా - స్త్రీ॥

418. దేవతాళ వృక్షము

వేణీ-గరాగరీ - (పా) ఖరాగరీ-స్త్రీ॥ దావరదంగి - దేవతాడి - ॥ఏరవకడ-
దేవతాలః - (పా) దేవతాడః - ఎట్టిపగడ-కట్టుతాడి-దంగి - డావర-
జీమూతః - పు॥ అఖువిషఘ్నీ- స్త్రీ॥ దావరదంగి-
(ఖరా-గరీ- రెండుపదములనికొందఱు)

419. గురుగుచెట్టు

శ్రీహస్తినీ - భూరుండీ - స్త్రీ॥ గురువు- గురుచే - గురుగుపల్లిక-

420. మల్లెచెట్టు

తృణశూల్యం- (పా) తృణశూన్యం- మల్లె - వై॥ మల్లియ-
న॥ (ప) తృణశూల్యా-తృణశూన్యా-
మల్లికా-భూపదీ-శీతభీరుః-మదయన్తీ-
ప్రమోదనీ-భద్రవల్లీ-రాసభవన్దినీ-సీ॥
ప్రియా-మోదినీ-మానవీ-మనోజ్వలా-
ముక్తబన్ధనా-గవాక్షీ-సీ॥వనచంద్రికా-
విచకిలః - పు॥

421. చిన్నమల్లె

గోధామాతీ - సేవనీ - సీ॥

422. పెద్దమల్లె

సురూపా - సీ॥ తృణం - వేశ్యం- న॥

423. ఒకతెగ మల్లెచెట్టు

దేవమాలీ - వరారోహా - సీ॥

424. దొంతరమల్లె

విభావనీ - సుగన్ధా-గ్రైష్మికా -
ఆతానా - మల్లికా - సప్తలా - సీ॥

425. అడవిమల్లె

ఆస్ఫోటా (పా) ఆస్ఫోతా-సుభగా-
సీ॥ మోదయన్తీ - సీ॥

426. బొండుమల్లె (బొడ్డుమల్లె)

(మహామల్లీ-) సుకుమారా-కుమారికా- బొండుమల్లె - గుండుమల్లె-
వృత్తమల్లికా-మల్లికామోదినీ-సీ॥
చంద్రభా-సీ॥

427. నిత్యమల్లి

(నిత్యమల్లీ - సీ॥) నిత్తెమల్లి - వై॥ నిచ్చెమల్లె -

428. నాగమల్లి

(నాగమల్లీ - అష్టపత్రికా - సీ॥) నాగమల్లె - నాగమల్లె -

429. తీఁగమల్లె

తీఁగమల్లియ-తీఁగమల్లె-తీఁగమల్లియ-

430. అందలి నల్ల జాతి

వలాహకః - పు॥

431. త్రిపురమల్లికయను నొక మల్లె

శ్లేష్మఘ్నా - త్రిపురమల్లికా - స్త్రీ॥

432. ఎఱ్ఱమల్లె

ముచుండా - స్త్రీ॥

433. సందెమల్లె

(రుద్రాక్షీ - స్త్రీ॥) సందెమల్లియ -

434. సూదిమల్లె

సూదిమల్లె -

435. మల్లెచెట్టు యాకు

అశ్మంతకం - న॥

436. మల్లెపువ్వు

మకురః - పు॥

437. నల్ల వావిలి చెట్టు

శేఫాలికా-సువహా-నిర్గుండీ-నీలికా-స్త్రీ॥

438. తెల్ల పువ్వులుగల వావిలెచెట్టు

శ్వేతసురసా-భూతవేశీ-స్త్రీ॥ బందెడ - తెల్లవావిలి-

439. అడవి మొల్ల

మాగధీ-గణికా-యూధికా-అంబష్ఠా-

ప్రహసన్తీ-నియూధనీ-స్త్రీ॥కాకమాలీ-

440. పచ్చపువ్వుల మొల్ల

హేమపుష్పికా - స్త్రీ॥ వాసన్తీ - పసుపుమొల్ల-

441. గురిగింజ (సాధారణముగా గురిగింజ చెట్టు)

(గుంజా - స్త్రీ॥)

గురిజె - గురిగింజె - గురుగింజె - గురువెంద-

442. పువ్వుల గురివెంద

అతిముక్తః- పు॥ ౹ద్రకః - వాసన్తీ- మాధవీలతా - గుంజా - పాఠహికా- కాముకకాంతా-స్త్రీ॥ కాముకః - పు॥

పూల గురిగింజె - పూల గురివెంద - పూల గురువెంద-

443. బండి గురివెంద

(కాంభోజీ - స్త్రీ॥)

బండిగురివెంద - బండిగురువెంద - బండిగురిగింజ - బండిగురుగింజ-

444. తెల్ల గురివెంద

మధుస్రవా - స్త్రీ॥

445. నల్ల గురివెంద

అర్యేష్టా - కాలగుంజా - స్త్రీ॥

446. గురివెంద తీఁగ. పూసల గురివెంద

కాకచించీ-(పా)కాకచించా-కాకణంతికా- కాకపీలీ-స్త్రీ॥ తులాబీజం-న॥ కృష్ణలా- కృష్ణఫలా-గుంజా- తామ్రా-శాంగ్గేష్ఠా- రక్తికా-వరా-చూడామణిః- కాలవృంతీ- కపిడ్రోడా-కాలవృన్తీ - స్త్రీ॥ కాకపీథః- కాకపీలుః - పు॥ చించీ - పాఠహికా- (పూసలగురివెంద పేళ్లు)

గురిజ - గురువెంద - గురివెంద- పూసలగురివెంద-పూసగురిగిఁజ - పూసగురివెంద -

447. గురిగింజె

శివపాకీ - స్త్రీ॥

448. జాజి

సుమనాః - స్త్రీ॥ మాలతీ - జాతిః- రాత్రిషష్పీ- స్త్రీ॥ రేపతీ-మనోజ్ఞా-

జాజి - జాది - వై॥

449. విరజాజి

సప్తలా-నవమాలికా - నవమల్లికా- గ్రైష్మీ-సుభగా - కరుణమల్లీ - సీ॥ సుకుమారీ-సీ॥ దేవలతా- సుగన్ధా- సీలా -

విరవాది - విరివాది - విరవాజి - విరజాజి - విరజాజి-

450. సన్నజాజుల మొగ్గ

సౌమనస్యాయనీ - సీ॥

451. మొల్ల

మాఘ్యం-కుందం- న॥ వోరటః- సదాప్రసూనః-పు॥ శుక్లపుష్పః-పు॥

452. మొల్లపువ్వు

తపస్యం - న॥

453. మంకెన

రక్తకః-బంధుజీవకః-బంధూకః-పు॥

454. గొజ్జంగి

(కుబ్జికా - సీ॥)

గొజ్జెంగి - గొజ్జెంగ - వై॥ గొజెంగి- గొజ్జెంగ - గొజ్జెంగ -

455. చేమంతి

సేవంతీ - శతపత్రికా - సుమనాః- న్॥ సీ॥ సౌమ్యగంధా-

చేమంతి - సేమంతి - వై॥

456. బంతిచెట్టు (చేమంతిలోని భేదములు)

(బృహత్సేవంతీ - సీ॥)

తురకచేమంతి చెట్టు - బంతిచెట్టు- ఊకబంతిచెట్టు-

457. పిన్నగోరంట

సహా-కుమారీ- తరణిః-సీ॥ కన్యా-

458. పెద్దగోరంట

అమ్లానః - పు॥ మహాసహా - సీ॥

459. తెల్లగోరంట

శుక్లపుష్పః - కురవకః - ధూర్తః -
నాగరః - పు॥

460. ఎఱ్ఱపువ్వుల గోరంట

కురవకః - రామాలింగనకామః-పు॥ ఎఱ్ఱగోరంట - కొమ్మి - క్రొమ్మి-
బలీ - న్, పు॥ కొరవి - వై॥ క్రోవి

461. పచ్చపువ్వుల గోరంట

కురంటకః - పు॥ పీతామ్లానః - మైద - (రూ) మయిద - గోరంట-
పచ్చగోరంట - పచ్చచేమంతి -

462. నల్లపువ్వుల గోరింట

నీలీ - ఝింటీ - దాసీ - సహా - సీ॥
బాణా-ప్స॥ ఆర్తగళః-పు॥కురండః-

463. గోరంట చెట్టు

కైదర్యః-విషపుష్పకః - పు॥కాకర్దః-
చర్దనః-చీనః - గరలః - కంటకీ-న్॥

464. ములుగోరంట

సైరేయకః - పు॥ ఝింటీ - సీ॥

465. ఎఱ్ఱపువ్వుల ములుగోరంట

కురవకః - పు॥

466. పచ్చపువ్వుల ములుగోరంట

కురంటకః - పు॥ సహచరీ - సీ॥

467. దాసనపు చెట్టు

ఉడుపుష్పం - (పా) ఓడ్రపుష్పం- దాసనంబు -
న॥ జపా - సీ॥ రక్తపిండః - పు॥
రుద్రపుష్పః - పద్మః - న॥

468. నువ్వ పువ్వులు

వజ్రపుష్పం - న॥

469. తరుణీ పుష్పము

రామతరుణీ - సీ॥ తరుణీపుష్పం- న॥

470. గన్నేరు

ప్రతిహాసః-శతప్రాసః-చండాతః- హయమారకః - కరవీరః - పు॥ అశ్వరిపుః-అశ్వమారకః-శితికుంభః-
(కొందఱు మొదటి రెండు శబ్దములు తెల్లగన్నేరునకును తక్కిన మూఁడు నెఱ్ఱగన్నేరునకును జెప్పిందురు)

గన్నేరు - గన్నెరు - గన్నెర -

471. తెల్ల గన్నేరు

ప్రచండం - న॥

472. వాడగన్నేరు (పచ్చ పువ్వులుగల గన్నేరు)

సుగన్ధికుసుమః - పు॥

పచ్చగన్నేరు - వాడగన్నేరు-

473. ఎఱ్ఱ గన్నేరు

రక్తప్రసవా-సీ॥ క్రూరః-మరాలః-భుజః - ఉగ్రవిషః - పు॥

474. కస్తురిపట్టె చెట్టు

కస్తురిపట్టియ - (రూ) కస్తురిపట్టె-

475. వెఱుతురు చెట్టు

కరీరః - క్రకరః - గ్రంథిలః - వేల్లంతరః - పు॥

వెఱుతురు - వెలుతురు -

476. ఉమ్మెత్త చెట్టు

ఉన్మత్తః-కితవః-ధూర్తః-ధత్తూరః- ఉమ్మెత్త - ఉమ్మెత్త - వై॥
కాంచనాహ్వయః-మాతులః-మదనః-
బృహత్పాటలిః - ఘంటికః - శఠః-
కాహలాపుష్పః - పు॥ ధుత్తూరః-
ధుస్తూరః - ధుర్దూరః - ధవః -

477. ఉమ్మెత్త పండు

మాతులపుత్రకః - పు॥

478. పైడియుమ్మెత్త

(కాంచనః - ॥)

479. ఉమ్మెత్తలో నొక రకము

త్రిపురః - మదమత్తకః - పు॥

480. అందలి మఱియొక రకము

ప్రేతాలయః - తిత్తికః - శాఖోటః -
గండమాలహా - న్, పు॥

481. పన్నీరుచెట్టు

పన్నీరతరుః - పు॥ గాజంగి-పన్నీరుచెట్టు-గులాబిచెట్టు-
(అన్య) రోజాచెట్టు-(అన్య)

482. మాదీఫలపు చెట్టు

ఫలపూరః - బీజపూరః - రుచకః- మాదిఫలము - మాదీఫలము-
మాతులుంగకః - ఛోలంగః - పు॥

483. మరులుమ్మెత (మెట్టినతోడనే మరులుగొల్పు ఓషధి)

భూతకేశః - భూతవేశః - పు॥ మరులుజెడ - మరులుదీగ-
(మదనః-) మరులుమాతంగి - మర్లమాతంగి-
మరులుమ్మెత -

484. మరువము

సమీరణః-మరువకః-ప్రస్థపుష్పః-
ఫణిర్జకః-(పా)ఫణిజ్జకః-జంబీరః-
గంధపత్రః - పు॥ యూపక్షోభః-

485. మృదు మరువకము

మంజీరకః-మృదుమరువకః - పు॥
మయూరకః - సౌవాసః-

486. మరువముయొక్క పువ్వు

వరోటమ్ - మరువకపుష్పం - న॥

487. దవనము

దమనః - పుష్పచామరః - పు॥
దేవశేఖరః - బ్రహ్మజటా - స్త్రీ॥
దాన్తం-కాన్తం- న॥ మునిః - పు॥

488. నల్ల గగ్గెర

పర్ణాసః-కఠింజరః-కుఠేరకః - పు॥ నల్లగగ్గెర - గగ్గెర -
మాలోర్జవః-

489. తెల్ల గగ్గెర

అర్జకః - పు॥ తీక్ష్ణః - తీక్ష్ణగన్ధః -
పు॥ మంజరీ - స్త్రీ॥

490. చిత్రమూలము

పాఠీ-న్॥ చిత్రకః-వహ్నిసంజ్ఞకః-
దహనః - పు॥

491. జిల్లేడుచెట్టు

అర్కాహ్వః - వసుకః - ఆస్ఫోటః జిల్లేడు - జిల్లెడు -
(పా)ఆస్ఫోతః-గణరూపః-వికిరణః-
మందారః - అర్కపర్ణః - పు॥

492. తెల్ల జిల్లేడు చెట్టు

అలర్కః - ప్రతాపసః - పు॥ తెల్లజిల్లెడు - తెల్లజిల్లేడు-

493. వెఱ్ఱి జిల్లేడుచెట్టు

(రాజార్కః - పు॥)

494. బకపుష్పము

శివమల్లీ - స్త్రీ॥ పాశుపతః- ఏకాష్ఠీలః-
బకః- (పా) బుకః - వసుః - పు॥
శివప్రియః-వసుభట్టః - బకపుష్పః -
స్థూలపుష్పః - కాకశీర్షః-

495. బదనిక

వందా - వృక్షాదనీ - వృక్షరుహా- బదనిక - బవణిక - వదనిక -
జీవంతికా - స్త్రీ॥ కామవృక్షః - పు॥
వందాకః - వృక్షకః - వందారః-పు॥
సేవ్యా - స్త్రీ॥

496. పాలచెట్టునందుఁ బుట్టిన బదనిక

సేవ్యా - స్త్రీ॥

497. తిప్పతీఁగ

వత్సాదనీ - ఛిన్నరుహా - గుడూచీ- తిప్పతీఁగె - తిప్పతీఁగ - తీఁగె -
తంత్రికా - అమృతా - జీవన్తికా- సోమిద-
సోమవల్లీ - విశల్యా - విషఘ్నీ -
అమృతవల్లికా - మధుపర్ణీ - స్త్రీ॥
కుండలీ - ధీరా - ఛన్నా - ధరా-
చక్రలక్షణా - ఖరుహా - దేవీ -

498. చాఁగచెట్టు

మూర్వా-దేవీ-మధురసా-మోరటా-
తేజనీ - స్రవా - (పా) స్రువా-
మధూలికా-మధుశ్రేణీ-(పా)ధనుః-
శ్రేణీ - గోకర్ణీ - పీలుపర్ణీ - సీ॥
తిక్తవల్కా - తిక్తవల్లీ-పీలునీ -
ప్రియాలా - సీ॥ చారకః - పు॥

చాఁగ - వై॥ చాలు - జీడిమామిడి-
మొక్కమామిడి -

499. అగరుసొంటి

పాఠా-అంబష్ఠా-విద్ధకర్ణీ-స్థాపనీ-
శ్రేయ్యా - రసా - ఏకాష్ఠీలా -
పాపచేలీ-ప్రాచీనా-వనతిక్తకా-సీ॥

అగలుసొంటి - వై॥ పాట - వై॥

500. విసబొద్ది

పాఠా - సీ॥

విసబొద్ది - విసబొంది - చిరుబొద్ది-
ద్వ॥ పాపాట - వై॥

501. కటుక రోహిణి (అశోకరోహిణి)

కటుః-కటుంభరా-(పా)కటంభరా-
అశోకా - రోహిణీ - కటురోహిణీ-
మత్స్యపిత్తా - కృష్ణభేదీ-చక్రాంగీ-
శకులాదనీ - మహౌషధ-
మహావిషఘ్నీ-సీ॥

502. దురదగొండి చెట్టు

ఆత్మగుప్తా - అజహా - అవ్యండా-
కండూరా - ప్రావృషాయణీ -
ఋష్యప్రోక్తా - శూకశింబిః -
కపికచ్ఛూః - మర్కటీ - సీ॥

దూలగొండి-దూలకొండి-దూలకోవెల-
దురదగొండి - దురదగోవెల -
తీఁటకోవెల - పిన్నదూలకోవెల -

503. ఎలుకచెవి చెట్టు

చిత్రా - ఉపచిత్రా - న్యగ్రోధీ- ద్రవంతీ-శంబరీ - (పా) సంబరీ- వృషా-ప్రత్యక్శ్రేణీ-సుతశ్రేణీ- రండా - మూషికపర్ణీ - స్త్రీ॥

ఎలుకచెవి - ఎలుకజీడి - ఎలుకచెవి పల్లిక -

504. ఉత్తరేణి

అపామార్గః-శైఖరికః-ధామార్గవః- మయూరకః-పు॥ ప్రత్యక్పర్ణీ-(పా) ప్రత్యక్పుష్పీ - కీశవల్లీ - (పా) కీశపర్ణీ-కిణిహీ-ఖరమంజరీ - స్త్రీ॥ లింగవధిణీ -

ఉత్తరేను -

505. ఎఱ్ఱ ఉత్తరేణి

రక్తభిత్ - ద్, పు॥ కపిప్పలీ - స్త్రీ॥ దుగ్ధనికః - క్షుద్రాపామార్గః - పు॥ మాఘట్టః-

506. బారంగి (చిఱుతేకు)

హంజికా-(పా)భంజికా-బ్రాహ్మణీ- పద్మా - భార్గీ - బ్రాహ్మణయష్టికా- అంగారవల్లీ - స్త్రీ॥ బాలేయశాకః- బర్బరః-వర్ధకః-పు॥ బ్రహ్మదండీ- భాంజీ - నిష్ఠా - విషఘ్నీ - స్త్రీ॥

బారంగి-గంటుబారంగి - చిఱుతేకు- ఎఱుపంటి - పంజె - పంజియ-

507. మంజిష్ఠ

మంజిష్ఠా-వికసా-జింగీ-సమంగా- కాలమేషికా-మండూకపర్ణీ-భండీరీ- భండీ-యోజనవల్లీ-స్త్రీ॥అంజనవల్లికా- చిత్రాంగీ-

మంజిటి - వై॥

508. తీఁటకసింద

యాసః - యవాసః - దుఃస్పర్శః- ధన్వయాసః-కునాశకః-పు॥రోదనీ- కచ్ఛురా-అనంతా - సముద్రాంతా- దురాంభా-సీ॥ తామ్రమూలా-

తీఁటకసింద - తీఁటకసిపెంద - తీఁటకసివెంద-తీఁటకోవెల-రేగడిదూల-

509. కోలపొన్న

పృశ్నిపర్ణీ-పృథక్పర్ణీ - చిత్రపర్ణీ- అంఘ్రిపర్ణీ - సీ॥ క్రోష్టుమేఖలా- క్రోష్టుపుచ్ఛికా-

కోలపొన్న - నక్కతోఁక పొన్న- నేలపొన్న - పొర్లుగాడి - రోకటిబండ -

510. చేందనపు చెట్టు (ఇది చందన తరువుకాదు. ఇంటి కంబముల కుపయోగించెడు ఒక దినుసు మ్రాను)

చేందనము -

511. ప్రొద్దుతిరుగుడు చెట్టు

సూర్యానువర్తినీ - సీ॥

ప్రొద్దుతిరుగుడుచెట్టు - తీఁగమెఱుగు-

512. నాగలింగ చెట్టు

నాగలింగచెట్టు- (మి)

513. నక్కతోఁక కసవు

క్రోష్టువిన్నా-సింహపుచ్ఛీ-కలశీ-(పా) కలశిః-ధావనీ-(పా)ధావనిః-గుహా-సీ॥

నక్కతోఁక పొన్న- నక్కతోఁక కసవు-

514. వాఁకుడు

నిదిగ్ధికా-స్పృశీ-వ్యాఘ్రీ-బృహతీ - కంటకారికా-ప్రచోదనీ-కులీ-క్షుద్రా- దుఃస్పర్శా-రాష్ట్రికా - సీ॥ సింహీ- కంటకాలీ - సీ॥

వాఁకుడు - వ్రాఁకుడు - నేలములక- నేలములగ-నేలములుక-పిన్నములుక- రాములుక-

515. నీలిచెట్టు

నీలీ-నీలినీ-కాలా-క్లీతకికా-గ్రామీణా- నీలి - ఆవిరి -
మధుపర్ణికా-రంజనీ-శ్రీఫలీ-తుత్థా-
ద్రోణీ - డోలా - (పా) దోలా-సీ॥
క్లీతకీ - నీలకేశీ - కారవాహీ- సీ॥
మహారసా-

516. కారుగచ్చచెట్టు

అవల్గుజః-పు॥ సోమరాజీ-సువల్లిః- కారుగచ్చ-బావంజి-
సోమవల్లికా-కాలమేషీ- కృష్ణఫలా-
వాగుజీ-(పా) వాకూచీ-పూతిఫలీ-
సీ॥ వసువల్లికా-

517. లత్తిక (బలుపు చెప్పడునుగల ఒక దినుసు గచ్చకాయ)

లత్తిక-

518. సూర్యమణి పుష్పవృక్షము

వరాహకాలీ - సీ॥ స్యూరావర్తః - పు॥

519. పిప్పలి

కృష్ణా-ఉపకుల్యా-వైదేహీ-మాగధీ-
చపలా - కణా - ఊషణా - పిప్పలీ-
శౌండీ-కోలా-సీ॥ బలా-సీ॥ వృషలం-
న॥ శ్యామా-గ్రంథినీ-తీక్ష్ణతండులా -
కాలీ-అంబష్ఠా-జాలినీ - తండులా -
తన్వీ-కాలీ-అంబష్ఠా-మనోహరీ- సీ॥

520. గజపిప్పలి

కరిపిప్పలీ - కపివల్లీ - కోలవల్లీ -
శ్రేయసీ-సీ॥ వసిరః-పు॥ గండీరీ-
హస్తిపిప్పలీ-కాండీ-సీ॥ కాండీరః-
గృహకాండః - శిరః - అ, పు॥

521. జలపిప్పలి

పిత్తలా - తోయపిప్పలీ - సీ॥

522. పిప్పలిదుంప

సిరః - పు॥

523. పిప్పళ్ళమోడి (పిప్పలియొక్క లావుతీఁగె)

పిప్పళ్ళమోడి -

524. చవ్యము

చవ్యం-న॥ చవికా-సీ॥ (పా)చవికం-

525. పల్లేరు

పలంకషా-ఇక్షుగంధా-శ్వదంష్ట్రా-సీ॥ పల్లేరు - పల్లెరు -
స్వాదుకంటకః - గోకంటకః -
గోక్షురకః - వనశృంగాటః - పు॥
స్థలశృంగాటః -

526. ఏనుగ పల్లేరు

ఏనుగుపల్లేరు - ఏనుగ పల్లెరు -

527. అతివస

విశ్వా-వసా-అతివిషా-ప్రతివిషా - అతివస - వై॥
ఉపవిషా-(పా) అపవిషా-అరుణా-
శృంగీ-సీ॥ మహౌషధం-న॥

528. చిఱుపాలచెట్టు

క్షీరావీ - దుగ్ధికా - సీ॥ చిఱుపాల - పిన్నపాల - మనుపాల-
తీఁగపాల - తీఁగెపాల - పాలకూర -

529. కోలపాల చెట్టు

మోహినీ-వయస్యా-చిత్రపత్రికా-
అర్కపుష్పికా - సీ॥

530. పిల్లపీచేరగడ్డ. చేల్లగడ్డ

శశమూలీ-బహుసుతా-అభీరుః-(ప) భీరుః-ఇందీవరీ-వరీ-ఋశ్యప్రోక్తా॥ (పా) ఋష్యప్రోక్తా - అభీరుపత్రీ - నారాయణీ-శతావరీ-అహేరుః- (పా) అహేరుః-స్త్రీ॥ కేశికా-పీవరీ-భీరుపర్ణీ-

పిల్లపీఁచేర - పిల్లిపీఁచేర - పీఁచేర-

531. మ్రాని పసుపు

పీతద్రుః-హరిద్రుః-కాలేయకః-పు॥ దార్వీ - దారుహరిద్రా - హరిద్రా- పచంపచా - పర్జనీ - కటంకటేరి- అంకపీలీ-కామవతీ-స్త్రీ॥ మేహఘ్నీ- పీతదారుః-పర్జనీ - స్త్రీ॥ కర్కటినీ- పర్వరా - పర్వటీ - వరా - (ఇవి కొమ్ముపసుపు పేళ్ళని- వై॥ టీ॥)

మ్రానిపసుపు - పసపు - పసుపు-

532. వస

వచా - ఉగ్రగంధా - షడ్గ్రంథా - గోలోమీ-శతపర్వికా - కాంగా - స్త్రీ॥ ఉగ్రా - తీక్ష్ణా - జయా - జటిలా- మంగల్యా-

వస - వజ - వై॥

533. తెల్లవస

హైమవతీ - స్త్రీ॥ జలలంబికా - స్త్రీ॥

534. నల్లవస

కాశ్మీరీ-ఘుణాభీష్టా- దేవదుందుభిః- స్త్రీ॥ (వై॥లో మూలమునం దీపదము లకు నల్లవసయని యర్థము నిచ్చి యుండగా టీకలో పచ్చవసయని వ్రాసియున్నారు)

535. అడ్డసరపు చెట్టు

వైద్యమాతా-ఋ॥ సింహీ- వాశికా- అడ్డసరము - వై॥
(పా) వాసికా - సీ॥ వృషః -
అటరూషః - (పా) ఆటరుషః-
సింహాస్యః-వాశకః-(పా)వాసకః-
వాజిదంతకః-పు॥ వాశా-సీ॥

536. చంద్రక్రాంతము

(చంద్రక్రాంతా - సీ॥) చంద్రక్రాంతము - వై॥

537. విష్ణుక్రాంతము

ఆస్ఫోతా-(పా)ఆస్ఫోటా-గిరికర్ణీ- గింటెన - దింటెన
విష్ణుక్రాంతా - అపరాజితా - సీ॥
సుముఖీ-గవసీ- మహారసా - సీ॥
(శ్వఖురీ) శీతలా-

538. తెల్ల విష్ణుక్రాంత

సూర్యా-గవాదినీ-సీ॥శ్వేతఖురా-చారిణీ-

539. ఎఱ్ఱ విష్ణుక్రాంత

విష్ణుక్రాన్తా - స్యన్దా - సీ॥

540. నల్లనివిష్ణుక్రాంత

నర్మఛదా-నగ్నచ్ఛదా-అహివిషహా-
న్-సీ॥ నిష్ఠ్యాన్తా-భస్మఘ్నీ-మహాశ్వేతా-
నీలపుష్పా-సుముఖీ - స్థూలపుష్పికా-

541. గరుడవర్ధనము

గరుడవర్ధనము - వై॥

542. గసగసా చెట్టు

ఖస్ఖసః - పు॥ గసగసా - వై॥

543. గొలిమిడి చెట్టు

ఇక్షుగంధా-స్త్రీ॥కాండేక్షుః-కోకిలాక్షః-
ఇక్షురః - క్షురః - పు॥

గొబ్బి - గొలిమిడి - గొల్మిడి-
నీరుగొబ్బి - ములుగొలిమిడి -
మొగ బీరచెట్టు-
(ఆం-భా-లో ములుగొలిమిడి కోకి
లాక్షమని వేరుగా చెప్పఁబడిఉన్నది)

544. సదాపచెట్టు (పిన్నసదాప)

శాలేయః-పు॥శీతశివా-స్త్రీ॥(ప్రా)శీతశివః-
ఛత్రా-మధురికా-మిసిః-మిశ్రేయా-స్త్రీ॥

సదాప-

545. సదాముస్తె

సదాముస్తె-

546. జెముడు

సింహుండః-వజ్రద్రుః-పు॥స్నుక్-
స్త్రీ॥ స్నుహీ - సమంతదుగ్ధా -
బహుదుగ్ధికా-గుడా-స్త్రీ॥ సిద్ధుండః-
సింధుః-పు॥ వజ్రా - నందా - వజ్ర
కంటకః - నాగరీ - అసిపత్రికా-స్త్రీ॥

చెముడు - జెముడు - జముడు -

547. జెముడులోని భేదములు

1 కాండస్నుహీ - 2 పత్రస్నుహీ -
3క్షీరస్నుహీ - 4కంటకస్నుహీ-స్త్రీ॥

1 పుల్లజెముడు - కాఁడజెముడు -
2 ఆఁకుజెముడు - 3 బొంతజెముడు-
4 నాగజెముడు-

548. బొమ్మజెముడు

వజ్రకః-వజ్రీ-న.పు॥గండరీ-స్త్రీ-స్త్రీ॥

549. వాయువిళంగము

వేల్లం-న॥అమోఘా-చిత్రతండులా-స్త్రీ॥
తండులః-క్రిమిఘ్నః-పు॥విడంగం-న॥

550. చిట్టాముదపు చెట్టు

బలా-సీ॥ వాట్యాలకః-పు॥ సహదేవీ- శీతవారా-సీ॥ ఈతికా-వాట్యపుష్పీ - వాట్యా-సమ్మాసా-అన్నసంజ్ఞికా-సహా- — ముత్తవ - ముత్తవపులగము - చిట్టాముదపుఁజెట్టు -

551. నూనెముంతచెట్టు

(గుచ్ఛబలా - సీ॥) — నూనెముంత -

552. పెద్ద ముత్తవ పులగము

అతిబలా - సుఖకర్ణికా - — పేరాముట్టి చెట్టు - పెద్దముత్తవ పులగము -

553. నాగదంతి చెట్టు

వారాహీ-నాగదంతీ-నాగస్ఫోటా-సీ॥

554. క్షీరకాకోలి చెట్టు

పయస్వినీ - క్షీరకాకోలీ -

555. జివిలిక

(నాగబలా - నిశాంకుశా - సీ॥) — జివిలిక-(రూ) జీవిలిక-మించిలి -

556. తడచెట్టు

(ధన్వ) — తడ-

557. గూబతడ (దీని భేదము)

(మహాబలా - సీ॥) — గూబతడ - నలితడ -

558. ఈశ్వరి

ఈశ్వరీ-నాగదమనీ-నాగపత్రా-సీ॥ సుగంధికా-

559. సురుగుడు

రామ్యకా - జాతధాతకీ - స్త్రీ॥ — సురుగుడ్డు -

560. గిలకచెట్టు

ఘంటారవా - శణపుష్పికా - సీ॥ గిలకచెట్టు - గిలిగిచ్చచెట్టు -
గిలిగింతచెట్టు - గిలగిలచెట్టు -
గిలిగిచ్చచెట్టు - గిలుగిచ్చచెట్టు -
గిలిగిట్ట -

561. పద్మకాష్ఠమను నొక ఓషధి

కేదారజః - పు॥ పద్మకాష్ఠం - న॥
ప్రియాళుః - ప్రియాళా-

562. ద్రాక్ష

మృద్వీకా-గోస్తనీ-ద్రాక్షా-స్వాద్వీ- దాక - ద్రాక - వై॥ అంగూరు-
మధురసా-కరమర్దికా-సీ॥పీయూషం-
యక్ష్మఘ్నీ-చారుఫలా-తాపసప్రియా-

563. ద్రాక్షచెట్టు పట్ట

కారపుఁజెక్క -

564. కపిలద్రాక్ష

సుఫలా-కపిలద్రాక్షా-సీ॥ దీర్ఘఫలా-
పథికా - ఫలోత్తమా-

565. లఘుద్రాక్ష

ఫలోత్తమా-లఘుద్రాక్షా-సీ॥కపిలా- కిసుమీను-

566. ద్రాక్షపండ్ల రసము

అమృతమ్ - న॥ ద్రాక్షారసః - పు॥

567. తెల్ల తెగడ

సర్వానుభూతిః-సరలా - త్రిపుటా- తెగడ - వై॥
త్రివృతా-త్రివృత్-త్రిభండీ-రేచనీ-
(పా) రోచనీ - సీ॥ మాయా -
కుటరణా - మహతీ - శ్యామా -

568. నల్లతెగడ

శ్యామా-పాలిందీ-సుషేణికా-కాలా-
మసూరవిదలా-అర్ధచంద్రా-కాలమే
షికా-సీ॥ కాలింగికా - సీ॥ చిత్రా-

569. నేపాళపు చెట్టు

(శిఖరికా-నేపాళికా-సీ॥) జయపాలః- నేపాళము - వై॥
బీజరేచనః - పు॥

570. పెద్ద నేపాళపు చెట్టు

అరణ్యకైరండః - పు॥

571. అతిమధురము

మధుకం - యష్టిమధుకం - న॥
మధుయష్టికా - సీ॥ క్లీతకం- న॥

572. తెల్ల నేలగుమ్మడు

విదారీ-క్షీరశుక్లా-ఇక్షుగన్ధా-క్రోష్ట్రీ-సీ॥ నేలగుమ్మడు-

573. నల్ల నేలగుమ్మడు

క్షీరవిదారీ-మహాశ్వేతా-ఋక్షగంధికా- నల్ల నేలగుమ్మడు - పాలగుమ్మడు-
సీ॥ పలాశికా-

574. నీరుపిప్పలి

లాంగలీ - శారదీ - తోయపిప్పలీ- నీరుపిప్పలి - బొక్కెన-
శకులాదనీ-సీ॥ పిత్తలా-చిత్రపత్రీ-సీ-

575. ఓమము

ఖరాశ్వా-కారవీ-సీ॥దీప్యః-మయూరః- ఓమము-
లోచమస్తకః-పు॥ ఉగ్రా-సీ॥ దీప్యకా-

576. కురాసాని యోమము

యవానికా - సీ॥ కురాసాని -
(ఈ పేళ్ళను ముందు చెప్పెదము)

577. సుగంధిపాల

గోపీ-శ్యామా-శారిబా-చందనా-(పా) సుగంధిపాల - దూడపాల-
అనంతా-ఉత్పలశారిబా-సీ॥ భద్రా - గూడపాల - మామెన -

578. తెల్ల సుగంధి పాలచెట్టు

సుగంధా - కాష్ఠశారిబా - సీ॥
వృశ్చికౌషధం-న॥ వృశ్చికౌషధం-

579. మామెన

(ఉత్పలశారిబా-సీ॥) మామెన-

580. మాదెన

(స్థూలపుష్పకః-సీ॥) మాదెన-

581. అస్థిసంఘాతమను నోషధి

అస్థిమాన్ - త్॥ అస్థిసంఘాతః -
అస్థిసన్నహనః - పు॥

582. మృతసంజీవని యను నోషధి

సమృద్ధిః-ప్రాణదా-సిద్ధిః - లక్ష్మీః-
సర్వజనప్రియా - సీ॥ బుశ్యప్రోక్తా-
శ్రోత్రకాన్తా-శ్రావణీ-హస్తిపాదికా-
ఋషిః-వృషా-వృష్యా-హృద్యా-
యోగ్యా - యుగాహ్వయా - సీ॥

582A. బుద్ధియను గ్రంథ్యమున్ను వృద్ధియను గ్రంథ్యమున్ను

యోగ్యం-న॥ బుద్ధిః-సిద్ధిః-లక్ష్మీః-సీ।
బోధనీయా-బుధా-మహాశ్రావణికా-

583. అరంటిచెట్టు

కదళః-పు॥కదళీ-కందళీ-వారణబుసా- అరంటి - అరంటి - అంటి -
వారవృషా - పునర్వృషా - రంభా- అనంటి - అనంటి -
మోచా - అంశుమత్ఫలా - కాష్ఠీలా-
ఆయతఛదా - తంతువిగ్రహా -
మంజిఫలా - సుఫలా - సకృత్ఫలా-
మృత్యుఫలా-తృణసారా-సారతరుః-
వారణవల్లభా-కర్ణీ-సీ॥ హస్తివిషాణీ-
దీర్ఘపర్ణీ-

584. అరటిపండు

సీ॥ కదలీ

585. అరఁటి పువ్వు

శిలీంధ్రం - న॥

586. అరఁటిపండ్ల గెల

అత్తము - అత్తెము-

587. అందలి భాగము

చీపు -

588. బొందె (అరఁటిపట్ట లోపలనుండు తెల్లనికాఁడ)

(మోచాటః - పు॥ రంభాస్థి - న॥ బొందె - ఊఁచే - దూట -

589. దొంగ (అరఁటిపువ్వులో నుండెడు వస్తు విశేషము)

ముచ్చు - ముచ్చు - దొంగ -

590. గోరు (అరఁటి కేసరముల అగ్రవృతాంశము)

గోర - గోరు -

591. చొదుము (ఎండిన అరఁటి పట్ట)

చౌదుము -

592. పొర (అరఁటిలో నగువాని పొర)

పర - పొర-

593. అరఁటిచెట్టు యొక్క మూలము

కుస్తిష్కః-పు। రంభామూలమ్-న॥

594. చిన్న అరఁటి

సుగంధీ - అల్పఫలా - మోచా -

సాక్షి - కాక్షి - సీ॥

595. అరఁటిచెట్టులోని భేదములు

1 మహేంద్రీ - సీ॥ 2 కీశా - సీ॥
6 అమృతకదళీ - 7 లంపా-చంపా-

1 బొంతరటి - 2 చక్రకేళి అనఁటి -
3 రసదాడి - 4 అమృతపాణి -
5 పచ్చరటి - 6 నల్లరఁటి -

596. కాష్ఠకదళి

వనకదళీ - కాష్ఠకదళీ - సీ॥

597. పిల్లిపిసర

ముద్గపర్ణీ-కాకముద్గా-సహా-శూర్పపర్ణీ-
సీ॥ దుగ్ధపర్ణీ-మార్జారగన్ధికా-రింగిణీః-
(పా) వార్తాకూః-

పిల్లపెసర-పిల్లిపెసర-కాకపెసర-

598. ములకచెట్టు

వార్తాకీ-హింగులీ-సింహీ-భంటాకీ-
దుష్ప్రధర్షిణీ - సీ॥

ములక - ములుక - మోళఁగి-

599. సర్పాక్షి

నాకులీ - సురసా - నాగసుగంధా-
గంధనాకులీ-నకులేష్టా-భుజంగాక్షీ-
ఛత్రాకీ-సువహా-సీ॥(సర్పలోచనా-)
(కొందరు నాగసుగంధా యనుచోట
రాస్నా-సుగన్ధా-అనియును జెప్పుదురు)

నల్లతెగడ - (నల్లతేగ యని ల. నా.
నల్లతీఁగె యని ఆం. ప.)

600. ముయ్యాకుపొన్న

విదారిగంధా-అంశుమతీ-సాలపర్ణీ-
(పా)శాలపర్ణీ-స్థిరా-ధ్రువా-సీ॥ త్రిపర్ణీ-

ముయ్యాకుపొన్న-ముయ్యాకుఁబొన్న-
ముప్పాఁచాకు - (ద్వి)

601. చెట్లయందు కొన్ని భేదములు

ఊటబుడ్డిచెక్క - (కట్టడమునకుఁ దగిన యొక దినుసు మ్రాను) ఊటి- (అడవి యందలి యొకానొక చెట్టు) చీకిరేను - చిటికేసరము - పులుగుడు- నగిరికేసరము-(ఇది సీమచిటికేసరము) బుడ్డబుడుసర - (ఓషధీ విశేషము)

602. వివిధములైన ఓషధులు

౧సంధానకరణీ-౨సౌవర్చకరణీ-౩విశల్యకరణీ-౪సంజీవకరణీ-సీ॥ జాతినార-

603. ప్రత్తిచెట్టు

తుండికేరీ-సముద్రాన్తా - కార్పాసీ-(పా)కర్పాసీ-బదరా-సీ॥కార్పాసః-సూత్రపుష్పః-పు॥ కేసరా-అఫలా-రవా - శీరా- ప్రత్తి - పత్తి -

604. అడవిప్రత్తి

భారద్వాజీ - బహుమూర్తిః - సీ॥ కుష్ఠనుత్ - ద్॥

605. ప్రత్తిలోని మఱికొన్ని భేదములు

జెడప్రత్తి-పాటిప్రత్తి - పైఁడిప్రత్తి- (ఇవి పర్యాయ పదములు కావు)

606. ప్రత్తిగింజ

తూలశర్కరా - సీ॥

607. ప్రత్తికాయ

క్రముకః - పు॥ బదరం న॥

608. విడి (ప్రత్తికాయలోని జెడ)

బదరః - పు॥ విడి -

609. వృషభమను నౌషధము

శృంగీ - న్॥ వృషభః - (పా)
ఋషభః - వృషః పు॥

610. బీరచెట్టు

గాంగేరుకీ - నాగబలా - ఝుషా - బీర - బీఱ - బీకర -
హ్రస్వగవేధుకా - సీ॥ కోశఫలా -
ఘంటాలా - ఫలినీ - ఫలీ సీ॥
ఘోషః-పు॥జాలీ-పటోలీ-ఝుండాలీ-

611. నేతిబీర

నేతిబీర -

612. పెద్దబీర

మహాకోశాతకీ - సీ॥ మృదంగః -
కృతవేధనః - పు॥ రాజకోశాతకీ -
కోశఫలా - కర్కోటకి - సీ॥
మహాజాలీ - పీతఘోషా -

613. ఏనుఁగుబీర

హస్తిఘోషః - తరంగః - పు॥

614. చిన్న బీరచెట్టు

ఆదాలీ - దేవదాలీ - సీ॥

615. ఆవడచెట్టు

ధామార్గవః - ఘోషకః - పు॥ అడవిబీర-ఆవడ-ఊఁబబీర - తార్పిర-
కోశాతకీ-సీ॥ గజచోదనీలతా-సీ॥ వెఱ్ఱిబీర - చేఁతిబీర-
(క్షోదః-)

616. పచ్చపువ్వుగల యావడచెట్టు

మహాజాలీ -

617. పొట్లచెట్టు

జ్యోత్స్న - పటోలికా - జాలీ- కోశాతకీ - స్త్రీ॥ రాజపటోలః - ఊర్ధ్వాసితః - పరారుః - పు॥ పాటోలం - రాజఫలం - న॥ లింగబీజా - స్త్రీ॥ స్వల్పఫలా- గ్రామ్యా - స్త్రీ॥ మృదంగః - ఆపాండుఫలః - రాజీఫలః - కృతవేధనః - పు॥	పొట్ల - పొళ్ళ -

618. పొట్లవేరు

రమ్యకం-న॥ రమ్యం-రమణం-న॥

619. పొట్లచెట్టుకొమ్మ

కాలికా - స్త్రీ॥

620. పొట్లాకు

జాలకం - జాలినీదలం న॥

621. నేలనేరేడు

నాదేయీ - భూమిజంబుకా - స్త్రీ॥	నేలనేరేడు - నక్కనేరేడు - పిన్ననేరేడు - జన్న-

622. తరిగొట్టు చెట్టు

లాంగలీ - అగ్నిశిఖా స్త్రీ॥

623. తరిగొట్టుచెట్టులో భేదము

లాంగిలికీ - కలికాలీ స్త్రీ ॥

624. కాకిదొండ

కాకాంగీ - కాకనాసికా - స్త్రీ॥
(కాకతుండఫలా-స్త్రీ॥) శాంర్గిష్ఠా -
షడస్రా-కాకజంఘా - ఏత్రోమికా-
స్త్రీ॥ జీవనీయా - శిరోరుహా -

625. చెప్పుతట్ట చెట్టు

గోధాపదీ - సువహా - సీ॥

626. నేలతాడి

ముసలీ - తాలమూలికా - సీ॥ నేలతాడి - నేలతాడు-
(అర్శోఘ్నీ - తాలీ - ఫలినీ)

627. దుష్టపు చెట్టు

అజశృంగీ-విషాణీ-(ద్వంద్వఫలా-సీ॥ దుట్టుపు-దుట్టువు-జుట్టువు-ఇట్టుపు-

628. ఎద్దునాలుక చెట్టు. బెండచెట్టును

గోజిహ్వా - దార్వికా - సీ॥ ఎద్దునాలిక-ఎద్దునాలిక-బెండ-

629. బెండలోని భేదములు

నూగుబెండ - నున్న (పాల) బెండ-

630. తములపాకు తీఁగె

తాంబూలవల్లీ-తాంబూలీ-నాగవల్లీ- తమలపాకు తీఁగె-
పర్ణలతా-గృహాశయా-సీ॥ఆమ్లానికా-

631. కమ్మెరాకు తీఁగ (నల్ల తమలపాకు తీఁగ)

(కృష్ణవల్లీ - సీ॥) నల్లతీఁగ - కమ్మెరామ తీఁగ-

632. లేత తములపాకులు

కవేసాకులు - బ।

633. రేణుక యను గ్రంథ్యము. తక్కోలము

ద్విజా-హరేణుః-రేణుకా-కౌంతీ-
కపిలా-భస్మగంధినీ-సీ॥

634. తక్కోలము (ఈ పేళ్ళను మనుష్య వర్గలోఁ జెప్పెదము. చూ 1801)

(దీనిని రామములక యందురు
కాని అదికాదు)

635. తక్కోల ఫలము

బహుబీజం - న॥ మారీచం-

636. కూంతురుబుడమ. నూంగుదోసచెట్టు

ఏలావాలుకం- (పా) ఏలవాలుకం- కూంతురుబుడమ - నూంగుదోస-
ఐలేయం - సుగంధి-హరివాలుకం- నూదోస-
న॥ గంధత్వక్ - చ్, న॥

637. కుందురుష్కమను గ్రంథ్యము

పాలంక్యా-సీ॥ ముకుందః - కుందః-
(పా) కుందుః - కుందురుః - పు॥
సూర్యావర్తః - పు॥

638. కురువేరు

బాలం - హ్రీబేరం - బర్హిష్ఠం - కురువేరు - కుఱువేఱు -
ఉదీచ్యం - కేశాంబునామ - న్॥
వారివాలకం - న॥ పింగలం -
వజ్రం-దీర్ఘరోమకం - చమరం-
చామరం- జటిలం - జ్యేష్ఠం - న॥
జటిలం-

639. జాతిపువ్వు

కాలానుసార్యం-వృద్ధం-అశ్మపుష్పం- జాపూపు - రాపువ్వు - జాతిపూవు-
శీతశివం-శైలేయం - న॥ శీతశివం- (జాంబువ్వు-)
(శివం - గిరిశిలాహ్వాయం-)

640. మురయను గంధద్రవ్యము

తాలపర్ణీ-దైత్యా-గంధకుటీ - మురా-
గంధినీ - సీ॥

641. అందుగుచెట్టు

గజభక్ష్యా-సుపహా-సురభిః-రసా-
మహేరణా - కుందురుకీ - (పా)
కుందరుకీ - సల్లకీ - హ్లాదినీ - సీ॥
ధ్రువా-హస్తిప్రియా-హస్త్యశనా-సీ॥

అందుగు-అందువు-మురము-మురుము-

642. ధాతకీకుసుమమను గ్రంథ్యము. ఆరెపువ్వు

అగ్నిజ్వాలా-అనలజ్వాలా-సుభిక్షా-
ధాతకీ-ధాతృపుష్పికా - చిత్రపుష్పీ-
మద్యవాసినీ - సీ॥

ఆరెపువ్వు - ఆరెలు-ఆడె-ఏఱుజాజి-

643. పెద్ద యేలకులు

పృథ్వీకా - చంద్రబాలా - ఏలా -
నిష్కుటిః - బహులా - పుటికా-
త్వచిసుగంధా-చర్మసంభవా-సీ॥
ప్రియా - ఐంద్రీ - పత్రలా-

ఏలకి - వై॥

644. సన్నయేలకులు

ఉపకుంచికా-తుత్థా- (పా) తుచ్ఛా-
కోరంగీ-త్రిపుటా-తృటిః-సీ॥కుంతిః-
కలుషీ-శాలా - సంయతా - నందినీ-

సన్నయేలకి-

645. చెంగల్వకోష్టు

వ్యాధిః-పు॥ కుష్ఠం - పారిభావ్యం-
వాప్యం - పాకలం - ఉత్పలం -
గదాహ్వయం - న॥ రోగాఖ్యం -

చెంగల్వకోష్టు-చెంగలికోష్టు - కోష్టు-

646. చెంగల్వకోష్టు వేరు

పుష్కరమూలం - న॥

647. కడిలపు చెట్టు

శంఖినీ - చోరపుష్పీ - కేశినీ - సీ॥
(ఇవి పద్మపుతీఁగె పేళ్లని కొందరు)

కడిలపుచెట్టు-కడిలము-కడిల - కట్ల-
కట్లియ - కట్లచెట్టు - ఎఱచిపిడుక -

648. నేల యుసిరిక

వితున్నకః-పు॥ ఝుటా - అజ్ఝటా-
అమలా - తాలీ - శివా - తామలకీ-
భూమ్యామలకీ - దృఢపాదీ -
భూధాత్రీ - స్త్రీ॥

649. పుండరీకమను గ్రంథ్యము

ప్రపౌండరీకం-పౌండర్యం - (పా)
పుండర్యం - న॥ పుండరీయకం -

650. నందివృక్షము. నందివర్ధనపుచెట్టు

తున్నః-కుబేరకః-కుణిః-కచ్ఛః- నందిచెట్టు-
కాన్తలకః-నందివృక్షః-పు॥ఆపీతః-

651. నందివర్ధనము

నంద్యావర్తః - తారావటః - పు॥ నందివర్ధనము - వై. గ్రా॥
నభోంగణః - తగరః- (చేల్లగుమ్మడి-)

652. వంగచెట్టు

వాతింగణః - వాతుకిః - వార్తాకుః- వంగ - వై॥
శాకబిందుకః - పు॥ వార్తాకీ -
మహాబృహతీ - స్త్రీ॥ వంగ - న॥
బృహతీ-ప్రసహా-కాలీ-కులీ-స్త్రీ॥

653. సీమవంగ

నీరువంగ - నీరెత్తువంగ-

654. పెద్దవంగ

(కర్తారికా - స్త్రీ॥) హింగులుః - స్త్రీ॥ పెద్దవంగ - కత్తెరవంగ-

655. తీఁగవంగ

లతాబృహతీ - సుస్నిగ్ధా - ధన్యా-
పసహానీ - లతా - స్త్రీ॥

656. చిఱువంగ

నిదిగ్ధికా - సంధానీ - మహాసంధా-
గిరిప్రియా - స్త్రీ॥

657. ఒకతెగ వంగచెట్టు

గోష్ఠవాతింగణః - పు॥ ఏలా -
పరుకా - జలజంబుకా - స్త్రీ॥

658. ఏనుఁగు వంగచెట్టు

హస్తివాతింగణః - పు॥ ఇభ్యా-
విశాలా-దద్రుణాశినీ - స్త్రీ॥

659. వంకాయ (వంగచెట్టుయొక్క కాయ)

వంకాయ - వంగకాయ-

660. వంగచెట్టు పువ్వు

జకుటం - న॥

661. కప్పరపు వంకాయచెట్టు

కప్పరపువంగ -

662. నల్లకచోరము

రాక్షసీ - చండా - ధనహరీ - స్త్రీ॥
దుష్పుత్రః-గణహాసకః-క్షేమః-పు॥
రావణః - బృహచ్ఛదః -
(దీనినే కొందరు బలురక్కసి యందురు)

663. బలురక్కసిచెట్టు

(రాక్షసీ - స్త్రీ॥) బలురక్కసి - బలురక్కెస-

664. బ్రహ్మదండిచెట్టు

బ్రహ్మదండీ - వారాహీ - స్త్రీ॥ బ్రహ్మదుండి - పిచ్చికుసుమ -

665. కరతుమ్మచెట్టు

కరతుమ్మ - చిల్లచెట్టు -

666. జామచెట్టు

జామీ-స్త్రీ॥ పరిణామీ-చిత్రకేతుః- జామ - వై॥
బీజాపూరః-పు॥ నారాయణం - న॥

667. బాదము చెట్టు

వాతాదః - పు॥ వాతవైరీ - స్త్రీ॥ బాదము - (రూ) బాదాము - వై॥
నేత్రోపమఫలః -

668. భూతాంకుశమను వృక్షము

భూతాంకుశః-రాజోద్వేజనసంజ్ఞకః-

669. వ్యాఘ్రనఖమను గంధ ద్రవ్యము. పులిగోరు చెట్టు

వ్యాలాయుధం-(పా)వ్యాడాయుధం-
వ్యాఘ్రనఖం-కరజం-(పా)కరంజం-
చక్రకారకం-న॥

670. బెత్తపుచెట్టు

(వేత్రః - పు॥) బెత్తము - బెత్తు-

671. ప్రేము (అందలి భేదము)

దీర్ఘవల్లీ - స్త్రీ॥ వేత్రః - పన్యః - పేము - ప్రేము -
కురువేత్రః - భూరదః -

672. నళియను గంధద్రవ్యము. గువ్వగుత్తిక

సుషిరా-(పా)శుషిరా-విద్రుమలతా- గుత్తికగువ్వ-గువ్వగుత్తుక-గువ్వగుత్తి-
కపోతాంఘ్రిః-నటీ-నలీ - ధమనీ - గవ్వగుత్తి-గవ్వగుత్తిక-
అంజనకేశీ - స్త్రీ॥

673. నఖమను గంధద్రవ్యము (పులిగోరుచెట్టు)

హనుః-హట్టవిలాసినీ- శుక్తిః - స్త్రీ॥
శంఖః-ఖురః-పు॥కోలదలం-నఖం-న॥
(కొందరు సుషిరాదులు ౫ నళికిని.
ధమని మొదలు ౪ బెత్తమునకును.
శుక్తి మొదలు ౫ నఖమునకుఁ
బేళ్ళందురు)

674. తొవరిమన్ను

ఆఢకీ-కాక్షీ-మృత్స్నా - తువరికా- తొవరిమ్రాను - తొదరి - తొగరి-
సీ॥ మృత్తాలకం - (వ) మృత్-ద్॥
తాలకం - సురాష్ట్రిజం - న॥

675. పుల్లతొవరిమన్ను

రీతికా - పుల్లతువరీ - సీ॥

676. తుంగముస్తలు

కుటన్నటం-దాశపురం - వానేయం- తుంగ-ముస్తె-ముస్తియ-నిడుముస్తె-
పరిపేలవం - ప్లవం - గోపురం -
గోనర్దం - కైవర్తీముస్తకం - న॥
ముస్తః-రాజకశేరుకః-పు॥సుగంధీ-సీ॥

677. స్థౌణేయకమను గంధద్రవ్యము. పచ్చాకు. మాచిపత్రియును

గ్రంథిపర్ణం-శుకం-బర్హం-పుష్పం- గండివనము - వై -
(ప)బర్హపుష్పం-(పా)బర్హిపుష్పం-
స్థౌణేయం-కుక్కురం న॥శతపర్వం-

678. మాచిపత్రి

చిరపర్ణం-సుగంధికం-సురపర్ణం-న॥ మాచిపత్తిరి-మాచిపత్రి-వై॥
మాచీపత్రం-న॥మిత్రం-కమలం-శిలం-

679. ఆకుపత్రి

పత్రం-పత్రకం-న॥రోమశచ్ఛదః- ఆకుపత్రి - ఆకుపత్తిరి-
పు॥తమాలపత్రం-న॥పాకరంజనః-
వసనాహ్వయః - దశాహ్వయః -
సుకుమారకః-శీతరసః-సురనిర్గంధః-
పు॥ సురసః - గోకుదం - న॥
గంధజాతిః - సీ॥

680. ఉరివిడి చెట్టు

ఉరివిడి - ఉరుముడు -

681. నాఁగురుచెట్టు

(సం. సీ-సీ॥) నాఁగురు-నావురు-గొల్లజిడ్డు-

682. ఉస్తె

వికీరిణః-పు॥ శుండా-సీ॥ ఉస్తె-ఉచిఁత-ఉచ్చిఁత-ఉచ్చెఁత-

683. తంగేడుచెట్టు

గోశ్రేణీ - హేమా - చక్రోరీ-సీ॥ తంగేడు - తంగెడు -
తలపోటకః-పు॥దండోత్పలం-న॥

684. నేలతంగేడు

ఆకుల్యః - హతరాజః - పు॥

685. స్పృక్కయను గంధద్రవ్యము

మరున్మాలా - (ప) మరుత్-మాలా-
పిశునా-స్పృక్కా- (పా) పృక్కా-
దేవీ-లతా - రఘుః - సముద్రాన్తా-
వధూః-కోటివర్షా-లంకోపికా- (పా)
లంకాసికా-సీ॥ వర్షాలంకాయికా -

686. జటామాంసి

తపస్వినీ - జటామాంసీ - జటిలా-
లోమశా - మిశీ - సీ॥ (జటావతీ-)
ఆమిషీ-ఆమషీ-

687. లవంగపుచెక్క

త్వక్-చ్, సీ॥ పత్రం- ఉత్కటం-
భృంగం-త్వచం - చోదం - (పా)
ఛోఛం-వరాంగకం-న॥

688. గంధకచోలము

కర్చూరకః-ద్రావిడకః - కాల్పకః- కచోరము - వై॥
వేధముఖ్యకః - పు॥ (శైలమూలం-
కచ్చోరం - న॥ పలాశః - పు॥
హిమజా - జటీ - సీ॥)

689. తులసిచెట్టు. లక్ష్మితులసి

తులసీ - హరిప్రియా - సురేజ్యా- తౌళసి - తౌళసి - వై॥
సుభగా - సురవల్లీ - బృందా -
బహుమంజరీ - పత్రపుష్పా - సీ॥
పర్ణాసః-కుఠేరః - పు॥ కాయస్థా-
సీ॥ పావనీ - భారతీ -

690. ఎఱ్ఱతొలసి

పత్రపుష్పః-పు॥ గంధనామా-
రక్తతులసీ-సీ॥ సుగంధకః-

691. కృష్ణతులసి

మాలః-కరాలకః-పు॥ కాలమాలకః-
సురభిః-పు॥ (కృష్ణా-) కాలపర్ణీ-న॥

692. తెల్లతులసి

గంధపత్రః-వైకుంఠః-వచాచ్ఛదః-
పు॥ శ్వేతతులసీ - సీ॥

693. అడవి తొలసి

గౌరీ-బర్బరీ-వనతులసీ-సీ॥
భూతఘ్నీ-సీ॥ దేవదుందుభిః-

694. రామదూతియను మఱియొక తులసీ విశేషము

రామదూతీ-సీ॥ సూక్ష్మపర్ణీ-సీ॥

695. కుక్కతొలసి

(ఫణికర్ణకః - పు॥)

696. కుక్కపాల

(వటపత్రికా - స్త్రీ॥)

697. ఓషధులు (ఆకారభేదములచే వేర్వేరుగాఁ దెలియఁబడు లతాదిజాతులు)

ఓషధ్యః-(ప) ఓషధయః - స్త్రీ॥ బ॥

698. ఔషధము (జాతివ్యతిరిక్తములై రోగహరములైనవన్నియును)

ఔషధమ్ - న॥

699. కూర (భోజనార్థములైన యాకులు పువ్వులు కాఁయలు కాఁడలు వేళ్లు కొమ్మలు పండ్లు మొదలైనవి)

శాకం - న॥

700. చిఱ్ఱికూర

ముండీరః - పు॥ తండులీయః-
అల్పమారిషః - పు॥ (చిల్లీ-స్త్రీ)
మేఘనాదః-విభాజనః-కీడేరః-

చిఱ్ఱి - వై॥ చిఱి - చిఱ్ఱికూర -
చిఱికూర-

701. నీరుచిఱ్ఱి

(అ స్తండులీయః-పు॥)మారిషః-పు॥

నీరుచిఱ్ఱి-నీరుచిఱి-నీరుచిఱ్ఱె-

702. చెలిమిడి (ఇందలి భేదము)

చెలిమిడి—

703. నాఁగేటి చాలుకూర. వెన్నవెదురుకూర

విశల్యా-అగ్నిశిఖా-అనంతా-ఫలినీ-
(పా) హలినీ - శక్రపుష్పికా - స్త్రీ॥

తరిగొఱ్ఱ-చెన్నచెఱుకు-వెన్నవెదురు-
పొత్తి - పొత్తిగడ్డ - చెఱుకుపొత్తి-
గొఱ్ఱెచెప్పు - చెన్నచెర్ల - నాఁగటి
చాలుకూర - (తరి-)

704. చేతలాసికూర (ఒకానొక కూరాకుచెట్టు)

ఝురసీ - కపిత్థపత్రా-

చేఁతరాసి - చేఁతలాసి -

705. శంఖపుష్పి

(శంఖపుష్పీ - సీ॥) మిత్తి-వై॥

706. బొద్దికూర

ఋషగంధా - ఛగలాండీ - (పా) బొద్ది-
ఛగలాంత్రీ-ఆవేగీ-సీ॥వృద్ధదారకః-
జుంగః - పు॥ (కొందఱు ఆవేగీశబ్ద
ము త్తరపద సాహచర్యముచేత
నకారాంతపుల్లింగమనిరి)

707. పొన్నగంటికూర

బ్రాహ్మీ-(పా)బ్రహ్మీ-మత్స్యాక్షీ- పొన్నగంటి-
వయస్థా-సోమవల్లరీ-హిలమోచికా-
జలబ్రాహ్మీ - సీ॥ సత్యవతీ - సీ॥
లోహమారకః - పు॥ క్రియః-

708. కంకోష్ఠ

పటుపర్ణీ - హైమవతీ - హిమావతీ-
స్వర్ణక్షీరీ-

709. చెంచలి కూర

రంగేష్టాలుకం-శ్రీమస్తకః-స్వస్తికః-పు॥ చెంచేలి-
(విషఘ్నా-కుణజః-వనవాస్తుకః-పు॥)

710. కారుమినుము

హయపుచ్ఛీ-కాంభోజీ-మాషపర్ణీ-
మహాసహా-సీ॥

711. ఒక తెగ ఆకుకూర చెట్టు

పటుంచికా - సీ॥ శివః - శాన్తః-
స్వస్తికః - కుక్కుటః - పు॥

712. దొండచెట్టు

తుండికేరీ - రక్తఫలా - బింబికా-
పీలుపర్ణీ-సీ॥ శార్ఙ్గాష్ఠా-

713. దొండపండు

ఓష్ఠీ-సీ॥ బింబఫలమ్-న॥

714. కాకిదొండ

కాకబింబా-
(ఈ పేళ్ళు ముందు చెప్పినాము)

715. పిండిదొండ

(తుర్యతుండీ-సీ॥)

716. నారుదొండ

(ఆర్తగళ-) నారుదొండ-

717. లింగదొండ (లింగాకారపు ఒక దినుసు దొండ)

లింగదొండ-మి.గా౹.

718. వాయింటచెట్టు

బర్బరా-కబరీ-తుంగీ-ఖరపుష్పా- వాయింట-వావింట-
అజగంధికా - సీ॥

719. కుక్కవాయింట

(శ్వానబర్బరా-) శరపుష్పా- కుక్కవాయింట- కుక్కకావింట-
పూతివయూరీ-సీ॥ బస్తగంధా-సీ॥

720. సన్నరాస్నము

ఏలాపర్ణీ - సువహా - రాస్నా- సన్నరాష్టము-
యుక్తరసా - సీ॥

721. దుంపరాస్న (అందలి భేదము)

గన్ధనాకులీ-సీ॥ రాస్నా- దుంపరాష్టము-దుంపరాస్న-

722. పులిచింత

చాంగేరీ-చక్రికా-దంతశఠా-అబష్ఠా- పులిచింత - పులిచెంచేలి -
అష్టలోణికా-క్షుద్రపత్రా-క్షుద్రామ్లా-సీ॥ పులిచించేలము-

723. పుల్లప్రబ్బలి

సహస్రవేధీ-న్॥ శతవేధీ-న్॥ చుక్రః-ఆమ్లవేతసః-పు॥

చేక్క-చేక్కకాండ- పుల్లప్రబ్బలి-

724. ముడుఁగుదామర. అత్తపత్తి

నమస్కారీ-గండకాలీ - సమంగా-ఖదిరా-సీ॥ లజ్జాలూః-ఊ॥ (బదరీ అంజలికారికా-సీ॥)

ముణుఁగుఁదామర-మొగడుఁదామర-ముడుఁగుదామర-సోఁకుడుముడుఁగు-పొత్తిదామర-అత్తిపత్తి-

725. రంజనవల్లి యను తీఁగె

ఉరువల్లీ-అంబువల్లీ-రాగవల్లీ-రంజనవల్లీ - సీ॥

726. సుదర్శనమను తీఁగె

సుదర్శనా-చక్రాంకా-దధ్యానీ-వృషపర్ణీ-సీ॥

727. నిద్రిభంగి

లజ్జాలుః-శమీఫలా-ఖదరీ - సీ॥

728. దూసరీ తీఁగె

దీర్ఘకాండా-పాతాళగరుడీ-ఉదబంధనీ-ఉదబంధనీ-సీ॥ సుదర్శనాఖ్యా-సీ॥ (౨-౪-శబ్దములు మేరు పర్వతము నందలి నేరేడు చెట్టని శ.ర)

దూసర - దుస్సర - దుస్సిర - దూయుతీఁగ-

729. పాలకూర

జీవంతీ-జీవనీ-జీవా - జీవనీయా-జీవభద్రా-సుఖంకరీ-మధుస్రవా-సీ॥ సర్వదోషఘ్నీ-క్షయనాశినీ-

పాలకూర-పిన్నపాఁ-పెనుపాల-

730. జీవకమను నౌషధము

కూర్చశీర్షః-మధురకః-శృంగః-హ్రస్వాంగః జీవకః-పు॥

731. జీవనవృక్షము

పుంజాతుకః-ఫలేలాంకుః

732. పుత్రజీవక వృక్షము

పుత్రంజీవః-పుత్రంజీవకః-శ్లీపదాపహః-
గర్భకరః-పు॥ పుత్రజీవః-అక్షఫలః-

733. మహాపుత్రజీవి చెట్టు

కరహాటః-మహాపిండీతకః-పు॥

734. లక్ష్మణపంజిచెట్టు

పుత్రజననీ-పుత్రజనికా-పుత్రసూః-
లక్ష్మణా-రక్తబిందుకా-సీ॥పుత్రకందా-

635. పుత్రధాత్రి చెట్టు

పుత్రధాత్రీ-పుత్రపత్రా-అశ్మజాతా-సీ॥

736. కామవృద్ధియను చెట్టు

జీవసంజ్ఞః-కామవృద్ధిః-కందర్పజీవః-

737. కసింద

కాసమర్దః-వేషణః-పత్రోపస్కరః-పు॥

బలుసు-కసింద-కసివెంద-కాకరసవింద-

738. నాఋ

(నారుకా-సీ॥)

నాఋ-వై॥

739. ఉప్పి

కుండలీ-కంటకినీ-సీ॥ చరుః-పు॥

740. నల్లయప్పి

దుర్ధర్షా-సీ॥ హిరలీ-హింస్రా-సీ॥

741. తెల్లయుప్పి

మౌక్తికఫలా-సీ॥

742. సురిగి

(శిఖరిణీ-స్త్రీ॥) సురిగి-వై॥ సురగి -

743. చిలిమిడి

(అక్షోశా-) చిలమిడి-

744. ఉచ్చింత

(శుండికా-స్త్రీ॥) కాశ్మీలః-వికీరణః-పు॥ ఉచ్చింత-ఉచ్చెంత-ఉచింత-

745. ముల్లుముస్తె

(అలర్కః-పు॥) ములముస్తె-ముల్లుచింత-ములుచింత-

746. గొల్లె

(ఘంటా-స్త్రీ॥) గొల్లె-గొట్లియ-

747. ములుజెముడు

(త్రికంటకః-పు॥) విపత్రా - స్త్రీ॥

648. గొట్టె

ఘోటజటీ-స్త్రీ॥ కంటకీ-స్త్రీ॥

749. వాలుడు

(వాతారిః-)

750. గరుగు చెట్టు

(అర్బుదఫలీ-స్త్రీ॥) గరియ-గరుగు - గఱుగు - ములుగ-
(ల-నా-లో ఈ పేళ్లు ఇట్లు ఉన్నవి
కాని, అం-ఖా-లో గురుగు - గురి-
ములుగ అని యున్నది)

751. గురుజే

(ఉత్తుండీ - స్త్రీ॥)

752. నేలవేము

కిరాతతిక్తః - అనార్యతిక్తః-
భూనింబః-పు॥ భూతికం-న॥

753. సంబరేణి

సప్తలా-విమలా-సాతలా-భూరిఫేనా- సంబరేను-
చర్మకషా-పత్రఘనా-సీ॥

754. మహిసాక్షిచెట్టు (ఇది మైసాక్షి యగునేమో)

మహిషాక్షః-కాలరసః-భల్లూకః-

755. కాకోలి. కారుగొలిమి

వాయసోలీ-స్వాదురసా - పయస్థా- కారుకొట్టి-వై॥ కారుకొల్లి-తప్పెట-
(పా)కాయస్థా-సుమంగలా-సీ॥కాలికా- మాడి-మాడె-
కాకోల్-తృడ్ఘ్నీ-సీ॥వనకుళత్థం-న॥

756. దంతిచెట్టు

మకూలకః - (పా) ముకూలకః - దంతె-వై॥ దంతి-
నికుంభః-పు॥దంతికా-ప్రత్యక్శ్రేణీ-
ఉదుంబరపర్ణీ - సీ॥ (జాంబవతీ
వృక్షః - పు॥)

757. బొబ్బలి

(బర్బరః - పు॥) బొబ్బలి - వై॥

758. జీలుగు

సితవీర్యా-సూక్ష్మపత్రికా- జీలుగు-బొందుబెండు-
(దీర్ఘయష్టికా-) సీ॥

759. కారుకంద

(వనతువరీ-సీ॥)

760. బోడతరము

ముండీ-న్,పు॥ముండా - ముండితికా-
శ్రామణీ-శ్రమణీ-బుధా-సీ॥

761. వెంపలి

శరపుంఖా-సీ॥

762. కొండపిండిచెట్టు

నగభేదీ- కొండపిండి-పిండికొండ-

763. పిండిబండదుబ్బు (ఒకానొక చెట్టు)

అశ్మఘ్నః-పాషాణభేదీ-న్, పు॥

764. మూరుకొండచెట్టు

రూపగంధా-విశ్వరూపీ-సీ॥ కుప్పికోల-మూరుకొండ-

765. ఏనుఁగు కలబంద (నారకుపయోగించెడు పెద్దకలబంద)

ఏనుఁగుకలబండ-

766. కలుబంద

కన్యకా - కుమారీ - గృహకన్యకా- కలుబంధ - కలబంద - కలమంద-
కంటకప్రావృతా-బ్రహ్మఘ్నీ - సీ॥

767. పర్పాటకము

(పర్పాటకః) పర్పటః - రేణుః - పిచ్చికకాలు-
రేణ్వాఖ్యః - ప్రగంధః - పు॥
తృష్ణాఘ్నః - తిక్తః - కటుః-

768. పులుగుడు

వాతఘ్నీ-పాలకినీ-సీ॥ పులుగుడు - పులిసరి-

769. అందలి భేదములు

(కృష్ణకాంభోజీ-శ్వేతవాతంగినీ-సీ॥) నల్లపులుగుడు-తెల్లపులుగుడు-

770. చిల్లి

(శీధ్రక- ॥)

771. తీంౘ్ర

(ఉద్వేజన- ॥) తీంౘ్ర - తీఁడ-

772. వెలమసంది

కాకజంఘా-దాసీవత్సా-సీ॥ వెలమసంది-వెలుమసంది-వెలమ-
వెలుమ-చివికివెలమ-

773. చిలుకముక్కు

(శుకనాసా-స్త్రీ॥)

774. తేలుమొనచెట్టు

వృశ్చికాళిః-వృశ్చికా-ఉష్ట్రధూమ్ర పుచ్ఛికా-నాగవృంతికా-స్త్రీ॥ ఉష్ట్రధూమః-పు॥ సర్పదంష్ట్రా- తేలుమొనచెట్టు-తేలుమణి-తేలుకొండి-

775. కుందేటిబొమ్మ

(శశశృంగం-న॥)

776. వసంతకడిమి

ధూళీకదంబకః - పు॥ వాసన్తః- కురవకః-కువకః-మధుధూర్తః- పు॥ వృంతపుష్పకః- వసంతకడిమి-బట్టకడిమి-ద్వ॥

777. బట్టకడిమి

(ధూమకదంబః-పు॥)

778. తోఁటకూర

బాష్పం-ఆరామశాకం-మారిషః- పు॥ బాష్పశాఖా-స్త్రీ॥ జీవశాకః- కుణంబః-పు॥ విఘ్నశాకం- కొయుగూర - (రూ) కొయ్యగూర- కొయ్యగూర-ద్వ॥ కొయ్యతోఁటకూర- తలుగాకు - (తొలి ౨ శబ్దములకు కోయఁదగిన నల్ల తోఁటకూర యని శ.ర.)

779. చిలుకతోఁటకూర

(మహాబాష్పా-శాకినీ-స్త్రీ॥) చిలుకతోఁటకూర-పెరుఁగుతోఁటకూర- పెరుకుతోఁటకూర-పెరుఁగాకు-

780. ఎఱ్ఱతోఁటకూరచెట్టు

రూటికా-రాగిణీ - తామ్రబృందీ-స్త్రీ॥ తైలపాయికా- లొగ్గలి-

781. కోయు తోఁటకూర (కోసినను పునః ప్రరోహముగల తోఁటకూర)

కోయుతోఁటకూర-

782. ఎఱ్ఱకోడిజుట్టు తోఁటకూర చెట్టు

మాలీయః-పు॥ మ్లేచ్ఛపుచ్ఛికా-స్త్రీ॥

783. నీటితోఁటకూర

అంబుబాష్పం-న॥జలారామశాకం-న॥

784. మెట్ట తోఁటకూర

బాష్పికా-పుత్రికా-స్త్రీ॥

785. కూరాకులలోని తెగలు

ఊడి-

786. కురాసాని ఓమము

అజమోదా-ఉగ్రగంధా-బ్రహ్మదర్భా- కురాసానియోమము-కురాసాని-
యవానికా-గంధదళా-స్త్రీ॥

787. పుష్కరమూలము. కాశ్మీరదేశపు మెట్ట తామరదుంప

పుష్కరం-కాశ్మీరం-పద్మపత్రం-
పుణ్యసాగరం-న॥ శ్వాసారి-

788. కాశ్మీరదేశపుఁ దామర

అవ్యథా-అతిచరా-పద్మా-చారటీ-
పద్మచారిణీ - స్త్రీ॥

789. మెట్టదామర

(స్థలపద్మినీ-) అతిరుహా- మెట్టతామర-మెట్టదామర-పైఁడితామర-
సుపుష్కరా- రమ్యా-స్త్రీ॥ పయిఁడితామర - పచ్చతామర-
సుగంధిమూలా- నేలతామర-నేలతమ్మి-బయలుతామర-

790. కంపిల్లము. రోచని యను నౌషధము

కాంపిల్యః-కర్కశః-చంద్రః-
రక్తాంగః - పు॥ రోచనీ - స్త్రీ॥
గుండా-స్త్రీ॥ కంపిల్లః-పు॥

791. తగిరస చెట్టు

ప్రపున్నాడః-ఏడగజః-దద్రుఘ్నః-
చక్రమర్దకః-పద్మాటః-ఉరణాక్షః-
(పా)ఉరణాఖ్యః-పు॥ చక్రమర్దనః-

తగిరిసె - తగిరస - తంటెము-
తంటియము-

792. నీరుల్లి. ఎఱ్ఱయుల్లి

పలాండుః - సుకందకః - పు॥
శ్వేతకందః - ముకుందకః-

నీరుల్లి-ఎఱ్ఱయుల్లి-ఎఱ్ఱగడ్డ-ఉల్లి-

793. పచ్చ నీరుల్లి

లతార్కః - దుద్రుమః - పు॥
ఫరుండః - రసః-

794. వెల్లుల్లి. తెల్లయుల్లి

మహౌషధం-లశునం-న॥గృంజనః-
అరిష్టః - మహాకందః - రసోనకః-
రాహూచ్ఛిష్టః - రాహూత్సృష్టః-
కరిగ్నోడుః-పు॥ ఉగ్రగంధః - పు॥
కటుః - ఖంజః - గృహోచ్ఛిష్టః-
జీణఁకం-కాయాంగం-దివ్యం-న॥
అమృతోద్భవః - వీరసైన్యః-పు॥

వెల్లుల్లి-తెల్లగడ్డ-

795. ఉల్లిగడ్డలోని తెగలు

లశునం - దీర్ఘపత్రం - పిచ్ఛనద్ధః-
మహౌషధః-ఫరుండః- పలాండుః-
లతార్కః-గృంజనః-పు॥ పరారికా-
స్త్రీ॥ యవనేష్టః - పు॥

796. చిన్నయుల్లి

గృంజనః-గర్జనః-గుజః-పు॥

797. గలిజేరు

పునర్నవా-శోథఘ్నీ-సీ॥శోథజిహ్మః-పు॥ వర్షాభ్వీ-జీవలోధ-సీ॥ శోథఘ్నీ-(జీవబోధినీ-యనివై॥) గలిజెరు-గలిజేరు-గలిజర-గలజర-గలజేరు-

798. ఎఱ్ఱ గలిజేరు

యోగ్యా-కటిల్లకా-సీ॥ కఠిలా-

799. తెల్ల గలిజేరు

వృశ్చికా-సీ॥

800. చిఱుగలిజేరుచెట్టు

దీర్ఘపత్రీ-విటాలికా-సీ॥

801. మఱియొక తెగ చిఱుగలిజేరు

పూరణీ-హస్తిపూరణీ - సీ॥

802. నీరుచెంచేలి

వితున్నం-సునిషణ్ణకం-న॥ నీరుచెంచేలి - పులిచెంచేలి-పులిచించలము-పులిచింత-

803. సోమిదపుచెట్టు

వాతకః-పు॥ (పా) వాతకీ - సీ॥ శీతలః - పు॥ (పా) శీతలా - సీ॥ అపరాజితా - శణపర్ణీ - (పా) అసనపర్ణీ-(సోమగంధా-సీ॥) సోమెద-సోమిదె-సోమిదము-సోమింద-బ్రమ్మి-వై॥

804. బంకిణీ వృక్షము

అంగరీ-కోలనాసికా-సీ॥

805. ఎక్కుడుదీఁగె. మానేరుతీఁగె. మెఱపుతీఁగె.

పారావతాంఘ్రిః-సీ॥ కటభీ-పణ్యా-జ్యోతిష్మతీ-లతా-సీ॥పారావతపదీ-(జ్యోతిర్లతా-) ఎక్కుడుదీఁగె - మెఱపుఁదీఁగ-మానేరు-(రూ) మానెరు-ఉప్పిరింత-

806. కలుగానుగు

వార్షికం-న॥ త్రాయమాణా-త్రాయంతీ- బలభద్రికా-సుభద్రాణీ-సీ॥ సుకామా- దేవబలా-

కలుగ్రానుగు - కలుఁగానుగు- కలుక్రాంత - కారునూవు- కాఋనువ్వు-

807. పాఁచితీఁగె (మజ్జిగను చిక్కనఁజేయు నాకానాక తీఁగె)

విష్వక్సేనప్రియా-ఘృష్టిః-(పా)గృష్టిః- వారాహీ-బదరా-సీ॥ వరాహకందః-పు॥

పాఁచి - పాఁచితీఁగ-

808. గుంటకలగర. గుంటగలిజేరు

మార్కవః-భృంగరాజః-పు॥

గుంటగలిజేరు-కలగర-గుంటకలగర-

809. కాఁచిచెట్టు. కామంచిచెట్టు

కాకమాచీ - వాయసీ - ఘనాఘనా- కాకమాచికా-సీ। కాకమాతా-ఋ, సీ॥ సర్పమారీ-

కాఁచి - కామంచి - ఉడుసర- నల్లఋడుసర-

810. పెద్దసదాప. అడవిసదాప

శతపుష్పా-సితచ్ఛత్రా-అతిచ్ఛత్రా- మధురా - మిసిః - (పా) మసిః- అవాక్పుష్పీ-కారవీ-సీ॥

సదాప - కుప్పి -

811. గొంతెమగోరుచెట్టు

సారణీ- (పా) సారణా-ప్రసారణీ- కటంభరా-రాజబలా-భద్రబలా-సీ॥

గొంతెమగోరు-ఁజెసవరము-

812. కోరింద చెట్టు

జనీ - జతూకా - (పా) జతుకా- జనుకా - జననీ - (పా) రజనీ - జతుకృత్ - (పా) జంతుకృత్ - చక్రవర్తినీ - సంస్పర్శా - సీ॥

కోరింద-

813. కలుగచ్చె

కలుగచ్ఛె-

814. నల్లేరు

వజ్రవల్లీ - హస్తిశుండీ - వనాలికా- నల్లేరు - నల్లెరు-
అస్థిసంహారః - పు॥

815. సీకాయ చెట్టు

(సికా-సీ॥) (శిఖా-) సీకాయచెట్టు-సిగ-వై॥

816. దానిపండు

సీకాయ -

817. గండ్లకచోరము

శటీ-గంధమూలీ-షడ్గ్రంథికా-సీ॥
కర్చూరః-(పా)కర్బురః-పలాశః-పు॥

818. అటికమామిడి

మండలచ్ఛదః-పు॥ అటికమామిడి-అటకమామిడి-

819. కాఁకరచెట్టు

కారవేల్లః-కటిల్లకః-(పా)కఠిల్లకః- కాఁకర-
పు॥ సుషవీ - (పా) సుశవీ - సీ॥
ఊర్ధ్వాసితః - పవారుః - పు॥
తిక్తచ్ఛదనః-

820. అడవికాఁకర

(కర్కోటకీ-సీ॥) ఆఁగాఁకర - అడవికాఁకర-
మట్టుకాఁకర-

821. బుడ్డకాఁకర

శక్రవల్లికా - సీ॥

822. పొట్టికాఁకర

కర్కోటః - పు॥ పొట్టికాఁకర-మట్టకాకర-

823. కాసరచెట్టు

(కాసహరః-పు॥) కాసర-కాఁచర-

824. చేఁదుపొట్ల

కులకం-న॥ పటోలకః - తిక్తకః-
పటుః-పు॥ కర్కశదలః - రవణః-
రాజీవాన్ - త్॥ రాజపటోలః - పు॥
అమృతఫలః-పు॥బహుజాలీ-
కోశఫలా-వన్యా-సీ॥

825. పెద్దాకుచెట్టు

పెద్దాకుచెట్టు-

826. లింగపొట్ల (లింగాకారపు విత్తులుగల ఒక దినుసు పొట్ల)

లింగబీజా - సిద్ధకా - సీ॥ రేఁగుడు-లింగపొట్ల-మి.గ్రా.

827. గుమ్మడి

కూశ్మాండకః-(పా)కూష్మాండకః- గుమ్మడి-
కర్కారుః-ఘృణావాసః-తిమిషః-
వేష్టకః-ఘనవాసః-కుంభాండః-
పుష్పఫలః-పు॥ గ్రామ్యకర్కటీ-
కాలింగీ-సుభద్రా-సీ॥ పీతపుష్పః-
మహాఫలా-శాకఫలా-శంకులా-సీ॥
ఛత్రకః-సౌమః-పు॥

828. బూడిద గుమ్మడి

నృపాత్మజః - పు॥ ఉగ్రగన్ధః- బూడిదగుమ్మడి - పెద్దగుమ్మడి-
శీర్ణవృన్తః-సుఖవాసః-పువాసకః-ష॥ పెండ్లిగుమ్మడి-

829. పెద్దగుమ్మడి

తాలుః - త్రపుషః - పు॥ ఛర్దనీ-
హస్తిపర్ణినీ - సీ॥

830. పొట్టిగుమ్మడి

ఘారాహీ-కాఛివాచనీ-సీ॥

831. నల్లగుమ్మడిచెట్టు

లతాకందః-పు॥ క్రోష్ఠి - సీ॥

832. చెలికివెలుగు

(కాకజంఘా-సీ॥) చెలికవెలుఁగు-

833. ముత్యపుతీఁగ

గాంగేష్ఠీ-కటశర్కరా - సీ॥

834. దోసచెట్టు

ఉర్వారుః - కర్కటీ - వాలుకీ-
ఇర్వారుః-ఏర్వారుః- మూత్రలా-
రోమశా-సుగన్ధకః - కర్కోటః -
కిలాసఘ్నః - పటుచ్ఛదః - పు॥
ఛర్దాపనికా - బాల్యంగిః - సీ॥
(చివరి శబ్దమునకు దోసకాయ యనియ.)

835. పెద్దదోస

(రాజకర్కటీ-సీ॥త్రపుస)పిటంగః-
పు॥బృహత్కర్కోటకః-ఐహః-పు॥

836. నక్కదోస

(క్షుద్రోర్వారుకః-పు॥ చిర్భటః-) నక్కదోస-
క్రోష్టుకర్కటిః-సీ॥

837. ములుదోస

(కంటకోర్వారుః-పు॥ త్రపుసః-పు॥
త్రపుకర్కటీ-సీ॥ ములుదోస-

838. చేఁతిదోస

(తిక్తోర్వారుకః-పు॥) హస్తిపర్ణినీ- చేఁతిదోస-
మూత్రఫలా-

839. కరుబూజా దోస

షణ్ముఖీ-షడ్రేఖా-వృత్తకర్కటీ-సీ॥ ACC NO. 709

840. ఏనుఁగు దోస

హస్తికర్కోటః-బలీ-న్, పు॥ 494.813329
SES

840A. ఒకతెగ పండ తీఁగె

చేలాణః-చేలాలః-పు॥ P-2

841. దోసకాయ

బాల్యంగిః-ఇర్వారుః-సీ॥ Rs. 500

842. పగిలిన దోసకాయ

స్ఫుటిః-ఇర్వారుశుక్తికా-సీ॥

843. కారుబుడమ

సుఖవాసీ-న్, పు॥

844. ఏనుఁగుబీర

వృత్తా-హస్తికోశాతకీ-సీ॥

845. వదరుచెట్టు. చేఁదుసొర

ఇక్ష్వాకుః - కటుతుంబీ - సీ। వదరు - చేఁతిసొర - చేతియానుగు-
నృపాత్మజా-నిమ్నా-వాసనీ-

846. అనుగపుచెట్టు. సొర

తుంబీ-అలాబూః- (పా)అలాబుః- ఆనుగము-ఆనుగ-సొఱ-సొఱ్ఱ-సొర-
(ప) పిండఫలా-సీ॥

847. సొరపువ్వు

లతాంబుజం-న॥

848. సొరకాయ

వృంతతుంబీ, తుంబుకా-సీ॥ తిపిరి-ఆనపకాయ-వదరు-

849. బుఱ్ఱ (ఎండిన సొరకాయ)

బుఱ్ఱ-

850. ఆనుగపండు

తుంబకం-న॥

851. పిల్లపాపరచెట్టు. బుడమచెట్టున్ను

చిత్రా-గవాక్షీ-గోడుంబా-సీ॥ పిన్నపాఁపర-చిన్నపాఁపర - పాఁపర-

852. పెద్దపాఁపర

విశాలా-ఇంద్రవారుణీ-గోడుంబా-సీ॥

గజచిర్భటః-పు॥ ఐంద్రీ-

853. కోశాంగమను వృక్షము

కోశాంగం-న॥ ఇత్కటః-పు॥

854. గనుసులోనగువానిగడ్డ

కందః-పు॥ (మూలం-న॥) దుంప-గడ్డ-

855. మొదటిగడ్డ

మూలదుంప-

856. చేఁబకంద

పిండాలుః-పు॥ అర్షః-దలకూర్చికా-

సీ॥ (కచూః-ఊ, సీ॥ శకటః-పు॥)

857. తియ్యకంద

తియ్యకంద-చిరగడము-చిరుగడము-

చిరువడము-

858. చేఁబకందకాఁడ

శునకా-సీ॥

859. చేఁబకంద జిగురు

ఫేనకః-పు॥

860. కంద

అర్శోఘ్నః-సూరణః-కందః - పు॥ కంద-వై॥

చిత్రదండః-ఉల్లుః-కండూరః-

దైత్యమదనః-

861. కందయందలి భేదము

దేవఫలీ-సీ॥ మధ్వాలుకం-న॥

862. పిలకలు (కంద బీజములు)

కాలాచీ-సీ॥ (వై॥టీకలో నీ శబ్దమున కీ యర్థము వ్రాసియున్నది. కాని మూలములో నూతనందేష్టితందలం అని యున్నది) పిలకలు-బ॥

863. కందమూలము

(కందమూలం-న॥) దుంపకూర-

864. పెండలము

గండీలః-పు॥ పెండలము-

865. గెనుసుగడ్డ

(ఆలుః-ఉ, సీ॥) గెనుసు-గెనుసుదుంప-

866. చిలకదుంప

దుంప-

867. మావలి

సుగన్ధిమూలా-సీ॥ మావలి-

868. ఒకజాతిగడ్డ

మధ్వాలుకః-మధురసః-పు॥

869. పసుపు (ఈ పేళ్ళను వైశ్యవర్గములోఁ జెప్పెదము)

870. కొమ్మపసుపు

దార్వీ - దారుహరిద్రా - పీతదారుః- పర్జనీ-పచంపచా-పర్పటా-పర్వరా-వరా-కర్కటినీ-కటంకటేరీ-సీ॥ కాళేయః-పు॥ కొమ్ముపసుపు-

871. ఏఱువంగ

గండీరః-సమంఠః-పు॥ సమష్ఠిలా-సీ॥
(ఇవి గురుజపేళ్ళసియు కొందఱందురు)

872. ఏఱుపుచ్చె

కళింగపత్రం-న॥

873. తీఁగెబచ్చెలి

కలంబీ-హిలమోచీ-జలబ్రహ్మీ-సీ॥ అల్లుబచ్చెలి-తీఁగబచ్చెలి-
వాస్తూకః-టక్కదేశీయః-పు॥ తీఁగెబచ్చెలి-
కలంబూః - ఊ॥ శతపర్వా-
వాయసీ-వధా-సీ॥

874. దుంపబచ్చెలి

ఉపోదకా- (ప) ఉపోదకీ- దుంపబచ్చలి-మట్టుబచ్చలి-
మయూరలతా-సీ॥

875. పుల్లబచ్చెలి

పుల్లబచ్చెలి-

876. ముల్లంగి

మూలకం-ప్న॥రాజాలుకః-మహాకన్దః- ముల్లంగి-వై॥
హస్తిదన్తకః-పు॥ హిలేయం-న॥
(ఈ హారావళి యందు కందమూలమని
యున్నదిగాని స.శ.సం.లో ముల్లంగి
యని యర్థము వ్రాసియున్నది)
హరిపర్ణకః-పు॥ సేకిమం-బుస్తకం-
ప్న॥ నీలకంఠః-పు॥

876A. ముల్లంగిలో భేదము

శివం-చాణక్యమూలకం-న॥

877. చిలుకకూర

హిలమోచికా-సీ॥ చిల్క-చిలకకూర-చిలుకకూర-
(రక్తబాష్పం-న) దొగ్గలి-

878. చక్రవర్తి కూర

వాస్తుకం - (ప) వాస్తూకం - న॥
ఆరుః-క్షారపత్రకః-సృగాలవాస్తుకః
పు॥ ప్రవాళః-వీరశాకః-పు॥

879. తంబ

(శింపీ-సీ॥) తంబ-తమ్మ-చెమ్మ-వై॥
చేక్కాకు-చేక్కాకు-
(కుణంజః-పు॥) చెంచేలి-

880. పుట్టచంబ

(వల్మీకశింబీ-సీ॥) పుట్టచేంబ-

881. చిక్కుడు

(ఖల్వః - పు॥ క్షుద్రశింబీ - సీ॥)
ప్రియైలికా - సీ॥

882. గోరుచిక్కుడు

గోరుచిక్కుడు-ద్వ॥మటిక-మట్టిక-

883. తెల్లచిక్కుడు

నిష్పావః-పు॥ శ్వేతశింబికా-సీ॥

884. ఒకతెగ నల్లచిక్కుడు

కాకాండః-పు॥ (చోదనికా-సీ॥)

885. నల్లచిక్కుడు

కృష్ణశింబిః- (విచక్షణా-సీ॥)

886. పుచ్చ

కాలింగః - కర్కారుకః - పు॥ పుచ్చ-పుచ్చతీఁగె-
(కళింగం-) చిత్రలః-

887. గంజాయి

(గాంధారీ-సీ॥) గంజాయి - గంజావి - గెంజాయి-
గంజా-గాంజా-జేడగాఁజ-వై॥

888. గా౯జేర

(కళంజః)

889. తుమ్మి

(ద్రోణః-కుతపః-పు॥ తుంబీ-సీ॥)
ద్రోణపుష్పి-సీ॥ ద్విషన్మేషః-పు॥

890. గురుగు

(గురుకట-)

891. మొహాళము

(మోహాళఃపు॥) మొహాళము-మోహనము-

892. గరిక

దూర్వా-శతపర్వికా-సహస్రవీర్యా- గరిమిడి - గరికె-
భార్గవీ-రుహా-అనన్తా-హరితాలికా-
విరజా-మండలీ-సీ॥

893. నల్లగరిక

సుభగా-సీ॥ మంగళా-

894. తెల్లగరిక

గోలోమా-శతవీర్యా-సీ॥

895. తీ౯గె గరిక (నిడుపు గఱిక)

గండాలీ - సీ॥ శకులాక్షకః - పు॥ తీ౯గగఱిక - తీ౯గగఱిక-
(పై రెండు నీ రెండూను తెల్లగరిక
పేళ్ళని కొందరు)

896. ఒకజాతి కందమూలము

చక్రోష్ట్రి-మాలువా-సీ॥

897. పెన్నేరు

అశ్వకందః - పు॥ అశ్వగంధా- పెన్నేరు-పెన్నెరు-దొమ్మదోలు-
అశ్వగంధీ-బల్యా-సీ॥ కంజికా-

898. నిడుపుతుంగముస్తలు

కురువిందః - మేఘనామా-న్, పు॥ తుంగ-నిడుముస్తె-ముస్తె-ముస్తియ-
ముస్తా-సీ॥ ముస్తకం-న్న-
శ్వేతమధ్యా-సీ॥ పిరరం-

899. రాగముస్తలు. భద్రముస్తలు

భద్రముస్తకః-పు॥ గుంద్రా-సీ॥ జాంగముస్త - నాగముస్తె -
(దీనికి శ.రములో జాంగతుంగ) (ఇవి రెండు వేరు వస్తువులు కాని పర్యాయపదములుకావు)జాంగతుంగ-

900. నాగరముస్తయను ఒక తెగ ముస్తె

చక్రా-నాగరముస్తా-

901. వట్రువముస్తలు

చూడాలా-చక్రలా-ఉచ్చటా-సీ॥

902. గడ్డలలోని భేదములు

(ఆలుః-ఉ,సీ॥) గెనుసు-(రూ)గెనుసు-దుంప-

903. బంగాళదుంప

బంగాళాదుంప-ఉర్ల-

904. గొట్టిగడ్డ

(కశేరుక-) గొట్టి-నమ్మి-నమ్మదుంప-

905. చేమగడ్డ

(ఆలుకః-పు॥) చేమ-

906. నల్లచేమ

(కృష్ణాలుకం-న॥)

907. వెదురుమొలక

కరీరం-వేణుకర్కరం-న॥సుకీరః-పు॥
(తొలి రెండు వెలుతురుచెట్టు పేళ్ళని
కొందరు)

908. వెదురు మొలకయొక్క కోశము

వంతరః-పు॥ మస్తరః-

909. వెదురు

వంశః - త్వక్సారః - త్వచిసారః- వెదురు - గడ-
కర్మారః-తృణధ్వజః-శతపర్వా-
న్॥ సుపర్వా-న్॥ దృఢగ్రంథిః-
యవఫలః-మృత్యుబీజః-వేణుః-
మస్కరః-తేజనః-దృఢపత్రః-
భల్లుంగః-సతీలః-కిలాటీ-న్,పు॥
తృణకేతుః-పు॥ మృత్యుపుష్పః-
ఖేలః-చపః-

910. శబ్దముగల వేణువు

ఖేఖీరక్తః-పు॥

911. బొంగు (గాలిచే కొట్టఁబడి మ్రోగుచుండు వెదుళ్లు)

కీచకాః-పు, బ॥ బొంగు-

912. బొంగువెదురు (ఎండిన లావువెదురు)

బొంగు - బొంగువెదురు-

913. వెదురుపొద

వెదురుదుబ్బ-

914. నల్లవెదురు

(కృష్ణసారకః-పు॥)

915. చిల్లిలేని వెదురు

విషమః-పు॥

916. చిన్నవెదురు

లగుడవంశికా-సీ॥

917. కణుపు (వెదురకనుపుల నడిమి భాగము)

కొడుపు-కణుపు-

918. వెదురు గణుపులు

గ్రంథిః-పు॥పర్వ-న్॥పరుః-స్, న॥ (పరు శబ్దము కారాంతపుల్లింగమున్న గలదని కొందరు)

కన్ను - కనుపు - కణుపు - గంటు-గనుపు-కొడుపు-చిట్టియ-(రూ)చిట్టె-

919. బుడిపి (వెదుళ్లు మొదలగువానిలోని బుడిపి)

కంతి-కణింది-గుబ్బ-బుడిపి - (రూ) బుడ్పి-బొడప-బోటు-ముడి-ముదుల-

920. జిట్ట (వెదురుయెన్ను)

జిట్ట-

921. కాకివెదురు

గుంద్రః - తేజనకః - శరః - పు॥
ముంజేతుః-భద్రముంజః-పు॥

922. పొగచెట్టు

ధూమ్రపత్రికా-సులభా-స్మృతిభూః-శ్రీమలపహా - సీ॥ క్రిమిఘ్నా-గృధ్రపత్రా-

పొగచెట్టు-పొగాకుచెట్టు-

923. వివిధములైన మొక్కలు చెట్లు

చేక్కలి - పేరటాలికూర-కర్పూరవల్లి-నెక్కర- చేక్కకాడ-(ఇది మాగాణి పొలముల యందు మొలచెడి యొక దినుసు చెట్టు) బొడ్డసరము - (రూ) బోడసరము-(ఇది పైడులో మొలుచు ఒక దినుసు చిన్నచెట్టు)

924. వెలికి

(గంధపీడితకః-పు॥)

వెలికి-

925. చిరువేరు (బట్టకు నెఱ్ఱుఅంగు వేయుట కుపయోగమగు మూలము)
చిరివేరు - చిఱువేరు - బకాసు- గ్రా॥

926. కుమ్మరచెట్టు
(కృష్ణముంజ-) కుమ్మరచెట్టు-కుమ్మరపౌనిక-
కుమ్మరపోలిక చెట్టు-

927. వెదురు
(వృత్తపత్రం-న॥)

928. గోళిచెట్టు
(ఘోలీ-సీ॥) గోళి-వై॥ గుచ్చలి-కుచ్చెలి-కుచ్చెల-

929. పావిలి (గోళిచెట్టులోని భేదము)
(విచిల్లికా-సీ॥) పావలి-పావిలి-

930. గ్రచ్చ (వాడుకయందు గచ్చ)
(కాలపత్రి-) యక్షారిః- గ్రచే-గచ్చె-గెచే-

931. కిక్కసకసపు వేళ్లు. గనుపదంటు
నడః-ధమనః-పోటగళః-పు॥సుషిరః- కిక్కస-నడము-

932. ఱెల్లుకసవు
కాశం-న్న॥ఇక్షుగంధా-సీ॥పోటగలః- ఱెల్లు - కనపపులు - కసుము -
అశ్వవాలః-కాకేక్షుః-వనహాసః- కాకిచెఱుకు-
బహుమూలః-శరః-పు॥ జంతులా-సీ॥

933. కుందురెల్లు
ఇక్ష్వారికా - సీ॥

934. వాసనగడ్డి
కర్పూరతృణం-గంధతృణం-న॥

935. వాసనగల ఒకతెగ గడ్డి
(వల్వజాః - పు, బ॥) వాటీ - సీ॥
ఉత్కటః-పరాశకః-పు॥

936. మోదయపు కసవు

బల్బజాః - పు॥ బ॥ అనుమతా- ఇక్ష్వాళికా - స్త్రీ॥ (పైవి యిదియు తెల్లుకసపు పేళ్లని కొందరు. వెనుకటి రెండు శబ్దము లను వదలి)

బొద-మొదవ-మోదయము-

937. పెద్దరెల్లు

ఖడ్గటః-బృహత్కాశః-పు॥

938. యంత్రణ యను గడ్డి

యంత్రణా-తిరచ్ఛదా-స్త్రీ॥

939. తృణములలోని విశేషములు

అంట్రింత-ఉలస-ఊదర - కాండ్ర-కాకితెల్లు-క్రోలుకసవు-గాబ-గాబము-గునుకు-గొలివె-గోళ్లగిండి-చిగిరింత-చెదారము-జంబు-జమ్ము- దూసరి-నాలికచేరు - పర్పాటకము - పూచి-పూచిక - పూసకామంచి - పొనుఁగు-పొణుసు-గడ్డి - బరపట - బూరగడ్డి-ముయ్యంచుతుంగ - వంచేవిదియ-వెట్టిచెఱకు-

940. ఒక దినుసు గడ్డి

ఏరకా-స్త్రీ॥ గోర్గళః-పు॥

941. చెఱకు

రసాలః - ఇక్షుః - గుడదారుః-
అసిపత్రకః - మహారసః - పు॥
మధుతృణం - న॥ విపులరసః-
ఖడ్గపత్రః - మృత్యుపుష్పః-
వృష్యః - (అనిక్షుః - పు॥)

ఇంచే - వై॥ ఇంచేమ్రాను-
తియ్యమాను-తియ్యమ్రాను-చెఱకు-
చెఱుకు - కన్నులమండ-
కన్నులమ్రాను - ముత్తెపుఁబంట-
తుంట-

942. రసదాడి యను చెఱుకు

రసాలః-పుంౘ్రకః-పు॥ రసదాడి-

943. చెఱుకులోని విశేషములు

పుండరీకః-పుంౘ్రః - (తెల్లచెఱుకు)
కాంతారకః-(నల్లచెఱుకు)కోశకారః-
పు॥...పౌంౘ్రకః - (ఇది నామాల
చెఱుకు) తాపసేక్షుః-(చీనాచెఱుకు)
శతపోరకః - (ఎక్కువ గణుపులు
గల చెఱుకు) మొదలయినవి.
వంశః - పు॥

944. వంటచెఱుకు (గుడపాకయోగ్యమైన చెఱుకు)

వంటచెఱుకు-

945. చెఱుకు వేఱు

వంశనేత్రం-ఇక్షుమూలం-న॥
వంశపూరకం-

946. చెఱుకుయొక్క కొన

వాడెదవ - తలవాడి - తలవాడు-
తలవాడె-దవ-

947. చెఱుకు గణుపు

తిసిటిః - పు॥

948. చెఱుకు పాలు

రసికా-సీ॥ లసీ - లసీకా-సీ॥

949. కోశకారమను చెఱుకు

పయోధరః-కోశకారః-పు॥

950. చెఱుకు మొదలైనది

పర్వయోనిః-సీ॥

951. గడ (చెఱకు మొదలు గాఁగలవాని కాఁడ)

గడ-

952. కను (చెఱకులోనగువాని కనుపు క్రింది గుంత)

కను-

953. చెఱకు మున్నగువాని తునక

గనె-గనియ-గండ్ర-గండ్రిక-

954. చెఱుకుచెట్ల నీడ

ఇక్షుచ్ఛాయం-న॥ మధుతృణచ్ఛాయా-సీ॥

955. ఒక చెఱుకుచెట్టు నీడ

ఇక్షుచ్ఛాయా-సీ॥

956. అవురుకసవు

వీరణం-వీరతరం-న॥వీరభద్రకః-పు॥ అగురు-అవురు-ఔరు-

957. వట్టివేళ్లు (అవురుకసవు యొక్క వేళ్లు)

ఉశీరం-పున్న॥ అభయం - నలదం-
సేవ్యం-అమృణాలం-జలాశయం-
రామజ్జకం - లఘులయం - (ప)
లఘు - లయం - అవదాహం -
ఇష్టకాపథం-న॥ నియుతం-స్తంబజం -
దృఢం-గౌరం-దైత్యం-కుదానవం-న॥
(నడ శబ్దము (నక్కసకసవు) మొదలు
ఇంతవరకునైన శబ్దములచేతఁ జెప్పఁ
బడినవియు. ఊడలు చామలు మొదలైన
తృణధాన్యవాచక శబ్దములచేతఁ జెప్పఁ
బడగలవియు తృణమని చెప్పఁబడును)

వట్టివేరు-వటివేరు

958. నల్లవట్టివేరు

మోద్యం-నీలోశీరం-న॥

959. కసవు

తృణం-న॥ కసవు-

960. త్రిశూలిగడ్డి

మృదులతా-శూలపుత్రీ-స్త్రీ॥

961. ఊదరలు

గర్ముత్-త్॥గర్ముటికా-(ఉదారః-) ఊదర-వై॥
పు॥

962. చామలు

శ్యామాకః-పు॥ చామ-వై॥

963. దర్భ

కుశం-పన్న॥ కుథః - దర్భః - పు॥ కుస్సె-వై॥ దబ్బ-వై॥
విపత్రం-కర్మమూలం-న॥సూచిః-
స్త్రీ॥అశ్వవాలః-కాశిః-పు॥కాశః-పన్న॥
ఇక్షుగన్ధికా- (దర్భ) హ్రస్వగర్భః-

963A. కుశలు అను దర్భ

కుశః - మునిః - కుథః - వీనాహః-
యజ్ఞజాగరః - పు॥

964. దర్భయొక్క మొలక

సూచః-కుశాంకురః-పు॥-సూచః-

965. పచ్చని దర్భ

శిరీ-స్త్రీ॥ హరిదర్భః-లతాకుశః-పు॥
హరిద్గర్భః-

966. ముంజిగడ్డి (ఇది దర్భ విశేషము)

ముఞ్జః - బ్రహ్మమేఖలః - పు॥ పౌనిక-
మేధ్యః-మృదత్వక్-చ్॥యజ్ఞియః-

967. గోమూత్రిక యను గడ్డి

గోమూత్రికా-కృష్ణభూమిజా-స్త్రీ॥

968. ఉలప యను ఒక జాతి దర్భ

ఉలపః - ఉల్లూకః - దర్భః-
ఊర్ధ్వమూలః-ఖరచ్ఛదః-పు॥

969. మఱియొక జాతి దర్భ

దృఢదలా-జూర్ణా-క్రకణపత్రికా-
(బాలకేశీ-స్త్రీ॥)

970. తెల్లని దర్భ

హ్రస్వకుశః-శ్వేతకుశః-పు॥
పుణ్యతృణం-న॥

971. ఉప్పుకసవు

క్షారతృణం-న॥ కారె-

972. ఉప్పుగడ్డి

కాను - (ల - నా - అనుసరించి ఉప్పు కసపు ఉప్పు గడ్డి వేరుగాఁ జెప్పఁబడినవి)

973. కామంచి కసవు

కత్తృణం - పౌరం - సౌగంధికం-
ధ్యామం-(పా) ధ్యామం-దేవజగ్ధకం-
రౌహిషం-భూతికం-న॥(కామంచికా-స్త్రీ॥)

కామంచి-వై॥ కావంచి-
(కారె-కామంచి-కావంచి-ఈ 3 శబ్దములు కామంచి పేళ్ళని ఆం-ప-)

974. నెండ్ర (ఛత్రాకారమైన కసవు)

ఛత్రా - స్త్రీ॥ అతిఛత్రః - (ప)
ఛత్రాతిఛత్రః - పాలఘ్నః-పు॥

నెండ్ర-

975. గుడ్డికామంచి

(అతిఛత్రః - పు॥)

గ్రగడ్డికామంచి-గొడుగుగడ్డి-

976. చిప్పకసవు

మాలాతృణం-భూస్తృణం-భూతికం-న॥ కరేందుకః-పు॥ — చిప్పల - చిప్ప - చిప్పకసవు-చిప్పగడ్డి-

977. చెంగలి (రక్తతృణము)

చెంగలి-

978. పచ్చిక (లేఁత కసవు)

శష్పం-(పా)శస్యం--బాలతృణం-పర్వం-న॥ పర్దః - పు॥ శాదః- — పచ్చిక-పసిరిక-నల్లగరిక-

979. పొత్తరముల్లు (పచ్చికలోని భేదము)

పొత్తరముల్లు-

980. ఎండిన కసవు

కక్షః-పు॥ — అరి-౯లి-నలుసు-

981. నిప్పుఁజేసుకొను గడ్డి

అహోత్రం-న॥ — నిప్పుఁ జేసుకొను గడ్డి

982. కసవు (పశువులు మొదలయినవి తినఁదగిన కసవు)

ఘాసః-పు॥ యవసం-(ప)యావసః-(శిరః-) — కసవు-కవను-

983. గడ్డి (సామాన్యముగా కసవు)

తృణం-అర్జునం-౯॥ — గడ్డి-గాదము-గపతము-కసవు-వై॥ కవను-పుల్లు-పులు - పూరి- పిల్లు-చెత్త-పూరి-పచ్చిక-గవను-

984. పోఁచె (గడ్డిలోనగువాని పరక)

ఇషీకా - ఈషికా - తూలికా - సీ॥ తృణదలమ్-న॥ — పరక-పొరక-పోఁచె-

985. గుండ అనెడు తుంగగడ్డి

త్రికోణకః-గుండః-పు॥

986. గడ్డిలోని భేదములు

(ఉత్ృణశ్రేణిః-స్త్రీ॥) ఎంద్రిచెంగలి-కలుపు-రావణమీసాల
బ॥ ఉ పొలంకు-

987. పోంకు (మంచె కలిసిన గడ్డి)

పోంకు-పోంపు-

988. పుల్ల (తృణకాండము)

పుంజీలః-తృణస్తంబః-పు॥ పుల్ల-పుడక-పుడుక-

989. దుబ్బు (గడ్డిలోనగువాని గంటు)

(**మూలం-న॥**) **తృణస్తంభః - పు॥** దుబ్బు-

990. నలుసు (గడ్డిలోనగువాని లేశము)

నెరసు-నలుసు-

991. చోప్ప (గింజెలులేని యెండిన గడ్డి)

చోప్ప-

992. దంటు (జొన్నలోనగువాని కాండ)

దంటు-

993. వామి (గడ్డియొక్క కుప్ప)

తృణ్యా-స్త్రీ॥ వరండః - **పు॥** వామి-మేటి-

994. తొంట (వామి ముందరి భాగము)

తొంట-

995. వంద అనెడు వామిలోని భేదము

వంద-వందె-వదె-వదియ-వన్నె-
వన్నియ-

996. గడ్డికట్ట

పూలః-తృణబంధః-పు॥

997. ఉపయుక్తముకాని తృణాదుల యగ్రాంశము. కొన

కొన-

998. తాటిచెట్టు

తృణరాజః-తరురాజః-తాలః-పు॥ తాఁడు-త్రాడు-తాడి-
ధురారుహః-పు॥ తలః-మహాపత్రః-
ఫలేరుహః-

999. పోతుతాఁడు (తాటిచెట్టులలో పురుషజాతి)

పోతుతాఁడు-

1000. పెంటితాఁడు (ఆఁడు తాఁటిచెట్టు)

పెంటితాఁడు-

1001. నాలుగు తలలుగల తాటిచెట్టు

బ్రహ్మతాలః-పు॥

1002. ఒకజాతి తాఁటిచెట్టు

ఫ పాకాన్తా స్త్రీ॥

1003. తాటిమొలక. తేగ

తాళాంకురః-పు॥ తేగ-

1004. బొంద (చిన్న తాటిచెట్టు)

బొంద-బొత్తు-

1005. రామతాడు (పెద్ద తాటిచెట్టు)

రామతాడు-

1006. తాటిచెట్టు కొన

మీధుష్టమః-పు॥

1007. లేఁత తాటియాకు

వంతరః-పు॥ తాలపల్లవమ్-న॥

1008. కమ్మ (తాఁటియాకు)

కమ్మ-ఈకః-

1009. మట్ట (తాఁటియాకు తొడిమె)

మట్ట - (ఇది తాటిచెట్టులో నగువా
కొమ్మయని శ.రము)

1010. ముంగాము (పొట్లముగా మడచిన తాటాకు మట్ట)

ముంగాము-

1011. మోవు (తాఁటిచెట్టులో నగువానియందు పుట్టెడు ముడతవీడని లేఁతయాకు)

మోవు-మొవు-మొవ్వు-మోసు-

1012. గుంజి (మోవు మొదలు)

గుంజి-

1013. జీబు (తాడులోనగువాని మోవుమీఁది పీఁచె)

జీబు-

1014. బొందపువ్వు (తాఁటి మోవును వట్టియుండెడు నూగుపూవు)

బొందపువ్వు-

1015. గటిబద్ద (గఱుకుతోడ తాఁటియాకు బద్ద)

గటికమ్మి-గటిబద్ద-

1016. చేన్ను (తాఁటిచుండు)

చను-చన్ను-

1017. గొలకలు (తాఁటి చన్నులు)

గొలకలు-బ॥

1018. ముంజె (లేఁత తాటికాయలోని గిజేరు)

ముఁజె-గుంజి-

1019. తాఁటిపండు

1020. కొత్తెము (తాఁటిపండ్ల యందలి విత్తులేని కండ)
కొత్తెము-

1021. గెంగెట (తాఁటికాయ విత్తనము)
గెంగెట-కెంగేట-

1022. డొక్కబుఱ్ఱ (తేగపాఁటి పీఁడిన తాటివిత్తు)
డొక్కబుఱ్ఱ-

1023. గుంజె (తాటి తేగ మొనయందు బుఱ్ఱలో నుండెడు గిజేరు)
గుంజె-

1024. బరికె (గణుకులుగల యెండిన తాటిమట్ట)
బరికె-

1025. జెవట (తాటిమట్ట కడుపున నుండెడు పంగ)
జెవట-

1026. నార (చీల్చిన తాటిమట్టలో నగునది)
నార-

1027. వారడ తాటాకు వారిన చివ్వ)
వారడ-

1028. ముసుఁగుబొంద (మట్టలు ఊడని తాకులోనగు చిన్నచెట్టు)
ముసుఁగుబొంద-

1029. బూల (లేఁత తాటిలోని పేడు)
బూల-

1030. పెంటితాఁడు (ఆఁడు తాఁటిచెట్టు)
పెంటితాఁడు-

1031. బొండ్లము (తాఁటి మొదలుగాఁగలవాటి కాయ)
బొండ్లము-బొండాము - బొండ్లాము-
బ్రొండలము-బొడ్డెము - బొండము-

1032. తలవిడి (తల నఱికిన తాఁటిచెట్టులోనగు తృణద్రుమము యొక్క తలతుండు)

తలవిడి-

1033. కోఁదాడు (తాఁటిచెట్టులోని భేదము)

(కుంతాళీ-) కోఁదాడు-

1034. టెంకాయచెట్టు

నాలికేరః-(పా)నారికేలః-లాంగలీ-న్॥ ఖానోదకః - కరకాంభః-శిరఃఫలః-దృఢఫలః-సురాఫలః - సదాఫలః-దృఢనీరః-స్కంధఫలః-వరఫలః - సుభంగః - తుంగః-దురారుహః-వరారోహీ-సీ॥అప్ఫలః-బలీ-న్॥ దాక్షిణాత్యః-అబాలః-కికిః -

టెంకాయచెట్టు - తెంకాయచెట్టు-తేఁజెట్టు - తేమ్రాను - టేమ్రాచు-కొబ్బరిమ్రాను - కొబ్బరిచెట్టు-నారికెడము-నారికడము-

1035. పొట్టి టెంకాయచెట్టు. చెన్నఁగి

ఖండుకః-ఖుడ్డకః-(అఖండుకః-పు॥) చెన్నఁగి-చెనఁగి-

1036. చిక్కగా పూచిన (కాచిన) టెంకాయచెట్టు

రవిమండలః-పు॥

1037. అల్పముగఁ (బూచిన) గాచిన టెంకాయచెట్టు

ఫలలుబ్ధః-పు॥

1038. ఒకతెగ టెంకాయచెట్టు (ఎఱ్ఱ టెంకాయచెట్టు)

స్వర్ణః-అగ్నికః-పు॥

1039. టెంకాయ (టెంకాయచెట్టు కాయ)

త్ర్యక్షః-పయోధరః-పు॥ టెంకాయ - ముక్కంటి-
జలకరంకః-కరంకః-

1040. కొబ్బెర (టెంకాయ యందలి తినఁదగినది)

కొబ్బెర-కొబ్బరి - కొవ్వెర - కుడక-
కుండి-కురిడీ - కొప్పెర - గళ్ళెము-

1041. ఎళనీరు (లేఁత టెంకాయలోని తియ్యని నీళ్లు. నారికేళ శలాటువున్ను)

ఎళనీరు-ఎడనీరు-

1042. బొండము (టెంకాయమీఁది బొసిక)

పరికోణీ-చోచా-సీ॥

బొండలము - (రూ) బొండము-
బొండాము-బొండ్లము-బొండ్లెము-

1043. బొఱ్ఱె (లోపల నీరింకిపోయి యెండిన నారికెడపు బొండము)

బొఱ్ఱె-బొఱ్ఱియ-

1044. లోపల నేమియులేని బొండ్లపుఁ జిప్ప

కరంకః-పు॥ నాలికా-సీ॥

1045. డొక్క (టెంకాయబొండ్లపు చెక్క)

డొక్క-

1046. పుచ్చె (టెంకాయ బొండ్లములో నగునది)

పుచ్చె-

1047. గుడక (టెంకాయ బుఱ్ఱలో నగునది)

గుడక-

1048. పీఁచే (టెంకాయపీఁచు)

పీఁచు-

1049. బుఱ్ఱ (కొబ్బరికాయ మొదలైనవాని గుల్ల)

బుఱ-

1050. బొసిక (టెంకాయ మొదలైనవానిపైతోలు)

బొసిక-

1051. నారికెడపు జౌట. పొత్తిన్ని

స్వర్ణః - నారికేళపట్టకః - పు॥
పరిక్రోణా-సీ॥

1052. టెంకాయమొవ్వ (టెంకాయచెట్టు మొన)

అక్షః-ఘటః-పు॥

1053. ముచ్చిక (టెంకాయతాంటికాయలోనగువాని తొడిమ క్రింది బిళ్ల)

ముచ్చిక-

1054. పోంకచెట్టు

ఘోంటా-సీ॥ పూగః - క్రముకః- పోంక-పోంకమాను
గువాకః-(ప) గూవాకః - ఖపురః-
సురంజనః-గోపదలః - రాజతాలః-
ఛటాఫలః-కరమట్టః-తంతుసారః-
కోటః-పు॥ క్రూరః - ఆసవః - పు॥
వాటికా-సీ॥ కషాయః-

1055. పోంకమ్రానులో నగువాని క్రొత్త పండు

పర్కటీ-స్త్రీ॥

1056. పోంకచెట్టు పండు

ఉద్వేగం-పర్కటం - శ్లక్ష్ణకం - న॥ పోంక-ప్రోంక-
స్రంసీ-సీ॥ చిక్కా - చిక్కణీ - సీ॥

1057. నేలపోంక

క్షుద్రఫలః-బోధాంబకః-పు॥

1058. నిడుపు తొడిమగల పోఁక

రామపూగః-కామీలః-సురేవటః-పు॥
మునిపూగః-

1059. కారుపోఁక

గైరేయకః-శైలపూగః-పు॥

1060. తోఁటపోఁక

భూపూగః-పు॥ లఘుకః

1061. చిన్నపోఁక

పాథోవకా-సీ॥

1062. సూదిగొంటు (పోఁకలోని మఱియొక భేదము)

లతాపూగః-పు॥ యోజనః- సూదిగొంటు-వై॥

1063. వళాగ్రము (పోఁకయందలి మఱియొక భేదము)

వళాగ్రము-(అప్ర)

1064. పండుపోఁక

పోఢం-న॥ పానారము-
(పోఢం అని శ.ర.ములోనున్నది)

1065. పొత్తి (పోఁక పూఁగుత్తిమీఁది పట్ట)

కుహాళీ-సీ॥ పొత్తి-

1066. పాళ (పోకలోనగువాని తప్పుడు తొడి పూగుత్తి)

(కుహాళీ-సీ॥) -పాళ

1067. పోఁక మొగ్గ

ఖోలకః-గోళకః-

1068. ఎండినపోఁక. గొంటుపోఁక

ఖరం-

1069. జబర (పోఁకమీది నార)

ఖపురః-చక్వం-చిక్కణం-న॥

జబర-

1070. గొంటు (బందలేని వక్క)

గొంటు-పై॥

1071. గిఱకతాఁడు

హింతాలం - న॥ పూగపోటః-
స్థిరపత్రః - పు॥ లతాంకురః-
తృణరాజః-

ఈఁదాడు-ఈఁదాడి-ఈఁదు-
గిఱకతాఁడు-

1072. గిఱకతాఁటిపండు

కిరిటీ-న్, న॥ నైమిశః-

1073. మొగలి

కేతకీ-సీ॥ కేతకః - క్రకచచ్ఛదః-
సూచిపుష్పః - పు॥ దళపుష్పా-సీ॥
ద్రోణీదలః-జంబూలః-పు॥స్థిరగంధా-
సీ॥ చక్షుష్యా-సుగన్ధి-మదనద్రోణీ-
హలీమః-స్త్రీభూషణః-రజఃపుష్పః-
గుప్తరాగః-హరిమాన్ - త్॥
దీనః-వలీనకః-పు॥

1074. చన్ను (దాని పూఁడలు)

చేను-చేన్ను-

1075. మొగలిమొగ్గ అంచు

సూచీ-సీ॥

1076. ఖర్జూరము

ఖర్జూరః-ఘనామయః - చీర్ణపర్ణః-
పాండుయావనః - మధుక్షీరః-పు॥
హీకాన్తికా-సీ॥ పరుషః-పాండుః-
పు॥ పత్రలా-

కజ్జురము-కజ్జూరము - గజ్జురము-
ఉబ్బలి-పేరీఁదు-

1077. అందులోని భేదము

పిండం-న॥

1078. ఈఁతచెట్టు

ఖర్జూరీ-దురారుహా-సీ॥

ఈఁత - ఈఁద - ఈఁదు - ఇండు-
చిట్టీఁత-చిట్టీఁదు—

1079. పేరీఁతచెట్టు

దృఢకణ్టకా-పరూషీ-సీ॥ నిస్త్వచం-
న॥ స్వాదుమస్తకః-పు॥

1080. శ్రీతాళవృక్షము

తాలీ-సీ॥ దృఢదలా-శ్రీతాళీ-నాలీ-
వరాంగనా - సీ॥ లేఖార్హ్యః-
మసిలేఖ్యదళః - (కుంతాలః - పు॥)
తాడీ - (పత్రతాలీ-)

తాడి-

తాఁటిచెట్టు టెంకాయచెట్టు పోఁకచెట్టు
గిఱకతాఁడి మొగలి ఖర్జూరము ఈఁత
శ్రీతాళము అను నీ యెనిమిది తృణ
వృక్షము లనఁబడును.
తృణద్రుమాః-పు॥

తాటిచెట్టు మున్నగునవి
పులుద్రమాకు లనంబడును.
పులుద్రమాకులు-పులుద్రమానులు-॥

వనౌషధివర్గము సమాప్తము

సింహాదివర్గము ప్రారంభము

1. సింహము

సింహః-మృగేంద్రః - మృగాధిపః - మృగరాజః-పంచాస్యః-పంచాననః-హర్యక్షః-పింగదృష్టిః - కేసరీ-న్॥ హరిః - కంఠీరవః - కంఠిరవః - గజరిపుః-కరిమాచలః-కరిదారకః - నదనుః - హేమాంగః - నఖీ - న్॥ శైలాటః-మరుత్ప్లవః - పారీంద్రః-భీమవిక్రాంతః - నఖక్రాన్తీ - న్॥ పంచశిఖః-మహావీరః-శ్వేతపింగళః-కరభీరః-గోవర్ధనః-పు॥మహానాదః-వ్యాదీర్ఘాస్యః - సుగన్ధిః - హరితః-హరీక్షః-తుల్యవిక్రమః-శార్దూలః-

సింగము - వై॥ మెకములఱేఁడు - తెరవామెకము-తెలిమొగముమెకము-తెలినోటిమెకము-వెడదనోటిమెకము-బాకినోరుమెకము- బాకినోటిమెకము-పచ్చికన్నుఁ మెకము - నెఅసరి-జడలమెకము - బొబ్బమెకము - ఏనుఁగుగొంగ - రెంటత్రాగుడుదిండి-ఏనికతిండి - తెల్లడాలుమెకము-తెలిమెకము-

2. సింహజాతి విశేషము

కుటారుః-తృణసింహః-పు॥

3. జూలు (సింగము మొదలగువాని మెడమీఁది వెంట్రుక)

జడ-జూలు-జూటు-

4. పెద్దపులి

శార్దూలః - ద్వీపీ - న్॥ వ్యాఘ్రః-చిత్రకాయః-పంచనఖః-పుండరీకః-మృగద్విట్-ష్॥ మీఢ్వః-చమూరుః-శ్వాపదః - హింసారుః - పు॥ ఘోరదర్శనః - మృగారిః - హుణ్డః-చంద్రకీ - న్॥ మృగాత్ - ది, పు॥ చిత్రాంగః-మహాదంష్ట్రః-వరోత్కటః-పిండారకః-

బెబ్బులి - పెద్దపులి - కోల్పులి - చారలమెకము - బలిచారలమెకము-మువ్వన్నెమెకము - మువ్వగలవన్నె మెకము-తెలుపుగాపరి-దువ్వి-దువ్వ-పసితిండి-పసితిండిపోతు - మెకముల దిండి-పులి-

5. పులిపిల్ల

అర్హః-పు॥ యోగ్యః-

6. చాఱ (పులివెన్న)

చాఱ - చాఱిక - చాఱికె -

7. పులితోక

నిధావకః - పు॥

8. చిఱుతపులి

చిత్రకః - అంజనః - స్నేహనః - లోహలాహలః-పు॥ క్షుద్రశార్దూలః- యయుయుక్షురః-ద్వీపీ-న్॥ చులుకః- మేహీ - న్॥

చిఱుత - చిఱుతపులి - చిఱుపులి- చిఱుతగండు - దువ్వి - దువ్వ-

9. పౌన్నాడ (ఒక దినుసు చిఱుతపులి)

పౌన్నాడ-ఆకుచిఱు-

10. పులుల పోరు

వీరంధరః-పు॥ వ్యాఘ్రయుద్ధమ్-న॥

11. సివంగి

తరక్షుః - మృగాదనః - పు॥ మృగాజీవః-తిలిత్సకః-

సివంగి-సివఁగి - సివ్వఁగి - చివ్వఁగి- చివ్వంగి - చివఁగి - మేకమతిండి -

12. వేఁగి

(వ్యాళః - పు॥)

వాలము-వాలాము-వేఁగి-

13. అడవిపంది

వరాహః-సూకరః- (పా) శూకరః- ఘృష్టిః - (పా) గృష్టిః - కోలః - పోత్రీ-న్॥ కిరిః-కిటిః-దంష్ట్రీ-న్॥ ఘోణీ - న్॥ స్తబ్ధరోమా - న్॥ సూచీరోమా - న్॥ సూచిరోమా- క్రోడః - భూదారః - భూక్షిత్- ॥ చక్రవజ్రః-దీర్ఘరదః-దంతాయుధః- స్థూలనాసికః-ఆఖనికః-చక్రముఖః- పోత్రాయుధః - పీనస్కంధః - కాకరూటిః-వనాహిరః-తలేక్షణః- కామరూపీ-న్॥ కుముఖః-బహుప్రజః- పంకక్రీడనకః-

వాలుమేకము - బంటుమేకము - మొట్టిమేకము - మోటుమేకము- మోటువామేకము-మోటజారుమేకము- ఏకలీఁడు - ఏతఃము-రోబంటలి- లోబంటరి-వేల్పులమిత్తి- సలుగు- అడవిపంది-పంది

14. గామిడికాఁడు (వాటి గుంపుకు నాయకుఁడు)

గామిడికాఁడు-

15. అడవిపంది రోమము

చిత్రః-పు॥

16. ముట్టె (అడవిపందె ముట్టె)

పోత్రం-న॥ ముట్టె-గరుపాటుమొన-

17. అడవిపంది మాంసము

వల్లూరం-న॥

18. కొమ్ము (అడవిపంది కోర)

కొమ్ము-కోఱ-

19. దాని కోరచివర

ఫలమ్-న॥

20. పంది తోఁక

ఋషభః-పు॥

21. పుడ్డగింపు (పంది నేలను త్రొవ్వుట)

పుడ్డగింపు-

22. కోడెవయసుగల పంది. చేల్లరము

చేల్లరము-

23. ఆఁడు పంది

కచ్ఛా-సీ॥

24. ఆంజనేయులు

ఆంజనేయః - హనుమాన్ - త్॥
హనూమాన్ - ఆనిలిః - పావనిః-
వాయునందనః - యోగచరః-
రామదూతః - అర్జునధ్వజః-
హిడింబారమణః-పు॥ రజతద్యుతిః-
మహావీరః-

హనుమఁడు - హనుమ - అనుమఁతు॥
వై॥ కరువలిపట్టి - గాడుపుపట్టి-
గాడుపుచూలి - గాడుపు కొడుకు-
గాలిచూలి-

25. సుగ్రీవుఁడు

సుగ్రీవః-రవినందనః-పు॥
రామసఖః-

26. అంగదుఁడు

అంగదః-తారేయః-పు॥

27. జాంబవంతుఁడు

జాంబవాన్-త్॥ ఋక్షరాజః-పు॥

28. వాలి

ఐంద్రిః-వాలీ-న్॥ వాలిః-పు॥

29. కోఁతి

కపిః-ప్లవంగః-ప్లవగః-శాఖామృగః-
వలీముఖః-పలిముఖః - మర్కటః-
వానరః-కీశః-వనౌకాః-న్॥నగాటనః-
కపిత్థాస్యః-దధిశోణః-కిఖిః-కుథాకుః-
కరేరుః - కుశాక్షః - ఝుఁపారుః-
ఝంపీ-న్॥భరుత్-త్॥గోలాంగూలః-
హరిః-భల్లుఁకః-పు॥ మహావేగః -
దధిముఖః - కురఁగః - భల్లుకః -
పృథుః-తరుమృగః-కుశాక్షః-ప్లవః-

కోఁతి-తిమ్మఁడు - అడవినట్టు - అడవి
తిరుగుడు-కోనత్రిమ్మరి - కోనమనికి-
కొమ్మత్రిమ్మరి- కొమ్మచెంకిమెకము-
చెట్టునట్టు - చెట్టుఁద్రిమ్మరి - మ్రాను
ద్రిమ్మరి-మ్రాఁద్రిమ్మరి-మ్రాన్మనికి-
కొండత్రిమ్మరి-గట్టుఁద్రిమ్మరి-త్రిప్ప
త్రిమ్మరి - మలమనికి - మలమన్కి-
తఱులమెకము - తఱుఁమోరమెకము-
వెకిరింత - ఎక్కిరింతమెకము-
నేలపట్టిమగనిబంటు-

30. సింగిలీకము (పెద్ద నల్లకోఁతి)

సిఁగిలీకము-

31. కొండముచ్చు

గోలాంగూలః - అసితాననః - పు॥
(కోకాంగకః - జలకః - భలూకః-
భల్లకాకృతిః-) నీలశీర్షః-

కొండముచ్చు - కొండముచ్చు-
కొఁడఁగి-కొండెఁగ- కుండఁగి-
కొండముసువ-మసిక్రోతి-

32. చింకలిక్క (ఎఱ్ఱని మొగముగల కోఁతి)

(క్ష్వింకః-పు॥) చిఁకలిక్క-

33. ఎఱ్ఱమూఁతి కోఁతి

అనిలజః-రక్తాస్యః-పు॥ క్షిప్తః-

34. తోఁకలేని కోఁతి

వాలిఁడి-ద్వ॥

35. వాలిఁడి కోఁతి

వాలఖుగుడు-

36. కోఁతి ముఖము

పిశునమ్-న॥

37. కొక్కిరింత (కోఁతి వెక్కిరింపు)

కొక్కిరింత-

38. కోతుల సంగమము

వలీసంగః-పు।

39. ఎలుఁగుగొడ్డు

భల్లుకః - (ప) భల్లూకః - ఋక్షః- అచ్ఛభల్లః - (ప) అచ్ఛః - భల్లః- భాలూకః-భల్లాదః-పు॥ భల్లాటః - దీర్ఘరోమా - న్౹౹ వికరాలః - వృకధూర్తకః-

ఎలుఁగు - ఎల్లు - ఎలుఁగు గొడ్డు - ఎలుఁగుబంటి - ఎలుఁగుమంటి - వెలుగుబంటి - ఎలువు - ఎల్లువెలినోటి మెకము-బొల్లిమోరమెకము- మొగము తెలుపు మెకము - వెలినోటి మెకము- పుట్టకాఁపు - పుట్టకూటిమెకము - పుట్ట కూడుదిండి - పుట్టకూడుమెకుక - వెనుకచోపులమెకము - వెనుచోపుల మెకము-లేదు - బొచ్చెమెకము-

40. ఖడ్గమృగము

గండకః-ఖడ్గః-ఖడ్గీ-న్. పు॥
వార్ధ్రాణసః-

41. గండకమృగము

వాధీనసః-ఏకచరః-గణోత్సాహః-
గండకః-పు॥
(త్రి-శే.లో నీ శబ్దములకు గండక
మృగమని యర్థము వ్రాసియున్నది
కాని యివియు ఖడ్గమృగనామములే)

ఏనుఁగ పేళ్లు గుఱ్ఱపు పేళ్లు వాటివాటి అంగములు వగైరాల పేళ్లను క్ష॥ వర్గములోను, ఆవు ఎద్దు కోడె దున్న బఱ్ఱె పడ్డ ఒంటె మేఁక గొఱ్ఱెల పేళ్ళు వాఁటివాఁటి అంగములు వగైరాల పేళ్లు వై॥ వర్గములోను, కుక్క పిచ్చికుక్క వగైరాల పేళ్ళను శూ॥ వర్గములోఁ జెప్పెదము.

42. కారెనుపోతు

లులాయః-మహిషః-వాహద్విషన్-త్॥ కాసరః-సైరిభః-రజస్వలః-దంశభీరుః-జరన్తః-నాలికః-యమవాహనః-హేరంబః-రక్తాక్షః-పు॥ సృజయా-గవలః-పరస్వాన్-త్॥

కారెనుపోతు-కారుపోతు-కాఱుపోతు-కాఱెనుపోతు-కారుదున్న-అడవిదున్న-

43. నక్క

శివా-సీ॥ భూరిమాయుః-(పా) భూరిమాయః-గోమాయుః-మృగధూర్తకః-సృగాలః-(పా) శృగాలః-వంచకః-క్రోష్టుః-ఫేరుః-ఫేరవః-జంబుకః-హూరవః-ఘోరరాసనః-లోపాకః-లోపాశకః-మృతమత్తః-ధూర్తః-వనశ్వా-న్॥ క్రుశ్వా-న్॥ అఘోరః-మృతకాంతకః-భీరుః-వృకః-శయాలుః-ఆభరుక్-జ్, పు॥ ఘోరరాసీ-న్, పు॥ సూచకః-ఘోరః-ఫేరుండః-వృకధూర్తకః-
ప్రభీరుః-మృగమత్తకః-భరుజః-

నక్క-వఱదు-ఊళమెకము-ఆలమెకము-ఎంద్రిమెక్కుమెకము-ఎంద్రిమేఁతరి-కయ్యాలమెకము-నఱియడు-పిక్కుమెకము-బుద్దిమెకము-సగ్గారి-వై॥ సగ్గారము-

44. ఆడునక్క

శివా - సృగాలికా - లోమాశికా -
లోపాశికా-దీప్తజిహ్వా-ఉల్కాముఖీ-
ఖింఖిరీ-కిఖిః - సీ॥

45. పెద్దనక్క

గృండివః-లోపాశః-పృథుజంబుకః-

46. గుంటనక్క (క్షుద్రజంబుకము)

కిఖీ - సీ॥ కొంకనక్క-గుంటనక్క-

47. పొట్టినక్క

ఓడినక్క-(అప్ర)

48. వరదు నక్క

గంథిలః-వృద్ధజంబుకః - పు॥

49. నక్కల గుంపు

మారండః-పు॥ గోమాయుమండలమ్-న॥

50. పిల్లి

ఓతుః-బిడాలః-విరాలః-మార్జారః - పిల్లి-చీలి-నాసి-
(పా) మార్జాలః-వృషదంశకః-(పా)
పృషదంశకః - ఆఖుభుక్ - జ్॥
కుందమః-నక్తచారీ-న్॥దీప్తాక్షః-
జాహకః-జహరః-దుందుమారః-
నేత్రపిండః-వృషాహారః-మేనాదః-
పు॥ మన్దిరపశుః - మండలీ - న్॥
గాత్రసంకోచీ - న్॥ నఖరాయుధః-

51. దేహమణంచుకొన్న పిల్లి

క్రోహకః-పు॥

52. బావురుపిల్లి (బావురని కూసెడు పెద్ద గండుపిల్లి)

(మహామార్జాలః-పు॥) బావురుపిల్లి - (బావురుఁబిల్లి)
బావురు - బావురుగాఁడు-

53. జంగుపిల్లి

(జాంగలబిడాలః-పు॥) జంగబిల్లి- వై॥ జంగుపిల్లి-

54. పిల్లి ముఖము

క్రిమిలూనః - పు॥

55. ఉడుముపిల్ల

గౌధేరః-గౌధారః-గౌధేయః-పు॥ ఉడుపపిల్ల-

56. ఉడుము

గోధికా-స్త్రీ॥వృక్షశః-సాశయందకః- ఉడుము-ఉఱుము-ఏపరి-తేలుమేపరి-
పు॥ గోధా-నిహాకా-

57. ఏదుపంది

శ్వావిత్-ధ్॥ శల్యః-పు॥ ఏదు - ఏదుపంది - ముండ్లపంది-
ములుపంది-సెలపంది-సలుగు-సఁవు-

58. ఏదుపంది ముల్లు

శలలీ-స్త్రీ॥ శలలం-శలం-న॥ సెల-

59. అడవిపందికిని ఊరఁబందికినిఁ బుట్టిన పంది

ఇబ్బంది-

60. ఆళువ (ముత్తెపుఁ జిప్పలివంటి ముండ్ల చేతఁ గప్పఁబడిన యెల్ల యంగములుగల యొక విధమైన పంది)

శల్యకః-నఖమృగః-పు॥ ఆళువ - (రూ) ఆళుగ-

61. పొడయిఱ్ఱి

వాతప్రమీః - వాతమృగః - పు॥ పొడయిఱ్ఱి-
శివః - జివీ - న్॥
(వాతప్రమీ శబ్దము స్త్రీ లింగమును
ఇవి గాలి కెదురుగ నడచు మృగము
పేళ్ళు అని గు బా.ప్ర)

62. క్రూరపశువు

వ్యాడః-వ్యాలః-శ్వాపదః - శిబిః- హింస్రపశుః-ప్రసహనః-పు॥ వాలము-వాలాము. వేఁగి-

63. తోఁడేలు

కోకః - ఈహామృగః - వృకః-పు॥ తోఁడేలు - తోఁడెలు - తోఁడేలువు- మేఁకతిండి - గొఱియలసూఁడు - అడవికుక్క-

64. పొట్టేలు (ఈ పేళ్ళను వైశ్యవర్గములోఁ జెప్పెదము)

65. జింక. ఇఱ్ఱి (పురుషజాతి)

మృగః - కురంగః - కురంగమః- వాతాయుః-హరిణః- అజినయోనిః- ఏణః-రిశ్యః-సాదృశ్యః-చారులోచనః- మరుకః-లిగుః-తలినః-ప్రాలీ-న్.పు॥ ప్లావీ-న్॥ భీరుచేతాః-సీ॥నిత్యశంకీ-న్॥ వననః-యజ్ఞాంగః-పు॥ ఇఱ్ఱి - దుప్పి - జింక - నులికొమ్మల మెకము-పిటికిమెకము- మెకము-వై॥ మెగము-లేటి-లేడి-

66. శివుని చేతిలో నుండు యిఱ్ఱి

కోమలః-

67. లేడి (స్త్రీజాతి)

లేడి-లేటి-లిగువు-

68. బుఱ్ఱజింక (బుఱ్ఱముక్కుగల జింక)

బుఱ్ఱజింక-

69. ఆఁడు లేడియొక్క తోలు మొదలైనది

ఐణేయం-త్రి॥

70. మగదుప్పియొక్క తోలు మొదలైనది

ఐణం-త్రి॥

71. తిత్తి (మృగము తోలు)

తిత్తి-

72. బొల్లిచాయ మెడచారలుగలిగి బిలములోనుండు మృగము

కదలీ-స్త్రీ॥ (ప) కదలీ-న్, పు॥

73. నల్ల ఒడలు తెల్లని గీరలు గలిగి ౧౬ అంగుళముల పొడువైన జింక

శ్యామికా-స్త్రీ॥

74. తెల్లని ఒడలు మచ్చలు చిక్కని వెంట్రుకలున్నగల యిఱ్ఱి

చతురా-స్త్రీ॥

75. నల్లని ఒడలు పచ్చని మచ్చలుగల యిఱ్ఱి

కాలకా-స్త్రీ॥

76. దొడ్డ కడుపును నల్లని ముందరి కాళ్లునుగల మృగము

కందలీ-స్త్రీ॥ (ప) కందలీ-న్, పు॥

77. గువ్వవన్నె గలిగి ౩౦ అంగుళముల పొడవుగల మృగము

చీనః-పు॥

78. ఆచీనమృగములో స్త్రీజాతి

చీనసీ-స్త్రీ॥

79. మృదువైన కొమ్ములుగల జింక

ప్రతాపసః-పు॥

80. తోఁకలేని మృగము

చమూరుః-పు॥

81. చమూరువు (కలదు లేదను తోఁక కలిగి తెల్లఁగానైనను నానా వర్ణములు కలదిగానైనను నుండెడు మృగ విశేషము)

ఛమూరుః-పు॥ చనకా-స్త్రీ॥

82. దట్టమైన యెఱ్ఱని నల్లని రోమములుగల మృగము
ప్రియకః-పు॥

63. నున్నని తెల్లని పొడవైన రోమములుగల మృగము
మరుజా-సీ॥

84. తెల్లని కొనవెంట్రుకలతోఁ గూడిన దొడ్డమెడగల మృగము
సమూరుః-పు॥ (సామూనా- ॥)
(ఈ ఉను నాస్తరణాదుల కుపయో
గించు చర్మములకుఁ గారణములైన
యిఱ్ఱి జాతులలో విశేషములు)

85. నల్ల యిఱ్ఱి
కృష్ణసారః-(పా) కృష్ణశారః-పు॥
నిరంజనః-యజ్ఞాంగః-ఏణః-

86. నల్ల చారల దుప్పి
రురుః-పు॥

87. జింక (తలవంచుకొనిపోవు జింకపోతు)
న్యంకుః-పు॥ జింక-

88. పెంటిజింక (దానిలో స్త్రీజాతి. ఆఁడుజింక)
పద్మా-సీ॥ పెంటిజింక-

89. తెల్లరోమములుగల యిఱ్ఱి
రంకుః-పు॥

90. ఎఱ్ఱనిజింక
తృణసంవరః-పు॥

91. తెల్లని వీపుగల జింక
రాజీవః-పు॥

92. ఎఱ్ఱమచ్చల జింక
పృషతః-పు॥

93. తెల్ల జింక

సేలిసః-పు॥

94. ఎఱ్ఱ వన్నెగల సన్నపు జింక

శంబరః-పు॥

95. కొండగొఱ్ఱె

రౌహిషః-రౌహిట్-ష్, పు॥ కొండగొఱ్ఱె - కొండగొఱ్ఱియ-
కొండగొఱియ-వై॥

96. కణితి

గోకర్ణః-పు॥ పరంపరః- కణితి - కడితి - కడఁజు - (రూ)
కణఁజే-కడంజు - కణుజు-

97. ఆ కణితిలో భేదము

పోటరూపః-పు॥

98. దుప్పి

పృషతః-పు॥ దుప్పి - కారుకొమ్ముమెకము-
పొడయేనుమెకము-పొడలమెకము-

99. పెద్ద కన్నులుగల నల్ల యిఱ్ఱి

ఏణః-పు॥

100. మనుఁబోతు

ఋశ్యః - (పా) ఋష్యః-పు॥ మను-మన్ను-మనుఁబోతు-మనుబిళ్ల-
బిళ్ళదున్న - ముక్కుకొమ్ముమెకము-

101. అందలి స్త్రీజాతి

రోహిత్-త్, స్త్రీ॥

102. కేసరియను మృగము

రోహితః-పు॥

103. సవరపు మృగము

చమరః-పు॥ సవరపుమెకము - జల్లిమెకము - జల్లి
వాలుమెకము - జల్లితోఁకమెకము-
కుచ్చెలమెకము-కుచ్చెలమెకము-

104. సవరము (దానితోక)

జల్లి-సవరము-

105. కణంతి (దొడ్డ కడుపును వట్రువ తోఁకయునుఁగల మృగము)

గంధర్వః - పు॥ (గోలపుసః-) (ఇవి కస్తూరీమృగము పేళ్ళని వై॥ టీక)

కడంతి - కడఁతి - (రూ)కణఁతి- కటకరము-

106. శరభము (ఎనిమిదికాళ్లుగలిగి సింహమును చంపెడి మృగము)

శరభః - అష్టపాదః - అష్టపాత్ - ॥ అష్టాపదః - కింతనుః - దరీముఖః- మహాసింహః-ఉత్పాదకః-ఉత్పాత్- శార్దూలః-పు॥గజారాతిః-ఉత్పాదః-

అడిదపుమెకము-దచ్చికాళ్ళమెకము- ఎనిమిదడుగుల మెకము - చౌగంటి- చవుగంటి - మీఁగండ్లమెకము - ఏనుఁగుల గొంగసూఁడు - సింగంపుగొంగ - సెరబము-వై॥

107. పెద్దదుప్పి

రామః-పు॥ (వృకధోరణః-)

దుప్పి-పెద్దదుప్పి - తోఁడేళ్ళగొంగ-

108. పెద్దసవరపు మృగము

సృమరః - పు॥ పరుః - పు॥
వాలమృగః - చమరీ - స్త్రీ॥

109. చమరీ మృగమువంటి మృగ విశేషము

కాలపుచ్ఛః-పు॥

110. కొరనాసిగండు

కొరనాసిగండు - కొరసానిగండు- కొర్నవగండు - దుమ్ముంలగండు- దుమ్ముంలగొండి-గాడిదపులి-

111. తెల్లని జింక

కుమారీ-స్త్రీ॥

112. మంచి తోఁకయు కొమ్ములుగలిగి
యెద్దువలెనుండు ఒకానొక జింక

కుచారుః-పు॥

113. తోఁకలేని జింక

కృతారుః-పు॥

114. మేఁకవలెనుండి తెల్లనైన జింక

రుచుః-పు॥

115. జింకయందలి మఱియొక తెగలు

కృతమాలః-కందరః-చారుకః-పు॥

116. చమరమృగము వంటి యాకృతిగల యొక జంతువు

కోదృంగః-జన్తుధరః-పు॥ మార్జారీ-స్త్రీ॥

117. నక్కవంటి కస్తూరి మృగము

గంధమృగః-పు॥ కస్తూరీ-
మృగపాలికా-స్త్రీ॥

118. గుహలోనుండు జింక

క్రిమిరా-స్త్రీ॥

119. కొలది సుడులుగల లేడి

మృగమాతృకా-విజాతిః-స్త్రీ॥

120. గురుపోతు

గవయః-గవాలూకః-పు॥ వనగవః-
గోవాహీ-న్॥ వాహవారణః-పు॥

గురుపోతు - గురపోతు - గుఱుపోతు-
గుఱపోతు-గురు-గోవ-

121. కుందేలు

శశః-శశకః-వనాఖుః-లోమకర్ణః-
పల్లవాత్-ద్॥రోమకర్ణః-మృదురోమా-
న్॥ శూలికః-పు॥

చెవులపోతు-ద్వ॥ చెవులపిల్లి-వై॥
కుందేలు-కుందెలు-

122. ఆఁడ వనజంతు విశేషము

ఖట్టాశీ-పూతిశారిజా-సీ॥

123. తోడేలువంటి యొకానొక జంతువు

పురోహీ-న్॥ కులచరః-లాలనాథుః-**పు॥**

124. ఖట్టాశమను మగ వనజంతువు

125. పునుగుపిల్లి

గంధౌతుః-ఖట్టాశః - వనవాసనః-
గంధమృగః - పుష్కలకః - **పు॥**
మృగపాలికా-సీ॥**పూతికః-లోమశః-**
కూలకః-పు॥ శాలిజాతః - **పూతిః-**
పు॥ ఖట్టాసికా-**సీ॥**

కమ్మఁబిల్లి - ద్వ॥ **పునుఁగుపిల్లి-**
పుగ్నుపిల్లి-కస్తురిపిల్లి - బూతపిల్లి-వై॥
ఒత్తెడుపిల్లి - చట్టపుమెకము-
చెట్టపుమెకము-

126. పునుఁగుపిల్లి వృషణము

పూతిః-సీ॥

127. జవాదిపిల్లి

సంకుః-పు॥ వేదముఖ్యా-మదనీ-సీ॥
గంధవేశికా-మాజాౡరికా-

జేవాదిపిల్లి-జేవ్వాదిపిల్లి-

ఇప్పుడు చెప్పిన సింహాదులున్ను ఆవులు మొదలుగాఁగలవియు
పసులనఁదగును.

128. పశువు

పశుః-పు॥ చతుష్పాత్-ద్॥ మలుకః-
మోకః-కపః-శుద్ధజడః-చరిః-

పసులు-వై॥ బ॥

129. ఆహారమునకయిన జంతువు

(మరులః-పు॥)

130. ఖేసరమను జంతువు

ఖేసరః-సకృద్గర్భః-పు॥

112. మంచి తోఁకయు కొమ్ములుగలిగి
యెద్దువలెనుండు ఒకానొక జింక

కుచారుః-పు॥

113. తోఁకలేని జింక

కృతారుః-పు॥

114. మేఁకవలెనుండి తెల్లనైన జింక

రుచుః-పు॥

115. జింకయందలి మఱియొక తెగలు

కృతమాలః-కందరః-చారుకః-పు॥

116. చమరమృగము వంటి యాకృతిగల యొక జంతువు

కోద్రృంగః-జన్తుధరః-పు॥ మార్జారీ-స్త్రీ॥

117. నక్కవంటి కస్తూరి మృగము

గంధమృగః-పు॥ కస్తూరీ-
మృగపాలికా-స్త్రీ॥

118. గుహలోనుండు జింక

క్రిమిరా-స్త్రీ॥

119. కొలది సుడులుగల లేడి

మృగమాతృకా-విజాతిః-స్త్రీ॥

120. గురుపోతు

గవయః-గవాలూకః-పు॥ వనగవః-
గోవాహీ-న్॥ వాహవారణః-పు॥

గురుపోతు - గురపోతు - గుఱుపోతు-
గుఱుపోతు-గురు-గోవ-

121. కుందేలు

శశః-శశకః-వనాఖుః-లోమకర్ణః-
పల్లవాత్-ద్॥రోమకర్ణః-మృదురోమా-
న్॥ శూలికః-పు॥

చెవులపోతు-ద్వ॥ చెవులపిల్లి-వై॥
కుందేలు-కుందెలు-

122. ఆఁడ వనజంతు విశేషము

ఖట్టాశీ-పూతిశారిజా-సీ॥

123. తోడేలువంటి యొకానొక జంతువు

పురోహి-న్॥ కులచరః-లాలనాఖుః-**పు**॥

124. ఖట్టాశమను మగ వనజంతువు

125. పునుగుపిల్లి

గంధౌతుః-ఖట్టాశః - వనవాసనః- గంధమృగః - పుష్కలకః - **పు**॥ మృగపాలికా-సీ॥**పూతికః-లోమశః- కూలకః-పు**॥ శాలిజాతః - **పూతిః**- **పు**॥ ఖట్టాసికా-సీ॥

కమ్మఁబిల్లి - ద్వ॥ **పునుఁగుపిల్లి**- పున్గుపిల్లి-కస్తురిపిల్లి - బూతపిల్లి-వై॥ ఒత్తెడుపిల్లి - చట్టపుమెకము- చెట్టపుమెకము-

126. పునుఁగుపిల్లి వృషణము

పూతిః-సీ॥

127. జవాదిపిల్లి

సంకుః-పు॥ వేదముఖ్యా-మదనీ-సీ॥ గంధవేశికా-మార్జారికా-

జవాదిపిల్లి-జవ్వాదిపిల్లి-

ఇప్పుడు చెప్పిన సింహాదులున్ను ఆవులు మొదలుగాఁగలవియు పసులనఁదగును.

128. పశువు

పశుః-పు॥ చతుష్పాత్-ద్॥ మలుకః- మోకః-కపః-శుద్ధజడః-చరిః-

పసులు-వై॥ బ॥

129. ఆహారమునకయిన జంతువు

(మరులః-పు॥)

130. ఖేసరమను జంతువు

ఖేసరః-సకృద్గర్భః-పు॥

131. గడిమెకము (వ్రేటుకుఁ జిక్కని మెకము)

విషమః-అజావయుక్-జ్॥ గడిమెకము-

132. మృగములలోని భేదములు

కొండగోల-

133. కొమ్ములుగల జంతువు

శృంగీ-న్॥ ద్రుతహరిః-నాథహరిః-
తిర్యక్-చ్,త్రి॥

134. తొలకు (మృగముల వెనుక కాలి మూలమునకును ప్రక్కకును నడిమిచోటు)

ఉపరంధ్రం - న॥ తొలకు-

135. ఎలుక

అధోగంతా - ఖనకః - వృకః-
పుంధ్వజః-ఉందురుః-మూషికః-
(పా) మూషకః-ఆఖుః-తుటుమః-
రంధ్రబభ్రుః-ఇలిః-పు॥ కాండః-క్రమః-

ఎలుక-ఎలికె - గోదదొల్కులప్రోద-
త్రాళ్ళరాసిగాఁడు - లాఁగడాఁగుడు-
మూసకము-వై॥

136. చిట్టెలుక

గిరికా-బాలమూషికా - లింగాలికా-
స్త్రీ॥ హాలాహలా-

చిట్టెలుక - చిన్నయెలుక-

137. అడవి ఎలుక

దీనా-మూషికా-స్త్రీ॥
(తొలి శబ్దమునకు మూషిక స్త్రీయని
స.శ.సం.)

138. చేంచే

చుచుందరీ - గంధమూషీ - స్త్రీ॥
గంధమూషికః - గంధాఖుః-
వేశ్మనకులః-పుంవృషః-చికః-
గంధనకులః-చుంచుః-పు॥

చేంచు-వై॥ చేందు-చెంచు-
చేంచెలుక-చేండెలుక-
కంపెలుక-మూఁగేలు-

139. వెల్లెలుక

(రాజమూషకః-॥) వెల్లెల్క-వెల్లెలుక-వెల్లయెలుక-గరిమిడి-రాళ్ళరాసిగాడు-

140. ఎలుకలలో మరికొన్ని భేదములు

[1] కల్లెల్క - చూరెలుక-
([1] పొలములలోఁ గలుగులయందుండునది)

141. పందికొక్కు

దీర్ఘతేహీ - మూషికా-స్త్రీ॥ గర్తాటః-ఖనకః-రోమశః-పు॥ గృహభూదారః-

కొక్కు-గరిమిడికొక్కు-పందికొక్కు-

142. తొండ

సరటః - కృకలాసః - కృకలాశః-వేదారః - క్రకచపాత్ - ద్॥ తృణాంజనః - ప్రతిసూర్యః-క్రకచపాదః-కులాహకః-కామరూపీ-న్॥ విదారుః - (బింబకః-) పు॥ భశా - స్త్రీ॥ కృకవాకుః - శయః-శయానః-శయన్దకః-సుదుష్ప్రభః-చిత్రబింబః-

తొండ - పయిజాతితొండ-పైజాతితొండ-ఊసరవెల్లి-(ఈ పేళ్ళు మూడు వన్నెలుగల తొండయని లి-నా॥ లోకములో తొండ ముదిరిన ఊసరవెల్లి యని వాడుక)

143. మైలచాయ తొండ

(ధుమ్రప్రభా-స్త్రీ॥)

144. ముంగిస

నకులః-పు॥ పింగలః-కశః-రోమశపుచ్ఛకః-

ముంగి-ముంగిస-

145. వెంట్రువ (పెద్దముంగిస)

బభ్రుః-పు॥

వెంట్రువ-

146. ముంగిసవంటి ఒకానొక జంతువు

ధరీకః-పు॥

147. ఉడుత

చిక్రోడః-(తరుమూషికః-) పు॥ తాకః-రోమశీ-న్,పు॥

ఉఋత-ఉడుత-

148. నల్లికీఁచె

రక్తపుచ్ఛి - స్త్రీ॥ హాలాహలః - పు॥ బ్రాహ్మణీ-అంజనికా-స్త్రీ॥సృజయా-

నల్లిక-నలికిరి - నలికీఁచె - నలికండ్ల పాము-మింద-మిద్ద - ఉల్లిక-అవికిరి-

149. ఆరుద్రపురుఁగు (వానకురిసి నేల తడిగా నుండునపుడు కలుగునట్టి పట్టువంటి దేహముగల ఒకానొక పురుగు)

ఇంద్రగోపః - తామ్రకృమిః- దుందుమారః-పు॥ కోశకారః- పుండరీకః-కాష్ఠతంతుః-

ఆరుద్రపురుఁగు-పసిఁడిపురుఁగు- పట్టుపురుగు—వై॥

150. కంబళిపండు (పట్టుపురుగు చెట్టు పండు)

కంబళిపండు-ద్వ॥

151. పొత్తినూలు (పట్టుపురుఁగు వేసెడు పట్టునూలు)

పొత్తినూలు-

152. పొత్తినూలుకాయ (పొత్తినూలుగూడు)

పొత్తినూలుకాయ-

153. బల్లి

పల్లీ - ముసలీ - గృహగోధికా- కుడ్యమత్స్యా-శకున్నజ్ఞా-జ్యేష్ఠీ-జ్యేష్ఠా- గృహాలికా-గృహోలికా-టట్టనీమూలీ- స్త్రీ॥ దైవజ్ఞా-మాణిక్యా-సురశ్వేతా- కుద్రుణాచీ-సురాజికా-గృహగౌలికా-

బలి-వై॥ గవుళి-గౌళి-గౌరు-

154. తెల్లబల్లి

కుంద్రుణా-వీసరాజకా-స్త్రీ॥

155. సాలెపురుగు

లూతా-లూతికా-స్త్రీ॥ తంతువాయః-
తంతునాభః-ఊర్ణనాభః-మర్కటకః-
శలకః-పు॥ జాలికః- తంతునాభః-
ఊర్ణవాహిః-ఊర్ణావహిః-మర్కటకః-
కృమిః-పు॥ మూషికా-స్త్రీ॥

జోలకాఁడు-చెలది-సన్నవిల్లి-పాదొట్టు
చెలగము-చెలఁదిబల్లి-తాంద్రపురుపు-
నేఁతపురుగు - పాదట్రపురుగు-
పాదొట్టుపురుగు-పాదాంద్రి-సాలీఁడు-
సాలెపురుగు-సేనబల్లి-సోనబల్లి-

156. సాలెపురుగుయొక్క తంతువు (దారము)

మర్కటవాసః-లూతాతంతుః-పు॥

157. చెలఁదితెర. సాలెపురుగు అల్లువల (లేక సాలెపట్టు)

సందానికా-స్త్రీ॥మర్కటజాలకః-పు॥
జాలకం-న॥ఆశాబంధః-లూతాపట్టః-పు॥
(ఇది సాలెపురుఁగు మగ్గము)

చెలఁదితెర-ద్వ॥

158. ఈఁగపులి (సాలెపురుగులోని భేదమని ఆం.భా.)

ఈఁగపులి-విందుపురువు-
విందుపుఱుఁగు-

159. కుమ్మరపురుగు

విరాళిః-కీటరాజః-సన్నకద్రుః-పు॥
(యమకీటః-)

కుమ్మరపురుగుః-ఉరిడె-

160. కీఁచుజాయి (ముదురు కుమ్మరపురుఁగు)

కీఁచుజాయి-

161. కొయ్యతొలుచు పురుఁగు

ర్యకాక్క-స్త్రీ॥ కాష్ఠలేఖకః - పు॥

162. కొమ్ములపురుఁగు

విషశృంగీ-బంభకోలః-పు॥

163. శరీరమునందలి పురుగులు

నీలాంగా-స్త్రీ॥

164. వెలుపలనుండు పురుగులు

కీటః–పు॥

165. పురుగులు

నీలంగుః - క్రిమిః - కృమిః - కీటః - కృపణః - పులకః - పు॥ మల్లూకః - నీలాంగుః -

పురుగు-పురువు-పుర్వు-ప్రువ్వు-

166. సన్నపురుగులు

కీకసాః-పు, బ॥

167. పురుగులలోని భేదములు

౧ (రామబాణః-పు॥) ఇది తాటాకు పుస్తకములను తొలిచెడి యొక దినుసు పురుగు)

౨ (వత్సకీటః-పు॥) (పులకః -పు॥ చెట్టున పుట్టెడు (నల్లని)పురుగు)

౧ వెదురుమిడుత - ముడికొక్కు -

౨ చీడపురుగు-గొల్లభామ - కట్లజెట్టి-షరిటెపురుగు- పేడపురుగు-

ఒద్దిపురుగు- (ఇది మ్రగ్గిన మ్రానులో నగువాని యందు కలిగెడు తెల్లని క్రిమి విశేషము)

168. చీడ (సస్యాదులను చెఱిచెడి యొకానొక పురుగు)

చీడ-తెగులు-

169. కాళ్ళజెట్టి

కర్ణజలూకా - (పా) కర్ణజతాకా - శతపదీ-కారస్కరాటికా-సీ॥

(చివరిశబ్దమునకునల్లజెట్టియనిత్రి. శే.)

కాళ్ళజెట్టి-

170. చెవిదూరు పాము

కర్ణజలూకా- (పా) కర్ణజతకా- శతపదీ-సీ॥

చెవిదూరు పాము-

171. కంబళిపురుగు

శూకకీటః-పు॥ కంబళకీటః-

కంబళిపురుగు-గొంగలిపురుగు-

172. నత్త (గుల్లయందుండు పురుగు)

శంబూకకీటః- పు॥

నత్త-కొమ్ములపురుగు-

173. సీతాకోకచిలుక (చిత్రవర్ణముకలిగి చేటవలె నుండు పెద్ద రెక్కలుగల యొక పురుఁగు)

174. లద్దిపిప్పి (ఇది యొక దినుసు చీడపురుఁగు)

175. పులికోచె (పులి ముఖమువంటి ముఖము గలిగిన సాలెపురుగువంటి యొక పెద్ద పురుఁగు)

176. కుంకుడుఁబురుగు (ఇది యొకానొక యెఱ్ఱ పురుగు)

177. గిజ్జు పురుఁగు (ఇది చెట్లయందుండి యెల్లపుడు గిజ్జుమని కూయుచుండు పురుగు)

178. ఆకుచిలుక (ఇది తెల్లబొట్లుగల పెద్ద రెక్కలుగల ఒక పురుఁగు)

179. రోకటిబండ

ఆఢా-శతపదీ-కర్ణజలూకా-కర్ణజలేకా-
ఢారికా-సీ॥

180. ఆఁకుతేలు

వృశ్చికా-సీ॥

181. నల్లతేలు

వృశ్చికః-శూకకీటః-కర్కోటకః- ఎనుపతేలు-
పు॥ వలీనం-న॥

182. ఎఱ్ఱతేలు

అలీ-న్॥ (పా) ఆలీ-న్॥ ద్రోణః-
(పా) ద్రూణః-వృశ్చికః-పు॥
(ఇవి సామాన్యముగా తేలుపేళ్ళని కొందరు)

183. తేలు (సామాన్యముగా)

ఖాలికా-వస్కరాటికా-సీ॥ వలీనం-౯॥

184. మంద్రగబ్బ (నల్లని పెద్దతేలు)

షడ్బిందుః - పాంథాహితః - మంద్రగబ్బ-మందగబ్బ-పుట్టతేలు-
పృథువృశ్చికః - పు॥ ఖర్జూరః -
నీలాంగః-

185. కొండె (తేలుమంద్రగబ్బల కొండె)

అలం - న॥ కొండె-
(ఇది కొండె చివరనుండు ముల్లుయని
స శ.సం.) ఆలం-న॥

186. కొండె చివరముల్లు

మణిః-పు॥ మలం-న॥

187. పురుటి పురుగు

పురుటిపురుగు-ఎన్నెమ - (ఆప్ర)

188. చీమ

పిపీలికా-హోరా-లూతా-సీ॥
లూతాతః-పు॥

189. గండ్రచీమ (ఇది పెద్ద నల్ల చీమ)

ఉలంగవః-పు॥ ఉలంకలః-

190. కొండచీమ

ఉద్దీపకః-వజ్రహేతుః-పు॥

191. మిక్కిలి చిన్న నల్లచీమ

కన్యాపిపీలికా-సీ॥ ఆమర్కటపిపీలికా-

192. ఎఱ్ఱచీమ

తైలపిపీలికా - రక్తపిపీలికా - సీ॥
గృహేడికా-

193. కొఱవిచీమ (పెద్ద యెఱ్ఱచీమ)

కొఱవిచీమ-

194. జురుకులు (చెట్టు తెట్టెఁబెట్టు నల్లచీమలు)

వటిః-దేహికా-ఉపజిహ్వికా-వమ్రా- జురుకులు-బ॥
వమ్రీ-సీ॥ ఉపాదికః-పు॥

195. కపిలవర్ణముగల చీమ

ఘృతైధికా-సీ॥

196. నరుజీ (గ్రుడ్డుతెత్తుక వెలికి పుట్టలోనికి సాగు చీమల చాలు)

నరుజు-

197. బాఁపనచీమ (వృక్షములయందు గోరోచన వర్ణముగల యొక దినుసు పెద్ద చీమ)

బ్రాహ్మీ-సీ॥ బ్రాహ్మణీ- బాఁపనచీమ-

198. చెదలు పురుగులు

ఉపదీకా-ఉపదేహికా-ఉపజిహ్వికా- సీ॥ వమ్రః-పు॥ వమ్రీ-సీ॥ శిథిలీ- చెదలు-పుట్టచీమ-చేకొణుజు- చేకొణుదు-

199. ఉసుళ్లు (ఱెక్కచెదలు)

(పక్షవల్మీకిః-పు॥ వల్మీకమక్షికా-సీ॥ ఇసిళ్ళు-ఉసిళ్ళు-ఉసుళ్ళు- (ఇవి యన్నియు బ॥)

200. తవిటిపురుగు

కృమిః- ముక్కపురుగు-తవిటిపురుగు-

201. పెంకెపురుగు (ధాన్యమునకుఁ బట్టెడు యొక దినుసు పురుఁగు)

పొంకెపురుగు-

202. పాలలోని పురుగు

కాలికా-సీ॥

203. నల్లి

మత్కుణః-మత్కః-మసూరః- ఉద్దంశః-చుర్దంశః-పు॥ నల్లి-గోడపురుగు-మొగిలిపురువు- మొగిటి

204. పేను

యూకా-పాలీ-అంకమసీ-సీ॥

ఇంద్రలుప్తకం-న॥

205. చీరపేను (గుడ్డ నంటికొనియుండు తెల్ల పేను)

శ్వేతయూకః-అంగవస్త్రోద్భవః-పు॥ (ధేనుకః-పు॥) కంబవః- చీరపేను-చీరపోతు-చీరపిట్ట-

206. అంటుపేను (పేనులోని భేదము)

అంటుపేను-అంట్లు-బ॥

207. పేనుగ్రుడ్డు

లీక్షా-సీ॥ ఈరు-ఈపి-పేనుగ్రుడ్డు - పేనుపిల్ల-

208. ఈపి

(లీక్షానం-న॥) ఈపి-

209. బుడ్డబుడుచు (పశువుల ఒంటనుండు పురువులు)

అంబారికాణా-బుద్ధబుడుచే-

210. గోమారి

గోమారిః-చిచ్చిదః-పు॥ కొనుఁజే-కొణుఁజే-పిడుఁజు-

పిణుఁజే-పిడుఁదు-గోమారి-

211. అంబారుపిడుఁజు (పశువుల మేన నంటుకొని రక్తము పీల్చెడు జంతు విశేషము)

చెక్కకొణుజు-చెక్కపిడుజు-

చెక్కకొణుదురు-బుడ్డపిడుఁదు-

నల్లద్రాగుడు-నల్లద్రావుడు-

212. నులిపురుగు (ఈ పేళ్ళను మనుష్యవర్గములోఁ జెప్పెదము)

213. నుసిపురుగు (మ్రాను తొలిచి నుసిరాల్చెడు పురుగు)

ఘుణః-పు॥ నుసిపురుగు-పుప్పిపురుగు-

214. గరుడపక్షి

క్షేమః-పు॥

215. పావురము

పారావతః - కలరవః - కపోతః- పావురాయి-పావురము-పారువము-

ప్రాసాదకుక్కుటః - ఝిల్లీకంఠః -

గృహకపోతకః - మదోత్కటః-

ఝుల్లకంఠః-మదనకాకూరవః-పు॥

రక్తదృష్టిః - బాలవత్సః-

216. అందలి భేదములు

నేలపల్లటి - అంతరపల్లటి - చేపల్లటీ-
పల్లటీ-సురటి-లకోరి - లకోరీ - జిట్టి-
కూకీ- ఒడ్డీ - ఒడ్డీఁడు - దూరుబారు-
బుఱ్ఱపిట్ట-బకదారి-పేఁడగువ్వ-

217. గువ్వ

వనకపోతః-పు॥

గువ్వ-అడవి పావురము-

218. డేగ

శశాదనః - పత్రీ - న్॥ శ్యేనః-
గ్రాహకః-ఘాతిపక్షీ-న్॥ మారకః-
మృగేంద్రః-చటకః-పు॥ సుపర్ణకః-
క్షిప్రః-వర్తులాక్షః-

219. అందలి భేదములు

సాలువము - సాళువము - సాళ్వము-
జాలె-జాలి - జాలియ - వేసడము -
వేసడ-డేగ-లగుడు-లగడు-బయిరి-
బైరి-కణసరము-ఓరణము-జలకట్టె-
గిద్దు - చెంచెడము - చెంచడము -
చంచడము - తళుకు - బెళుకు-కంచు-
మించు-అడుజే - కడుజు - కురుజు-
బాఁజు-నేలాఁపు - వారణము - వైల-
వేస్త్రము - జలకట్టె - (మొ. రూ.)
సెలకట్టె - సెలకట్టియ - ఈలగ్రద్ద-
చాఁపగ్రద్ద - గిద్దు - కనిసెరము -
జావడము-
(ఈ యన్నిఁటియందు స్త్రీ జాతి డేగ యనంబడును. డేగ యన శ్యేన సామాన్యమని కొందరందురు)

220. మొగదేగ

తోనికాఁడు-తోనిగాడు-

221. ఆఁడు దేగ

ప్రాచీకా-స్త్రీ॥

222. అత్తెము (పందెములలో నెదుటదానికాళ్ళ దెబ్బ తగులమిక్కై రెండు దేగలకు భుజస్థానీయమైన రెక్కలకుఁ దొడఁగెడు తోలు)

అత్తెము-

223. తోపారము (దేగల ముఖమునకుఁ గట్టెడు తోలుగంత)

తోపారము - (రూ) తొపారము-

224. తోరెము (ఆ తోలుగంతకుఁ గట్టెడు దారము)

తోరెము-దోరెము-

225. గూబ. గుడ్లగూబ

ఉలూకః-వాయసారాతిః- కాకారిః- కాకరూకః - కాకభీరుః - పేచకః- దివాంధః - దివాభీతః - కౌశికః- ఘూకః - నిశాటనః - నక్తచారీ-న్॥ చక్రాఖ్యః-వక్రనాసికః-హరినేత్రః- నఖాశీ - న్॥ పీయుః - ఘర్ఘరః - ఘర్ఘరకః-హరిలోచనః-నక్తంచరః- నిశాదర్శీ - న్॥ మహాపక్షీ - న్, కారూకః- ఘోరదర్శనః-బహుస్వనః- కోంతః-

గూబ-వై॥ గుబ - గుడ్లగూబ- గ్రుడ్ల గూబ - గుడ్లగుబ్బలి - పగటిచీకు - పగలుగాననిపుల్గు - పవడిగుడ్డిగూబ - పలుగుపిట్ట - పులుఁగుపిట్ట - పెద్ద పులుఁగు-కొరఁడు-వై॥ బుఱ్ఱేవు- బుంగ్రదము-

226. నల్లగుడ్లగూబ

కృతమూలకః-నక్తకపక్షీ-న్॥ పు॥ నక్తకః-

227. దాని కూఁత

గూంద్ర-

228. ఆఁడగూబ

దైవపిశునీ- స్త్రీ॥ హిక్కా-కనకాక్షీ-
పింగలా-పేచికా-

229. దానిగుడ్డు

పీరకః-పు॥

230. ఏట్రింత (భారద్వాజ పక్షి)

వ్యాఘ్రాటః-భరద్వాజః-పైంగరాజః-
కర్కరాక్షః-కలాటీనః-పు॥సుపర్ణకః-

ఏట్రింత-ఏతిరింత-పసులపోలిగాఁడు-
పోలిగాఁడు - పోండు - మంగలపిట్ట-
చేకలపిట్ట - కూఁకటిగువ్వ - నల్లచ్చి
గాఁడు-పులుఁగులగదుమరి-

231. నారాయణపక్షి

(నారాయణపక్షీ-న్,పు॥)

నారణపక్కి-వై॥

232. మందపిచ్చిక. కాటుకపిట్ట. రువ్వపులుఁగు. కౌఁజు

ఖంజరీటః-ఖంజనః-ఖంజరేఖః-

233. మందపిచ్చుక

మందపిచ్చుక-కురవకపులుఁగు-

234. పింగారుపిచ్చుక

రాజవిహంగమః-పు॥

బంగారుపిచ్చుక-

235. నల్లపిచ్చుక

(పోతకీ-స్త్రీ-)

236. కాటుకపిట్ట

కాణాటీనః - ఖంజనః - కాకచ్ఛదిః-
స్వంజఖేలః-తాతనః-మునిపుత్రకః-
భద్రనామా - న్॥ రతనిధిః - పు॥
మిథునీ-న్॥ చంచలః-సుప్తః॥

కాటుకపిట్ట - రువ్వపులుఁగు-
ఉవ్వఁబులుఁగు-కౌఁజు-

237. కౌఁజు

(కపింజలః-పు॥)

కౌఁజు-కవుఁజు-కముజు-కంజు-
కయిజు-కైజు-కయిదు-కైదు-

238. ఆఁడు ఉవ్వపిట్ట

పిప్పికా-ఖంజరీటీ-గోలత్తికా-
శాంర్గకీశా-సీ॥

239. ఆఁడు మందపిచ్చుక

గోలత్తికా-సీ॥

240. బట్టపులుఁగు

చిత్రపక్షః-కపింజలః-పు॥ శరుః-

241. రాబందు. కంకణము

లోహపృష్ఠః-కోలపుచ్ఛః - కంకః-
పు॥ కర్కటస్కంధః-కమలచ్ఛదః-
కనకచ్ఛదః-ప్రియాపత్యః-మల్లకః-
దీర్ఘపాదః-దీర్ఘపాత్-ది॥ పర్కటః-

కంకణము-వై॥ రాఁబులుఁగు-
రాబందు-(రాంబందు-)
మల్లెజేగురు-

242. పాలపక్షి

చాషః-కికీదివిః-మణికంఠః-రాజవిః-
చిత్రవాలః-చిత్రరాజః-నీలాంగః-
స్వర్ణచూడః-పూర్ణకూటికః-విశోకః-
రాజవిహంగమః-ఖాసః-

పాల-పాలగుమ్మ-

343. కూఁకటిమూఁగ

కలింగః-భృంగః-ధూమ్యాటః-పు॥

కూఁకటిమూఁగ-కూఁకటిముప్వ-
లింగరాజు-(గా9)

244. పెద్ద కూఁకటిమూఁగ

రాజభృంగః-మాంథిలవః-పు॥
బుద్ధిమాన్-త్॥

245. మ్రానిపోటి పులుఁగు

కాష్ఠకుట్టః-శతచ్ఛదః - దీర్ఘపాదః-
కంకః-శతపత్రకః-దార్వాఘాటః-పు॥

మ్రానిపోటుపులుఁగు - మానిపోటి
పులుఁగు-మ్రానుతొలుచుపిట్ట-
మ్రానుగోయిల-మానిపుక్కటిపులుఁగు-
మానుపోటువు-పద్రంగిపిట్ట-వడ్లంగిపిట్ట-
బెబ్బులుఁగు-

246. గిఱ్ఱుపురుగు (చెట్లయందుండి యెల్లప్పుడు గిఱ్ఱుమని కూయునట్టి యొక పురుగు)

గిఱ్ఱుపురుగు-

247. వానకోయిల

సారంగః-(పా) శారంగః- స్తోకకః- చాతకః - బభ్రుః - వాపీహః- ఘనతోలః-త్రిశంకుః-వర్షప్రియః- పు॥ ఖల్లః-అంబుజః-అనంబుః- పౌరేంద్రః-ఖగః-

వానకోయిల-వాననెచ్చెలి-

248. పైడికంటి

(కనకాక్షి-॥) పింగళా-సీ॥

సకినాలపులుఁగు- సకినంపుఁబులుఁగు- సకినంపుఁబక్కి - గుబిని - గుమిలి- గుబ్బిలికాఁడు-గుబ్బలికాఁడు - పసిఁడికంటి-పసిఁడికంటె - పయిఁడికంటి- పయిఁడికంటె - పగటిచీఁకు - చిఱుగూబ-చిఱుతగూబ - బంగారుకంటి- పైఁడికటి-

249. కోడి

కృకవాకుః-తామ్రచూడః-కుక్కుటః- చరణాయుధః-రాత్రివేదీ-న్॥కాలజ్ఞః- కలావికః-ఉషాకలః - వివృతాక్షః- చూలికః-వటరః-పు॥ చిత్రవిగ్రహః- దీర్ఘవాక్-చ్॥దక్షః-శిఖీ-న్॥ఆరణీ- న్॥ శిఖండికః-నఖాయుధః-మయూరః- చటకః-శౌండః-ఆరణిః-

కోడి-అడుగువాలుపులుఁగు-అఱ్ఱవాలు- కొమరుడాలు-మెట్టవాలుపిట్ట- మెట్టవాల్పిట్ట-

250. పుంజు (మగ కోడి)

పుంజే-

251. పెట్టమారి (ఆఁడ కోఁడివలెనుండు పుంజు)

పెట్టమారి-

252. పెట్ట (ఆఁడకోడి)

పెట్ట-

253. గ్రామపుకోడి

మయూరచటకః-దక్షః-నిశాకరః-
కృకవాకుః-పు॥

254. అడవికోడి

కుకూలః-కుక్కుభః-కుక్కుటః- కారుకోడి-అడవికోడి-కానపుంజు-
కుహకస్వరః-పు॥ గునపనకోడి-పొదకోడి-

255. నీరుకోడి

ప్లవః-పరిప్లవః - పు॥ శకటబిలః- నీరుకోడి-బుడకోడి-బొల్లికోడి-
పాలపాదః-అంబుకుక్కుటః- పుల్లగొరక-చిలవ-గుండఁగి-

256. యుద్ధయోగ్యమైన కోడి

కపిలః-

257. తెల్లకోడి

పులిందః-పు॥ శ్వేతకుక్కుటః-

258. కోడియందు మఱియొక జాతి

కులాలకుక్కుటః-గర్తకుక్కుటఃపు॥

259. బెగ్గోడి (కోడిలోని భేదము

బెగ్గోడి-

260. కోడి గుండెకాయ

కన్నెము-

261. ఆరెబొట్టె (కోడి కాలిశ్రేళ్ళకు వెనుకతట్టున సూదివలె మిక్కిలి వాడియైయుండెడు ఒంటిగోరు)

ఆరెబొట్టె-

262. (ఊర) పిచ్చిక

చటకః - కలవింకః - కులింగః-
చిత్రపృష్ఠః - గృహనీడః-
వృషాయణః-పు॥ వరః-ఆటకః-
బలిభుక్-జ్॥ సేవ్యః-తిలకకంటికః-

పిచ్చేక-పిచ్చిక-ఊరఁబిచ్చేక-పిట్ట

263. ఆఁడుపిచ్చిక

చటకా-పాండవికా-సీ॥ పోతకీ-సీ॥
శ్యామా-పోతకీ-సీ॥

264. పిచ్చికయొక్క మగపిల్ల

చాటకైరః-పు॥

265. పిచ్చికయొక్క ఆఁడుపిల్ల

చటకా-సీ॥

266. పచ్చతల పిచ్చుక

(పీతముండః-పు॥)

పచ్చతలపిచ్చేక-బండారుపిచ్చేక-

267. పెద్దకొక్కెర

కర్కరేటుః-కరేటుః-పు॥

కక్కెర-వై॥ క్రక్కెర - కక్కర-
పిన్నకక్కెర-పెద్దకక్కెర-

268. కొక్కెర

కృకణః-క్రకరః-పు॥ కృకరః-అర్ధ్యః-

269. కోకిల

వనప్రియః - పరభృతః - కోకిలః-
పికః-మధుగాయనః-మధుకంఠః-
కలకంఠః-కుహూముఖః-మధుఘోషః-
కాకలీరవః-వసన్తఘోషః-వసంత
ఘోషీ-న్॥ మధువాక్-చ్॥ రవథః-
ఘోషయిత్నుః-తామ్రాక్షః-కాకపుష్టః-
కాకపుచ్ఛః - జర్జరః - కామాంధః-
కామజానః-కామతాలః-సుతర్దనః-
ధ్వాంక్షపుష్టః-అలిమకః-రతోద్వహః-
పు॥ అన్యభృతః-

కోయిల - వై॥ కోవెల - కోగెల-
కెంపుకంటి - కెంపుకనులపులుఁగు-
చిగురాకుదిండి - తలిరుదిండి-
తలిరుమేఁతరి-పరితము-బరితము-
పెంపుడుగున్న-సాఁకుడుపులుఁగు-
మావికొమ్మ యిలుపులుఁగు-

270. మగకోయిల

గాతుః-పుం స్కోకిలః-పుంగంధర్వః-

271. ఆఁడు కోయిల

మదనశలాకా-స్త్రీ॥

272. కోయిలకూఁత (ఈ పేళ్ళు శబ్దాదివర్గలోఁ జెప్పినాము)

273. గండుఁగోయిల (పొగరుకోయిల)

గండుఁగోయిల-పొగరుఁగోయిల-

274. కాకి

కాకః-కరటః-అరిష్టః - బలిపుష్టః-బలిభుక్-జ్॥ సకృత్ప్రజాః - న్॥ ధ్వాంక్షః-ఆత్మఘోషః-పరభృత్ - త్॥ పికవర్ధనః-వాయసః-చిరజీవీ - న్॥ ఏకదృష్టిః-మౌకలిః-మౌద్గలిః-రతజ్వరః-గూఢమైథునః - సూత్రీ-న్॥ శ్రావకః - ద్వికః - కారవః - పరమృత్యుః-లుంటాకః-సత్యవాక్-చ్॥ కాణః-అపకృష్టః- నగరీబకః-నాడీజంఘః-నాలిజంఘః-దర్దురాటః-ఐంద్రిః - చక్రజః - పు॥ ఏకాక్షః-దివాటనః - మహానేమిః - కంటకః-కుణః - ఉలూకారిః - ధూలిజంఘః-అన్యవాపః-అన్యపుట్-ష్॥

కాకి-వై॥ గమికాఁడు - గుమికాఁడు-మెల్లకంటి-

275. మాలకాకి

ద్రోణకాకః - కాకోలః - శితికంఠః-దాత్యూహః - కాకమద్గుః - ఐన్ద్రిః-ఆసురః-కచాటురః-పు॥కృష్ణకాకః-వృద్ధకాకః-

మాలకాకి - బొంతకాకి-

276. చెముదుకాకి

కురుకః-దీర్ఘవాలః-పు॥ (ఇవి కేవలము జెముడుకాకి పేళ్ళు) — చెముదుకాకి-చెమర్కాకి-చెమరు-ముదికాకి-ఆళ్ళకోస-

277. నీరుకాకి (అందలి మఱియొక భేదము)

మద్గుః-పు॥ ప్లవః-పు॥ జలకాకః- — నీరుకాకి-

278. తెల్లకాకి

(ధూంక్ష్మః-పు॥)ధూంక్షా-ఋషీకకః- — తెలికాకి-తెల్లకాకి-

279. కంకణము (జలపక్షి విశేషము)

కంకణము-కంకణాయి-

280. కూఁకురుగుడ్డంగిపిట్ట. భరతపక్షి

దాత్యూహః-కాలకంఠకః-మాసజ్ఞః-కరాహకః-పు॥పాలఖేలా-గరుద్యోధీ-భారతీ-వ్యోమనాసికా-సీ॥జలరంకుః-వంజులః- — కూఁకురుగుడ్డంగి-కూఁకూరుగుడంగి-కూఁకురుగుండె-

281. పిన్నగద్ద. జెముడుకాకియు. చీరపిట్టయు

ఆతాయీ-న్॥ (పా) ఆతాపీ-చిల్లః-పు॥

282. ఒకానొక పక్షి

స్వస్తికః-పుష్టివర్ధనః-పు॥

283. పీతిరిగద్ద

(ఆతాయీ-న్,పు॥) — పీగద్ద-పీతిరిగద్ద-

284. గద్ద

దాక్షాయ్యః-గృధ్రః-పు॥దూరదర్శీ-న్॥ సుదర్శనః-పురుషవ్యాఘ్రః- — గ్రద్ద-గద్ద-వై॥

285. బోరువ (ఒక దినుసు పెద్దగ్రద్ద)

దాక్షాయ్యః-గృధ్రః- (అమరటీక ననుసరించి దీనికిని నీ పేళ్ళు) — బందు-బోరువ-ద్వ॥

286. చిందపిట్ట (పిన్నగ్రద్ద)

చిరంభణః - చిల్లః - ఖర్భా న్తిః- కంఠనీడకః-పు॥ కువలాయితః- క్నుయిః-పు॥

చింద-చీఁద-చీపర-పిన్నగ్రద్ద-

287. నల్లచంకల గద్ద

చరదః-శితికక్షః-తత్వధీః-పు-

288. పొదలిక

(చక్రవర్తికా-)

పొదలిక–

289. గోరువంక

సూక్తా - మదనశలాకా - చిత్రాక్షీ- శారికా-చిత్రనేత్రా - చిత్రలోచనా- చిత్రపాదా - గోరాటీ - గోకిరాటీ- బరండా-స్మరలేఖినీ- వచండా-సీ॥ వాచాలా-ముఖరా-శారిః-సీ॥

గోరువంక - గౌరువంక - గోరంక- గోరింక-గోర్వంక- గోరంకి-గౌరంకి- గోరవంక-గోరఁకి-గౌరవక-గౌరవంక- గోర-బట్టికాఁడు-సారె-వై॥

290. పీతిగోరువంక

కుణపీ-విట్సారికా-సీ॥(విట్చారికా-సీ॥)

291. చిలుక

కీరః-శుకః-మేధావీ-న్॥ వాగ్మీ-న్॥ మంజుపాఠకః-చిరిః-ఫలాశనః- శ్రీమాన్-త్॥ త్రికేతుః-దరణః- దండీ-న్॥

బట్టికాఁడు - చేదువుల పులుఁగు- పలుకుఁదత్తడి-పలుకుల పులుఁగు- తుంటనాల్కపుల్లు - తొగరుముక్కు పులుఁగు - తొగరుమోముపులుఁగు- పచ్చతెక్కలపిట్ట- పచ్చవిల్తునితేఁజి- వెడవిల్కానిబాబా - మరుతేజి- మోదుగుమొగ్గపుల్గు - పులుకాసి పులుఁగు - చేక్కెరతిండి - చేక్కెర తిండి పులుఁగు - పండురతీపుదంట- రామతమ్మ-చిలుక-(రూ) చిల్క-వై॥

292. పెంపుడు చిలుక

ధరణః-పాత్రః-పు॥

293. రాజశుకము (చిలుకలోని ఒక రకము)

ప్రాజ్ఞః-రాజశుకః-పు॥

294. చిలుక పేరుగల పురుగులు

సీతాకోకచిలుక - (చిత్రవర్ణము గలిగి చేటలవలెనుండు పెద్ద రెక్కలుగల యొక పురుగు) ఆకు చిలుక - (ఇది తెల్లబొట్లుగల పెద్ద రెక్కల పురుగు దినుసు)

295. వడ్లచిలుక

వడ్లచిలుక-నంగనాచి-

296. పులుకాని పుబుఁగు

పులుకానిపురువు-పచ్చతెక్కపురుగు-

297. ఒకానొక పక్షి

లోపా-లోపాయికా-సీ॥

298. పికిలిపిట్ట

పికిలి-పిక్కిలి-పిగిలి-పిగిలిపిట్ట-పీలి-పట్టుజీనువు-

299. పికిలిపువ్వు (దాని తోఁకక్రింది తెక్క)

పికిలిపువ్వు-

300. పిగిలికుచ్చు (పిగిలిపిట్టయొక్క పృష్ఠభాగమందుండు తూలికా విశేషము)

పిగిలికుచ్చు-

301. కొంగ

క్రుఙ్-చ్॥ క్రౌంచః- దీర్ఘజంఘః- నిశైతః-బకోటః-శుల్కవాయసః- కంకేరుట్-హ్॥ద్వారబలిభుక్-జ్- శిఖీ-న్॥ చంద్రవిహంగమః - పు॥

కొంచ-క్రొంచ-వై॥ కొంగ-వై॥

302. వడ్లకంకణము (కొంగలోని భేదము)

వడ్లకంకణము-

303. కొంగజాతిలోని మఱియొక భేదము

దర్వీతుండః-దర్వీః-దర్వీదా- క్రౌంచః—పు॥

304. వక్కకొంగ

బకః-కహ్వః-కాకమద్గుః-జలరంకః- పు॥

ఆరణపక్కి - వక్క - వగ్గటము - ఆడెలు - బాతు - కొక్కరాయి- కొక్కెర-కొంగ- తక్కవకంటి- వక్కపులుఁగు-వాలుకొంగ - పరద-

305. కలికి (కొంగ మెడ యీఁక)

కలికి-

306. కాకిబాతు (ఒక విధమైన యడవి బాతు)

కాకిబాతు-

307. బెగ్గురు

పుష్కరాహ్వః-పుష్కరాహ్వయః- సారసః-కలాంకురః-కురంకురః- గోమర్దః- (గోనర్దః-) మైథునీ-న్॥ కామీ-న్॥

బెగ్గురు-బెగ్గుర-పెగ్గురు- ఉయ్యేలచేరు పిట్ట - ఉయ్యాలచేఁబులుఁగు - ఉయ్యేలపులుఁగు - ఉయ్యాఁలపులుఁగు- వలికి-

308. జక్కవపిట్ట

కోకః-చక్రః-చక్రవాకః-రథాంగః- ద్వంద్వచారీ-న్॥రామావక్షోజోపమః- సుతనూకుచోపమః-కామీ-న్॥ రథ॥ చక్రాహ్వయాహ్వయః-

జక్కవ-వై॥జక్కవ-కవపులుఁగు- జంటపిట్ట - బటువుగువ్వ - గుండు పులుఁగు - ద్వ॥ చుట్టుఁబులుఁగు- బండిపేరిపిట్ట-

309. ఆడ జీక్కవపిట్ట

చక్రవాకీ-కామినీ॥సీ॥

310. కలహంసము (ధూమ్రవర్ణములయిన ముక్కు కాళ్లుగల హంసము)

కాదంబః-కలహంసః-పు॥

311. పెన్నడ పులుఁగు

ఉత్క్రోశః-కురరః-మత్స్యనాశనః-పంక్తిచరః-పు॥ పెన్నడపులుఁగు-

312. అంచే (హంస)

హంసః - శ్వేతగరుత్ - త్॥ అధూసరచ్ఛదః - చక్రాంగః - మానసౌకాః - స్॥ సరఃకాకః- జాలపాత్ - ద్॥ పురుదంశకః- వార్ఘః-ధోరణః-పు॥ రంభత్-ద్, సీ॥నీలాక్షః-చక్రపక్షః-సితచ్ఛదః- వక్రాంగః-జాలపాదకః - పరిక్లావీ- న్॥ సూతిః-క్షీరాశః - జ్యేష్ఠః- శంకుః-సంకుచితః-

అంచే-వై॥ తూఁడుదింటి - తెలిపిట్ట- తెల్లనిపిట్ట - మదికొలఁకు పులుఁగు - మదికొలనునెక్కొను పిట్ట - తొలకరి గల్లుగువ్వ-తొలకఁసూడు - వానజాలి పులుఁగు - నలువతేజీ - నల్వజక్కి- పాలునీరును వెలిజేయు పక్కి-

313. రాజహంస (ఎఱ్ఱని ముక్కు కాళ్ళతోఁగూడి తెల్లనై యుండు హంస)

రాజహంసః - మరాళః - భల్లాక్షః- వాటరాటకః-పు॥ రాయంచే-వై॥

314. కొంచెము ధూమ్రవర్ణముగల ముక్కు కాళ్ళతోఁగూడి తెల్లనై యుండు హంస)

మల్లికః- (ప్రా) మల్లికాక్షః- ఉత్క్రోశః-పు॥

315. నల్లని ముక్కు కాళ్ళతోఁగూడి తెల్లనై యుండు హంస

ధార్తరాష్ట్రః-పు॥

316. చిన్నహంస

హంససాచిః-క్షుద్రహంసః-పు॥

317. హంసపాదము

హంసపాదః-పు॥ అంచెపదము-వై॥

318. హంసల సమూహము

హంసమాలా-సీ॥

319. ఆఁడేలు అను పక్షి

శరారిః-ఆటిః - ఆడిః - హిల్లః-పు॥ ఆడేలు-ఆడెలు-బాతువు-బాతు-

శరాలిః-శరాటిః-శరాడిః-

320. తెల్లకొక్కెర. కొక్కరాయి

దర్వీతుండః-బలాకా - బిసకంఠికా- కొక్కెర-కొక్కరాయి-తెల్లకొక్కెర-

బకేరుకా-సీ॥

321. ఒక తెగ హంస

క్షయిః-కువలాయికః-పు॥

322. ఆఁడు హంస

వరటా - వరటీ - వరాళీ - వారలా-

బ్రాహ్మణీ-మంజుగమనా-కరాయికా-

సీ॥ (తైలాటీ-)వరాలా - వరలా-

323. ఆఁడ బెగ్గురు

లక్ష్మణా- (పా) లక్షణా-గోనందీ-సీ॥

సారసప్రియా-

324. చీకురాయి

జతుకా-(పా)జతూకా-అజినపత్రా- సీ చీకురువాయి-చీకురాయి-చీకువాయి-

చివుక-చివుకపిట్ట-జీవుక-

325. గబ్బిళము

పరోష్ణీ-తైలంబుకా-సీ॥ తైలపాయికా-సీ॥ హీరా-మాంధీలః-వాగ్గుదః-పు॥

గబ్బిడము-గబ్బిలము-గబ్బిలాయి-గబ్బిడాయి-గబ్బిరాయి- గబ్బిడా-జిబ్బిటీ-జిబ్బడాయి-

326. పెద్ద గబ్బిలము

మాంధీలవః-పు॥

327. బరిణె పురుఁగు

పరోష్ణీ-తైలపాయికా-సీ॥

(జతుకా అజినపత్రా శబ్దములకు గబ్బిలాయి యని, పరోష్ణి తైలపాయికా శబ్దములకు బరిణెపురుగు యనియు నానందప్రెస్సు అమర టీకలలో నర్థము వ్రాసియున్నది. కాని ఆం-భా-లో తొలి రెండు శబ్దములకు చీకురాయి యని, మలి రెండు శబ్దములకు గబ్బిడాయి యనియు నర్థ మివ్వఁబడియున్నది)

328. బరిణె పురుగు

బరిణెపురుగు—బరిడెపురుగు-బొద్దిఁక-

329. ఈఁగ (నల్ల యీఁగ)

చర్వణా-మక్షికా-నీలీ - మాచికా-బంభరాళీ-సీ॥ నీలా-

ఈఁగ-ఈఁగె-ఈవ-ఈవె-

330. జుంటియీఁగ. తేనెటీఁగ

సరఘా-మధుమక్షికా-సీ॥

తేనీఁగ-జుంటీఁగ-తేనెటీఁగ-పెరయీఁగ-

331. నూతిపట్టు యీఁగ

కణా-ఘోణా-కుంభీరమక్షికా-సీ॥

కషాయికా-

332. తెరయీఁగ. గొప్పతేనెయీఁగ. తూనీఁగ

పతంగికా-పుత్త్రికా-స్త్రీ॥(ప్లుషిః-పు॥)

తెరయీఁగ-తెరయీఁగె-తూనీఁగ-తూనీఁక-

333. అడవి యీఁగ

దంశః - దంశకః - పాంశురః- పు॥
ఝంకారీ-బంభరాళికా-వనమక్షికా-స్త్రీ॥
ప్రాచికా-అరణ్యమక్షికా-

334. అల్పమైన అడవి యీఁగ. అడవి దోమ

దంశీ-స్త్రీ॥

335. జోరీఁగ

(పశుమక్షికా-స్త్రీ॥)

జోరీఁగ-జోరుటీఁగ-జొట్టీఁగ-

336. ఎఱ్ఱతుమ్మెద. కణుఁదురీఁగ. కందిరీఁగ

గండోలీ-(పా)గంధోలీ-వరటా-పు॥
విషస్పృక్కా-విషశృంగీ-భద్రకాళీ-
కంటకాసనా-స్త్రీ॥ వరోలః-బంభరోలః-
తృణషట్పదః - పు॥ గృహిణీ-
గృహకారికా-కంటకా-కంటకానసా-
స్త్రీ॥ కోష్ఠకారీ-

కందిరీఁగలు - కణుఁదురీఁగలు-
కందురు-కణుఁదురు-కడుఁదురు-
కనుఁదురు-

337. చిమట. ఈలపురుగు

భృంగారీ-చీరుకా- (పా) ఝీరుకా-
చీరికా-చీరీ-ఝిల్లికా-స్త్రీ॥

చిమ్మట-చిమట-చిమ్మిట-చిమ్మెట-
రిల్లు-ఇలకోడి-ఈలపురుగు-

338. మిడుత

పతంగః-శలభః-పు॥

మిడుత-దివ్వెయార్పుమిడుత-
దివ్వాఱుపుఁబువ్వ-

339. ఆకుపురుగు (అందలి భేదము)

ఆకుపురుగు-ఆకుమిడుత-

340. మిణుఁగుఱుబూచి

ఖద్యోతః-జ్యోతిరింగణః-తమోమణిః-ధ్వాంతోన్మేషః - నిమేషరుక్-చ॥ ప్రభాకీటః-పు॥ జ్యోతిర్బీజం - న॥ నిశామణిః-ధ్వాంతమణిః—పు॥

మిణుఁగుఱు పురుగు-

341. తుమ్మెద

మధువ్రతః-మధుకరః-మధులిట్-హ్॥ మధుపః - మధుసూదనః - మధుద్రః-మధుకేశటః-పుష్పలిట్-హ్॥ పుష్పకీటః - పుష్పలోలుపః - పుష్పంధయః-పుష్పనిషః-అళీ-న్॥ అలిః - ఇందిందిరః - చంచరీకః-భ్రమరః-బంభరః-భసలః-రోలంబః-మిళింద-శిలీముఖః-ఘుంటః-గాతుః-కలాలాపః-రేణువాసః - ద్విరేఫః-భృంగః - షట్పదః-పు॥ లోలంబః-శిత్పుటః-భృంగాణః-

తేఁటి - తుమ్మెద - జెంటముక్కాలి-జెమిలిముక్కాలి - జెమలిముక్కాలి - తేనియతిండి-తేనెతిండి-నెరయొంటరి-బమి-బమపుర్వు - రేతలి - మరునల్లి-మొగరంబము - విరితేనెత్రావుడు-ముద్దుగలకాళ్ళపురువు- పగడచౌవంచ యడుగులుగల పక్కి-

342. పెద్దతుమ్మెద

రాజభృంగః-బుద్ధిమాన్-త్ పు॥ (ఈ శబ్దముల కీ యర్థము వై॥జీకలో నున్నది కాని స శ.సం॥లో పెద్ద కూకటి మూఁగపిట్ట యని యున్నది)

343. మాసీఁగ (తుమ్మెదలోని భేదము)

మాసీఁగ-

344. తుమ్మెదల మైథునము

తిక్తవారః-పు॥

345. నెమిలి

మయూరః - మయూకః - బర్హిణః-
బర్హీ-న్॥ నీలకంఠః-భుజంగభుక్-
జ్-శిఖావలః - శిఖీ-న్॥ కేకీ - న్॥
మేఘనాదానులాసీ-న్॥ శిఖండీ-న్॥
శుక్లాపాంగః- చిత్రపింగళః - చిత్ర
పింఛకః-చిత్రమేఖలః-రాజసారసః-
ప్రచలాకీ - న్॥ చంద్రకీ - న్॥
స్మేరవిష్కిరః-దీప్తాంగః-కేకాలః-
కేకాలిః-మార్జారకంఠః- విష్కిరః-
దార్వంతః-నర్తనప్రియః- కేకావలః-
కలాపీ-న్॥ ప్రావృట్పికః-శతపత్రః-
సితాపాంగః - మయుకం - పు॥
వర్షామదః - చిత్రపత్రకః-
భుజంగారి - శాపటికః-

నెమిలి - నెమలి - నెమ్మి - నెమ్మిలి-
నెవిలి-నమిలి-నమ్మి - నట్టుపులుఁగు-
నట్టువపిట్టి-నట్టువపులుఁగు- పురిపిట్ట-
పురిపులుఁగు - పాఁపమేఁతరి - పాఁప
మేఁపుడు-పాఁపమేపుడు-జెట్టుపక్కి-
జెట్టుఁబులుఁగు - కప్పుఁగుత్తుకపుల్గు-
కన్నులుగలపక్కి-కన్నికగలపులుఁగు-
చిలువతిండి - పురివిదర్చుపిట్ట -
పురివిప్పి యాడెడు పులుఁగు-

346. నెమలి కన్ను

చంద్రకః-మేచకః-పు చేలం-న॥చేలం-

కన్ను-

347. నెమలికూఁత (ఈ పేళ్ళను శబ్దాదివర్గలోఁ జెప్పినాము)

348. నెమిలికూఁకటి

శిఖా-చూడా-సీ॥

జెట్టు-చేంచే-సిక-వై॥
సిగ - కూఁకటి-

349. పింఛెము (దాని పురి)

శిఖండః - ప్రచలాకః-పు॥ పింఛం-
బర్హం - న॥ పిచ్ఛం - కలాపకః-
మేచకః-బర్హచంద్రకః-

పురి-పించెము-వై॥ పించియము-
పీఁచము-పెంచము-

350. పింఛము యొక్క మూలము

కోశః-పు॥

351. పింఛముయొక్క పైకెత్తఁబడిన భాగము

కూర్చః-పు॥

352. నెమిలి గ్రుడ్డు

రణం-న॥

353. తిలమయూరము

తిలమయూరః-గురుంటకః-పు॥

354. కారండవపక్షి లేక కన్నెలేడిపక్షి

కారండవః-పీతముండః-చంచిసూచిః- సుగృహః-పు॥ మహాపక్షః-మరులః- కన్నియవేడి-కన్నెవేడి-కన్నెవేడు- కన్నెవేడుపిట్ట-

355. హాపుత్రికాయనెడు పక్షి (చీఁకుకొక్కెర కావలయును)

సర్షపీ - హాపుత్రికా - ఖంజనికా -
తులికా - స్ఫోటికా - రాజభట్టికా -
గోఖండీరః - పంకకీరః-

356. కరేటుపక్షి. పెద్దకొక్కెర

కరేటవ్యా-ధనచ్ఛాః-సీ॥ పెద్దకొక్కెర-

357. వాగ్గుదపక్షి

తరుకూజిః-వాగ్గుదః-పు॥

358. ఘుర్ఘురమను పుర్వు (కుమ్మరపురుగు)

యమకీటః-ఘుర్ఘరః- కుమ్మరపురుగు-ఉరిడె-

359. మత్స్యరంగ పక్షి

మత్స్యాశనః - మత్స్యరంకః -
మీనరంగకః - ఝుంపాశీ - న్॥
జలమద్గుః - మణీచకః - పు॥

355–356–357–358 అంకెలుగల శీర్షికల క్రింద వ్రాసిన వేళ్ల శీర్షికలప్రక్క వ్రాసిన అర్థములలో వ్రాయఁదగినను త్రి॥శే అర్థము ననుసరించి వీఁటి నీ పేళ్ళతోనే యిచ్చట వ్రాయుటయైనది.

360. తిత్తిరి పక్షి (తీతువు)

చిత్రపక్షః - తిత్తిరిః - కపింజలః-
లఘుమాంసః - పు॥ వరిష్ఠః-
ఈశ్వరప్రియః-ఖరక్వాణః-

తీతువ-

361. మీలవల్లకి పిట్ట

వర్త్రికా - విష్ఫులింగీ - వ్యలీకా-
మీనవల్లికా-స్త్రీ॥

మీలవల్లిక-మీలముచ్చు-మీలదొంగ-
మీనవల్లంకి-

362. లావుక పిట్ట

లావః-లావకః-లఘుజంగలః-పు॥

లావుక-

363. చకోర పక్షి (వెన్నెల పులుఁగు)

జీవంజీవః - జీవజీవః - చకోరః-
విషమృత్యుః - విషసూచకః - పు॥
ఉత్పిబః-చంద్రికాప్రియః-
చలచ్చంచుః-

వెన్నెలపిట్ట-చందమామపులుఁగు-ద్వ॥

364. రాత్రి తిరుగు పక్షి విశేషము

చర్మచటీ-జతునీ-గృహమాచికా-స్త్రీ॥

365. దోమ

మశకః-ఘోషః - సూక్ష్మమక్షికః-
రణరణః-పు॥ మలిమ్లుచః-

దోమ-

366. చిన్న దోమ

చీఁకటియీఁగ-

367. తొండపు దోమ

ఘోణికా-స్త్రీ॥

ఏనికదోమ-తొండపుదోమ-

368. నల్లదోమ

తీక్ష్ణతుండః-పు॥

369. నుసుము(ఎండకాలమున కన్నుల యందు ముసిరెడు చిన్నదోమ)

నుసుమ-నుసుము-

370. పసిరిక పిట్ట

హారీతః- పచ్చపిట్ట-పచ్చపులుఁగు-పసుపుఁబిట్ట-
పసుపుముద్ద-పసిరిక-పసిరికపిట్ట-
గిజిగాఁడు-గిజ్జిగాఁడు-

371. వన్నెపులుఁగు

జీవంజీవః-పు॥

372. చీఁకుకొక్కెర (గుడ్డికొంగ)

కోయష్టికః-పు॥ శిఖరీ-న్, పు॥ గుడ్డికొక్కెర - గుడ్డికొక్కెరాయి-
గ్రుడ్డికొక్కరాయి-చీకుకొక్కెర-

373. లకుముకిపిట్ట

టిట్టిభకః - అండుకః - పు॥ లకుముకి-
ఉత్పాదశయనః-కటుక్వాణః-

374. నీర్చిచ్చుకాఁడు (అందలి విశేషము)

నీరుచిచ్చుకాఁడు-నీర్చిచ్చుకాఁడు-

375. వెలిచెపిట్ట, దొట్లపులుఁగు

వర్తకః-పు॥ వెలిచె-

376. బెళగువ్వ

కుక్కుభః-గోభండీరః-పంకకీరః-
కోయష్టిః-జలకుక్కుభః- పు॥
(త్రి-శే-టీకలో బెళగువ్వపక్షి, గుడ్డి
కొంగ యని యందురు అని ఒకటిగా
వ్రాసియున్నది. కాని యమరములో
రెండును వేరుగా నుక్తములై యున్నవి)

377. చీరపిట్ట

గంగాచిల్లీ-దేవట్టీ-విశ్వకా-
జలకుక్కుటీ-సీ॥
(ఇవి కేవలము చీరపిట్ట పేళ్లు)

378. జీలుగు పక్షి

కనుబంటి-

379. భారతీ పక్షి

ఫణిఖేలః-పు॥పాలఖేలా-గరుడ్యోధీ-
భారతీ - వ్యోమనాసికా-

380. గండ భేరుండము

భేరుండః-పు॥	భేరుండము-వై॥

381. గబ్బిలుగు

కుక్కుభః-పు॥ కుక్కుటకః-భాసః-	గబ్బిలుఁగు-గంపపులుఁగు-
శకున్తః-	కంపపులుఁగు-గబ్బి-డబ్బి-

382. ఒకానొక పక్షి

పూర్ణకూటః-కుటపురిః-పు॥

383. పురుడిపిట్ట

పురుడిపిట్ట-పూరేడు-పూరెడు-

384. డాబ

డాబ-పడుదల-

385. పక్షులలోని భేదములు

శ్రీకణ్ఠియకః-ఖిలఖిలః-మొ॥	రామదాసు-వెన్నముద్దకోడి - బంగరు పిచ్చిక - వెల్లువపిట్టలు - జు॥ జుమ్మ్ర- వంగపండు - పగడంపుజిట్ట- వెన్నడాయి - పొన్నంగి - గున్నంగి- ఉల్లంగి - ఉల్లంకి - ఉలంకి- నల్లచ్చికాఁడు-జల్లపిట్ట-గడ్డిపిట్ట- పొడిపిట్ట-గొంగడికాఁడు-అంజిటి జోరిగాఁడు-ముల్లంగిపిట్ట - తేనెగద్ద- ఉవ్వపిట్ట - గిజిగాఁడు - పాతుకాఁడు- బొజ్జిపిట్ట-తప్పుడుగాఁడు- పాలకాకి- ఆసకప్పెరగాఁడు - పరజ - పోపిట్ట- వామనపాఁతుకాఁడు-గూడబాతు- వాఁజెము-పరిక-బెళవరివ్వా- పావళము-కూఁకటికువ్వో-కఝ్క- కరడు-డాబ-మొ॥ ఇవి పర్యాయపదములు కావు

386. కాకులు గ్రద్దలు గూబలు డేగలు పాలపిట్టలు మొదలుగాఁగల జాతులు

ప్రవహః-పు॥
(ఈ పక్షులలో హంసలు మున్నుగాఁగలవి జలచరములు. కోడి మొదలు గాఁగలవి గ్రామచరములు. కన్నెలేడి మొదలైనవి వనచరములు. తుమ్మెదలోనగునవి క్షుద్రపక్షులు)

387. పక్షి పిట్ల -

ఖగః-విహంగః-విహగః-విహంగమః-విహాయాః-స్॥ శకుంతః-శకుంతిః-శకునః-శకునిః - ద్విజః - పతత్రీ-న్॥ పత్రీ-న్॥ పక్షీ-న్॥ పతగః - పతంగః-పతంగమః - పతన్-త్॥ పతత్రిః - పత్రరథః - అండజః-నగౌకాః-స్॥ వాజీ-న్॥ విః-వికిరః-విష్కిరః - నీడజః - నీడోద్భవః-గరుత్మాన్ - త్॥ పిత్సన్ - త్॥ నభసంగమః - నాడీచరణః-చంచుభృత్-త్॥ చంచుమాన్ - త్॥ అనేకజః - ఉత్పతః - వారంకః - ప్లావీ-న్॥నిడీ-న్॥ శుకః-మలూకః-మశాకః-మదనః-మదురః-విప్రుషః-భసన్-త్॥ తుండీ-న్॥ పిపతిషన్-త్॥ ఊకః - కంఠాగ్నిః - ఖేచరః-వ్యోమచారీ-న్॥ కుటరుః- వశాకుః-పతసః - త్రోటిహస్తః - భరత్-త్॥ సన్నితిః-తరుశాయీ-న్॥జిహ్వాదరః-కీకశాస్యః-పు॥ (ఫత్కారీ యన పక్షి మాత్రము) అంగుః - వాతగామీ-న్॥ ప్లావీ-న్॥

పిట్ట - పిట్ల - పక్కి-వై॥ పులుఁగు-గువ్వ-ఇరుఁబుట్టువు- గ్రుడ్డుకానుపు-పెట్ట-

388. గూఁటిగువ్వ. (ఈఁకరాల్చిన పక్షి)

గూఁటిగువ్వ-అణుఁజె-కురుజె-

389. ఱెక్క-లు

గరుత్-త్॥పక్షః-ఛదః-పు॥ఛదనం-పత్త్రం-పతత్త్రం-తనూరుహం-న-

[1] గఱి - ఈఁక - చట్టుప - చెట్టుప-ఎఱక-డాఁక-ఱెక్క - నెఱి - రేకు-లాక-(గఱియీఁక విహంగపక్షమని ల-నా)

390. లవిట (ఱెక్క మొదలు)

పక్షతిః-స్త్రీ॥ పక్షమూలం-న॥

[2] లావు-లవిటి-

391. పక్షి ముక్కు

చంచుః-త్రోటిః-స్త్రీ॥ సృపాటికా-

392. లాఁక (పక్షి యీఁక)

లాఁక-గోటాపన-

393. లవుటి (పక్షి తోఁక)

లావు-లవుటి-

394. నెఱి (పక్షి యీఁకల చిక్కు)

నెఱి-

395 ఎగపు (పక్షిగతి)

ఎగపు-డయనము-

396. ఎగపు ఎగయుట (డయనం)

ప్రడీనం-న॥ డయనం-

ఎగపు - నెగపు - పల్టటి - (ఈ 3 శబ్దములకు ల-నా-లో ఉడ్డీనమని)

1-2 శబ్దరత్నాదులైన అకారాది నిఘంటువులలో నిట్లున్నది కాని ఆం-భా-లో "గఱియీఁక చట్టుప యెఱక డాఁకన నొప్పుఁ బక్షంబు, ఱెక్కనాఁ బక్షతి యగు." కాం౨. ప౯౯.
"లావు లవిటి నానరుపక్షి పుచ్ఛాఖ్య"—అని.

397. డేగలు లేచేట

శ్యేనోత్థః-పు॥ శ్యేనోత్థానం-న॥

398. పాఱుట

ఉడ్డీనం-న॥
(శ.ర.ములో దీనికి ఎగపు అని యున్నది)

399. వ్రాలుట

సండీనం-న॥ సంపాతః-పు॥

400. ఉవ్వ (ఱెక్కల గాలి చప్పుడు)

ఉవ్వ-

401. పంది మొదలగు వాని మలము

(గొద్ది-)

402. రెట్ట (పక్షుల పియ్య)

రెట్ట-

403. పక్షి గూఁడు

కులాయః-పు॥ నీడం-పు॥ జాలకం- గూఁడు-
న॥ పంజరమ్-

404. కాకి గూఁడు

(తర్తరికః-పు॥) వర్తరూకః-

405. కొరను. (పక్షు లెరయేఱి తినుచోటు)

కొలను- (రూ) కొలఁకు-

406. పక్షులు నీళ్లు త్రావుచోటు

శ్రీగ్రహః-పు॥ శకుంప్రపా-స్త్రీ।

407. పక్షుల యాహారము. పొంగలి

పొంగలి-

408. వెద (పక్షుల గర్భాధానము)

వెద-

409. శుకముల మైథునము

ఆలీకం-న॥

410. మర్కటముల మైథునము

పంచేష్టికమ్-న॥

411. కుక్కుట మైథునము

నిధావకః-పు॥

412. త్రొక్కుట (పశు పక్షి మృగముల రతి)

త్రొక్కుట-త్రొక్కుడు-పొర్లుట-
మెట్టు-

413. గ్రుడ్డు

పేశీ-సీ॥ కోశః-పు॥ అండం-న॥ గ్రుడ్డు-గుడ్డు-
పేశిః-సీ॥
(పేశీకోశః ఒక్క పదమని కొందరు)

414. సొన (గ్రుడ్డులోని రసము)

సొన-జెన-జిన-

415. పూరి (మృగముల చేనుపాలు)

పూరి-

416. పశువులయు పక్షులయు కుక్కలయు జగడము

కౌలీనమ్-న॥

417. కూనపిల్ల (పక్షిలోనగు తిర్యగ్జంతువుల పిల్ల)

బోదులా - బోదలా - బోద- బోదు-
బోదె - కందు - కొదమ - కూన -
సిసుగు - సిసువు - పిలుక-పిక్క-
పిలకలు-బ॥ పిల్ల-

418. కేవలము పక్షిపిల్ల

పిల్లాకః-పీలుకః-పు॥ స్వంచుసః-
ఛంపుకః-చిల్లాకః-అవటః-

419. ఎగుబోద (ఱెక్కలు మొలచి యెగిరెడు వయసు వచ్చిన పక్షిపిల్ల)

ఎగుబోద-ద్వి॥

420. శిశువు (సామాన్యముగా శిశువు)

పోతః-పాకః - అర్భకః - డింభః- పాప-
పృథుకః-శాబకః-శిశుః-దారకఃపు॥
అనుబంధః-

421. జోత్తు పాపం (మేన నెత్తురుదేఱుచున్న లేఁత బిడ్డ)

జోత్తుపాప-

422. కవల పిల్లలు

అమడలు-కవలు-కవలవారు-

423. పోతుపిల్ల (పశు జాతిలో మొగపిల్ల)

పోతుపిల్ల-

424. పోతు (తిర్యగ్జంతువులలో మొగది)

గండు-పోతు-

425. పెట్ట (వాటిలో నాడది)

పెట్ట-పెంటి-

426. వాటి జంట

పెంటిపోఁతులు-

427. జత (స్త్రీ పురుషుల జంట)

స్త్రీపుంసౌ-మిథునం-ద్వంద్వం- దోయి-వై॥ దంట - జంట - జోడు-
జమిలి - జమళి - వై॥ కవ - అమడ-
కవలి-గెవ-జేత-జమట-జమిడి-వై॥
జోక - దొందు - వై॥ సంగడము-
సంగడి - ఉద్ది - జోడుకోడె -
జోడుకోడియ-

428. జంట

యుగ్మం-యుగళం-యుగం-యమం-
యమకం-యమళం-యామళం-
యుతకం-ఉభయం-ద్వంద్వం-ద్వైతం-
ద్వితయం-ద్వయం-న॥ ద్వయీ-సీ॥

429. మూటి సమూహము

త్రయం-త్రితయం-

430. గుంపు

సమూహః - నివహః - వ్యూహః-
సందోహః-విసరః-వ్రజః-స్తోమః-
ఓఘః-నికరః-నిచయః - వ్రాతః-
వారః-సంఘాతః-సంచయః-చయః-
సముదాయః-సముదయః-సమవాయః-
గణః-పూగః-ప్రకరః-ప్రపంచః-
ధట్టః-పు॥ తతిః-సమితిః-పంక్తిః-
సంహతిః-సీ॥ వితానం-మండలం-
జాలకం - చక్రవాళకం - జాతం-
బృందం-నికురుంబం-న॥ చీనః-పు॥
జటా-సీ॥ స్కంధః - ఆకరః-పు॥
పేటకః-ఝూటః-రింఛోలీ-సీ॥

అత్తము-దిమ్ము-గుబురు - గుమురు-
గుంపు-గుమి-గమి-పిండు-మొత్తము-
తుట్టె-పైకము-దాటు-దాటె- లొద్ద-
లేక-లంపు-ముంపు-మొగి- మొల్లము-
మొల్లమి-తుటుము-తుడుము-తుట్టియ-
తుట్టె - తెట్టువ - తొట్టువ - తొట్టు-
తెట్టెము - తెట్టె-తెవ - తెగ - తొగ-
తెబక-తోయము - దండు - దడము-
వర్గు వై॥ ఆట్టియ - అంటలు - బ॥
కూటువ - కూటువు - కొలము-వై॥
కందువ-బారు - బిందము - చేరువ-
రొక్కము-దిమ్మ-పయికము - పయి-
పఱ - పొతము - పొట్లము - పొది-
త్రుట్టియ - త్రుట్టె - గడ - నుతిక-

431. చిక్కగాఁ గలిసియుండు వాఁటిగుంపు

పటలీ-స్త్రీ॥

432. వర్గము (ఒకతీరు వస్తువుల గుంపు)

వర్గః-పు॥

433. మూఁక (ప్రాణి సమూహము)

సంఘః-సార్థః-పు॥ ఆకలనం-న॥ మూఁక-

434. పరుస (సజాతీయములైన ప్రాణి సమూహము)

కులమ్-న॥ కదుపు-పదుపు-పదువు-పదుగు-పరుస-

435. మనుష్యులు గుఱ్ఱాలు ఏనుఁగులు వీటిగుంపు

స్కంధః-పు॥

436. తరు గుల్మాదుల సమూహము. షండము

షండః-పు॥

437. తిర్యగ్జంతు సమూహము

యూథమ్-న॥

438. కదుపు (పశువుల గుంపు)

సమజః-ఉదజః-పు॥ కదుపు-జేంగిలి-

439. నరపక్ష్యాది సమూహము

సమాజఃపు॥

440. ఒక్కవిధమగు నడకగలవారి యొక్క గుంపు

నికాయః-పు॥

441. పిల్లలగుంపు

శాబం-న॥

442. రాసి కుప్ప (ధాన్యాది సమూహము)

పుంజః-రాశిః-ఉత్కరః-పు॥ కూటం-పు॥ ప్రోక-ప్రోవు-బ్రోఁగు-కుప్ప-గువ్వ-కుఱుకు-రాసి-వై॥

443. మండె (అందలి భేదము)

మండె-

444. పావురముల గుంపు

కాపోతం-న॥

445. చిలుకల గుంపు

శౌకం-న॥

446. నెమళ్ల గుంపు

మాయూరమ్-న॥

447. తీతువుల గుంపు

తైత్తిరమ్-న॥

448. కాకుల గుంపు

నిధావకః-కాకసంఘః-పు॥

449. బకముల గుంపు

బాకం-

450. గువ్వల గుంపు

గువ్వకరి-

451. పెంపఁబడి యిల్లు మరగిన పక్షులు మృగములు

ఛేకాః-(పా) సేకాః-గృహ్యకాః-పు॥ క్షేత్రజ్ఞః-

దీమము-దీము-
(వీటికి దీపకః అని ల-నా-లో పక్షి మృగాదులను పట్టుటకై వేఁటకానిచేఁ బెంపఁబడిన పక్షి మృగములోనగునది యని కలదు)

452. వరుసగా ౧. ప్రాకెడు జన్తువులు ౨. కొఱకు జన్తువులు ౩. ఏగిరిపడెడు పురుగులు ౪. జల జన్తువులు

౧ సరీసృపాః— ౨దందశూకాః—
౩ పతంగాః—పు॥ ౪ యాదాంసి—
న్, న. బ॥

—: సింహాదివర్గము సమాప్తము :—

పద సూచిక

పదము	పేజీ
అ	
అంకుడు చెట్టు	28
అంగదుడు	134
అంచే	167
అంటు	5
అంటుపేను	154
అందుగు చెట్టు	82
అంబారుపిడుచు	154
అంబాళపు చెట్టు	27
అంబునేరేడు చెట్టు	35
అగరు సొంటి	68
అగిసె చెట్టు	46
అచ్చము పూలగుత్తి	18
అటికమామిడి	102
అడవి	1
అడవి ఎలుక	146
అడవి కాకర	102
అడవికోడి	160
అడవి తులసి	88
అడవి దోమ	170
అడవి పంది	132
అడవి పందికిని ఊరబందికిని పుట్టిన పంది	138

పదము	పేజీ
అడవి పంది మాంసము	133
అడవి పంది రోమము	138
అడవి ప్రత్తి	77
అడవి మల్లె	54
అదవి మొల్ల	55
అడవి యీగ	170
అడవి సదాప	101
అడ్డసరపు చెట్టు	69
అతి మధురము	73
అతి వస	67
అత్తిచెట్టు	24
అత్తెము	156
అన	8
అనాస చెట్టు	52
అరటి చెట్టు	74
అరటి పండు	75
అరటి గెల	75
అరటి పువ్వు	75
అరటి మూలము	75
అరటిలోని భేదములు	76
అర్జము	15
అలము	8
అల్పముగ బూచిన టెంకాయ చెట్టు	125

పదము	పేజీ
అల్పమైన అడవి యీగ	170
అల్లుడు తీగ	7
అవురు కసవు	117
అశోకవనిక	3
అశోక వృక్షము	51
అస్థిసంఘాతము	74

ఆ

పదము	పేజీ
ఆంజనేయులు	133
ఆకు	13
ఆకుచిలుక	151
ఆకుపత్రి	86
ఆకుతేలు	151
ఆకుదోట	2
ఆకుపురుగు	170
ఆటతోట	2
ఆడగూబ	157
ఆడ జక్కవ పిట్ట	167
ఆడ బెగ్గురు	168
ఆడ వనజంతు విశేషము	145
ఆడు కోయిల	162
ఆడు గువ్వపిట్ట	158
ఆడు దేగ	156
ఆడు నక్క	137
ఆడు పంది	133
ఆడు పిచ్చుక	161
ఆడు మందపిచ్చుక	158
ఆడు లేడితోట మొ.	130
ఆడు హంస	168
ఆడేలు	168
ఆనుగపండు	106
ఆనుగపు చెట్టు	105
ఆముదపు చెట్టు	43
ఆరుద్ర పురుగు	148
ఆరె పువ్వు	82
ఆరె బొద్దె	160
ఆళువ	138
ఆవదచెట్టు	78
ఆహారమునకయిన జంతువు	145

ఇ

పదము	పేజీ
ఇంగువచెట్టుయొక్క ఆకు	14
ఇంటివెలపలనుండు ఉపవనము	2
ఇప్పపండు	27
ఇప్పమ్రాను	27
ఇరుగుచెట్టు	50
ఇఱ్ఱి	139

ఈ

పదము	పేజీ
ఈగ	169
ఈగపులి	149
ఈతచెట్టు	130
ఈన	14
ఈనల గుంపు	14
ఈనె మొదలు	14
ఈపి	154

పదము	పేజీ
ఈల పురుగు	170
ఈశ్వరి	71

ఉ

పదము	పేజీ
ఉచ్చిత	94
ఉడుత	148
ఉడుబోతు పిందె	17
ఉడుము	138
ఉడుము పిల్ల	138
ఉత్తరేణి	64
ఉపవనాంతరము	2
ఉప్పి	93
ఉప్పుకసవు	119
ఉప్పుగడ్డి	119
ఉమ్మెత్త చెట్టు	60
ఉమ్మెత్త పండు	60
ఉమ్మెత్త ముల్లు	15
ఉమ్మెత్తలో నొకరకము	60
ఉరివిడి చెట్టు	87
ఉలప	119
ఉలిమిరి చెట్టు	26
ఉల్లిగడ్డలో తెగలు	99
ఉసిరికాయ	45
ఉసిరిక చెట్టు	45
ఉసుళ్లు	153
ఉస్తె	87

ఊ

పదము	పేజీ
ఊడ	9
ఊడుగు చెట్టు	28
ఊడుగు పువ్వు	28
ఊదరలు	118
ఊప	4
ఊర పిచ్చిక	161

ఎ

పదము	పేజీ
ఎండిన ముండ్లకంప	15
ఎండిన కసవు	120
ఎండిన పోక	128
ఎండిపోయిన యడవి	4
ఎండుటాకు	13
ఎక్కుడు దీగె	100
ఎగయుట	178
ఎగవు	178
ఎగిరిపడు పురుగులు	184
ఎగుబోద	181
ఎడతెగక దట్టమైన పంక్తి	3
ఎద్దునాలుక చెట్టు	80
ఎన్ను	18
ఎఱ్ఱ ఉత్తరేణి	64
ఎఱ్ఱ కాంచనపు చెట్టు	24
ఎఱ్ఱ కోడిజుట్టు తోట కూరచెట్టు	98
ఎఱ్ఱ గన్నేరు	59
ఎఱ్ఱ గలిజేరు	100
ఎఱ్ఱ గిసిచెట్టు	46
ఎఱ్ఱ చీమ	152

పదము	పేజీ
ఎఱ్ఱ తుమ్మెద	170
ఎఱ్ఱ తేలు	151
ఎఱ్ఱ తొలసి	88
ఎఱ్ఱ తోటకూర	97
ఎఱ్ఱని అశోకవృక్షము	51
ఎఱ్ఱని జింక	141
ఎఱ్ఱపువ్వుల గోరంట	58
ఎఱ్ఱపువ్వుల మునగ	29
ఎఱ్ఱపువ్వుల ములుగోరంట	58
ఎఱ్ఱమచ్చల జింక	141
ఎఱ్ఱ మల్లె	55
ఎఱ్ఱమూతి కోతి	135
ఎఱ్ఱ యుల్లి	99
ఎఱ్ఱ లొద్దుగుచెట్టు	37
ఎఱ్ఱవన్నెల జింక	142
ఎఱ్ఱ విష్ణుక్రాంతము	69
ఎలుక	146
ఎలుకచెవి	64
ఎలుక జీడిచెట్టు	38
ఎలుకలలో మరికొన్ని భేదములు	147
ఎలుగుగొడ్డు	135
ఎళనీరు	126

ఏ

పదము	పేజీ
ఏట్రింత	157
ఏడాకుల పొన్నచెట్టు	26
ఏడాకుల యరటిచెట్టు	24
ఏదు పంది	138
ఏదుపంది ముల్లు	138
ఏనుగ పల్లేరు	67
ఏనుగు దోస	105
ఏనుగు బీర	78
ఏనుగు బీర	105
ఏనుగు వంగ	84
ఏపెచెట్టు	39
ఏఱుపుచ్చ	108
ఏరుమద్ది	39
ఏరు వంగ	108

ఒ

పదము	పేజీ
ఒక చెఱుకుచెట్టు నీడ	117
ఒక జాతి కందమూలము	110
ఒక జాతి గడ్డ	107
ఒక జాతి తాటిచెట్టు	122
ఒక జాతి తియ్యదబ్బచెట్టు	35
ఒక తెగ ఆకుకూర	90
ఒక తెగ టెంకాయచెట్టు	125
ఒక తెగ నల్లచిక్కుడు	109
ఒక తెగ పండ్లతీగె	105
ఒక తెగ మల్లెచెట్టు	54
ఒక తెగ వంగ	84
ఒక తెగ హంస	168
ఒక దినుసు గడ్డి	115
ఒకానొక చెట్టు	53
ఒకానొక పక్షి	168

పదము	పేజీ
ఒకానొక పక్షి	165
ఒకానొక పక్షి	176
ఒక్కచెట్టు నీడ	21
ఒక్కవ పిట్ట	166
ఒక్కవిధమగు నడకగలవారి గుంపు	183

ఓ

ఓమము	78
ఓషధి	4
ఓషధులు	89

ఔ

ఔషధము	89

క

కంకణము	158
కంకణము	163
కంకోష్ఠ	90
కండ్లరావిచెట్టు	23
కంద	106
కందమూలము	107
కందయందలి భేదము	107
కందిరీగ	170
కంపిల్లము	99
కంపుగల యిరుగుడుచెట్టు	50
కంబళి పండు	148
కంబళి పురుగు	150
కటుకరోహిణి	63
కట్టమామిడి	31

పదము	పేజీ
కట్టెపుల్ల	12
కట్వాంగఫలము	45
కడప చెట్టు	37
కడిలపు చెట్టు	82
కణతి	142
కణతి	143
కణుదిరీగ	170
కణుపు	112
కదుపు	183
కను	117
కన్నెలేడి పక్షి	178
కపిలద్రాక్ష	72
కపిలవర్ణముగల చీమ	153
కప్పురపు వంకాయచెట్టు	84
కమలావృక్షము	51
కమ్మ	122
కమ్మరేగు	47
కమ్మెరాకు తీగె	80
కరకచెట్టు	46
కరతుమ్మ	84
కరెక	110
కఱివేపాకుచెట్టు	49
కరుబూజా దోస	105
కరేటు పక్షి	178
కలప	5
కలహంసము	167
కలికి	166

పదము	పేజీ
కలిగొట్టు చెట్టు	44
కలివె చెట్టు	53
కలుజువ్వి	38
కలుగచ్చ	101
కలుగానుగ	101
కలుబంద	96
కవలపిల్లలు	181
కసవు	118
కసవు	120
కసింద	93
కసుగాయ	16
కస్తురి తుమ్మ	42
కస్తురి పట్టిచెట్టు	59

కా

కాకర చెట్టు	102
కాకి	162
కాకి గూడు	179
కాకినేరేడు చెట్టు	35
కాకి బాతు	166
కాకులు [గద్దలు మొ. జాతులు	177
కాకి దొండ	79
కాకి దొండ	91
కాకి వెదురు	118
కాకుల గుంపు	184
కాకోలి	95
కారుబుడమ	105
కాచి చెట్టు	101

పదము	పేజీ
కాటుక పిట్ట	157
కానుగు చెట్టు	40
కాపు	21
కామంచి చెట్టు	101
కామంచి కసవు	119
కామవృద్ధి చెట్టు	98
కాయ	16
కాయపండు	17
కారండవ పక్షి	173
కాఅడవి	1
కారు కంద	95
కారు గచ్చచెట్టు	66
కారు గొలిమి	95
కారు మినుము	90
కారుపోక	128
కారు మునగ	29
కారెనుబోతు	136
కాళ్లజెట్టి	150
కాశ్మీరదేశపు దామర	98
కాసర చెట్టు	102
కాష్ఠకదలి	76

కి

కిక్కసు కసపు వేళ్లు	114
కిత్తలి చెట్టు	36

కీ

కీచుటాయి	149

పదము	పేజీ
కు	
కుంకుడు చెట్టు	29
కుంకుడు బురుగు	151
కుందురుష్కము	81
కుందు రెల్లు	114
కుందేటిబొమ్మ	97
కుందేలు	144
కుక్క తొలసి	88
కుక్క పాల	89
కుక్క బూరుగు	40
కుక్కమూతి పిందె	17
కుక్క మేడిచెట్టు	48
కుక్క వాయింట	99
కుక్కుట మైథునము	180
కుఠారాదులచేత నఱక బడినకొమ్మ మొదలైనది	7
కుప్ప	183
కుమ్మర చెట్టు	114
కుమ్మర పురుగు	149
కురాసానిఓమము	78
కురాసాని ఓమము	98
కురువేరు	81
కుశలు	118
కూ	
కూకటిమూగ	158
కూకురుగుడ్డంగి పిట్ట	168
కూతురుబుడమ	81
కూనపిల్ల	180
కూర	89
కూరాకులలోని తెగలు	98
కృ	
కృష్ణ తులసి	88
కే	
కేసరియను మృగము	142
కొ	
కొంగ	166
కొంగజాతిలోని భేదములు	166
కొంచెము ధూమ్రవర్ణముగల హంస	167
కొండ గొఱ్ఱె	142
కొండ గోగు	27
కొండ గోగుచెట్టు	46
కొండ గోగుపువ్వు	27
కొండ చీర	152
కొండపిండిచెట్టు	96
కొండ బూరుగచెట్టు	40
కొండ మామిడి	81
కొండముచ్చు	134
కొండె	152
కొండె చివరి ముల్లు	152
కొక్కిరింత	185
కొడిసెచెట్టు	52
కొడిసెపాల	52

పదము	పేజీ
కొక్కురాయి	168
కొక్కెర	161
కొత్తెము	124
కొన	9
కొన్ని తెగల దేగుచెట్టు	34
కొబ్బెర	126
కొమ్మ	8
కొమ్మలు మొ. గుంపు	14
కొమ్ము	21
కొమ్ము	133
కొమ్ము పసుపు	107
కొమ్ముల పురుగు	149
కొమ్ములుగల జంతువు	146
కొయ్య	11
కొయ్యతొలుచు పురుగు	149
కొరనాసిగండు	143
కొరను	179
కొఱవి చీమ	152
కొఱుకు జంతువు	184
కొలది సుడులుగల లేడి	144
కొస	122

కో

పదము	పేజీ
కోకిల	161
కోడి	159
కోడి గుండెకాయ	160
కోడియందు ఒక జాతి	160
కోడెవయసుగల పంది	138
కోతి	134
కోతి ముఖము	135
కోతుల సంగమము	185
కోదాడు	125
కోయిల కూత	162
కోయు తోటకూర	98
కోర చివర	138
కోరింద చెట్టు	101
కోలపాల చెట్టు	67
కోల పొన్న	65
కోశకారము	116
కోశాంగము	106

కౌ

పదము	పేజీ
కౌజు	157

క్రూ

పదము	పేజీ
క్రూరపశువు	139

క్ష

పదము	పేజీ
క్షీర కాకోలి	71
క్షుద్రారామము	3

ఖ

పదము	పేజీ
ఖట్వాశమనుమగవనజంతువు	146
ఖడ్గమృగము	135
ఖర్జూరము	129

ఖే

పదము	పేజీ
ఖేసరమను జంతువు	145

పదము	పేజీ
గ	
గంగ రావిచెట్టు	37
గంగ రేగు	33
గంజాయి	109
గంట్ల కానుగు	41
గండకచోరము	102
గండక మృగము	136
గండభేరుండము	176
గండుకోయిల	162
గండ్రచీమ	152
గంధకచోలము	88
గజ నిమ్మ	47
గజ పిప్పలి	66
గటిబద్ధ	123
గడ	117
గడిమెకము	146
గడ్డ	21
గడ్డలలోని భేదములు	111
గడ్డి	120
గడ్డికట్ట	121
గడ్డితోగూడిన యడవి	1
గడ్డిలోని భేదములు	121
గణుపులయందు బుట్టిన మొలక	4
గద్ద	163
గనుసులోనగువాని గడ్డ	106
గనుపదంటు	114

పదము	పేజీ
గన్నేరు	59
గన్నేరు చెట్టు	48
గబ్బిళము	169
గబ్బులుగు	176
గర	4
గరుగు చెట్టు	94
గరుడపక్షి	154
గరుడవర్ధనము	69
గరిజేరు	100
గసగసా చెట్టు	69
గా	
గాజేర	110
గాడిదగడపర చెట్టు	44
గామిడికాడు	133
గార చెట్టు	39
గి	
గిఉక తాటిపండు	129
గిఉక తాడు	129
గిజ్జు పురుగు	151
గిజ్జు పురుగు	159
గిలక చెట్టు	72
గు	
గుంజు	123
గుంజు	124
గుంట కలగర	101
గుంటనక్క	137

పదము	పేజీ
గుంద	120
గుంపు	182
గుగ్గిలపు చెట్టు	32
గుదక	126
గుడ్లగూబ	156
గుడ్డి కామంచి	119
గుడ్లగూబ కూత	156
గుత్తి	19
గుత్తినెమిలియడుగు[్రమాను	41
గున్న	7
గుబురు	8
గుబురు	15
గుమ్మడి	103
గుమ్మడు చెట్టు	33
గురిగింజే	56
గురివెంద తీగ	56
గురుగు	110
గురుగు చెట్టు	53
గురుజే	94
గురుపోతు	144
గువ్వ	155
గువ్వల గుంపు	184
గువ్వవన్నె మృగము	140
గుహలోనుండు జింక	144

గూ

పదము	పేజీ
గూటి గువ్వ	178
గూబ	156
గూబగుడ్డు	157
గూబతద	71

గె

పదము	పేజీ
గెంగెట	124
గెనుసు గడ్డ	107
గెల	19

గొ

పదము	పేజీ
గొంటు	129
గొంటు పోక	128
గొంతెమ గోరుచెట్టు	101
గొజ్జంగి	57
గొట్టిగడ్డ	111
గొట్టి	94
గొట్టె	94
గొడ్డు [్రమాను	6
గొడ్డువోక ఫలించు [్రమాను	6
గొల	18
గొలకలు	123
గొరిమిడి చెట్టు	70

గో

పదము	పేజీ
గోగు	27
గోమారి	154
గోమూత్రిక	119
గోరంట చెట్టు	58
గోరు	75
గోరు చిక్కుడు	109

పదము	పేజీ
గోరువంక	164
గోళిచెట్టు	114

గ్ర

గ్రచ్చ	114
గ్రామపు కోడి	160

గ్రు

గ్రుడ్డు	180

ఘు

ఘుర్ఘురమను పుర్వు	173

చ

చేంద్ర చెట్టు	41
చందనపు చెట్టు	51
చందనపు చెట్టు	65
చంద్రకాంతము	69
చకోర పక్షి	174
చక్యము	67
చక్రవర్తి కూర	109
చేన్ను	128
చన్ను	129
చమర మృగమువంటి జంతువు	144
చమూరువు	140
చల్ల గడ్డ	68

చా

చాగ చెట్టు	63
చాదు	16
చామలు	118
చాలి	182
చాలి కంద	106
చాలికంద కాడ	106
చాలికంద జిగురు	106
చాలు	3

చి

చింక లిక్క	135
చింత గున్న	38
చింత చెట్టు	38
చింత విత్తనము	39
చింద పిట్ట	164
చిక్కగా కలిసియుండువాని గుంపు	182
చిక్కగా పూచిన టెంకాయ చెట్టు	125
చిక్కము	20
చిక్కుడు	109
చిగిరింత	21
చిగురు	14
చిగుళ్లు వేసినది	6
చిట్ట	7
చిట్ట చివర	10
చిట్టాముదము	71
చిట్టెలుక	146
చిత్రమూలము	61
చిదుగు	12

పదము	పేజీ
చిదుగుల సమూహము	12
చిన్న అరటి	75
చిన్న కలివెచెట్టు	53
చిన్న దోమ	174
చిన్న పోక	128
చిన్న బీరచెట్టు	78
చిన్న మల్లె	54
చిన్న యుల్లి	100
చిన్న వెదురు	112
చిన్న హంస	163
చిన్ని పువ్వు	20
చిన్ని పూవు తేనె	20
చిప్పకసవు	120
చిమట	170
చిరుగలిజేరు చెట్టు	100
చిఱుత	12
చిఱుత పులి	132
చిఱు పాలచెట్టు	67
చిఱు వంగ	84
చిఱువేరు	114
చిజ్జికూర	89
చిలుక	164
చిలక దుంప	107
చిలిమిడి	94
చిలుక కూర	108
చిలుక తోటకూర	97
చిలుక పేరుగల పురుగులు	165

పదము	పేజీ
చిలుకముక్కు	97
చిలుకల గుంపు	184
చిల్ల చెట్టు	25
చిల్లచెట్టు పండు	25
చిల్లి	96
చిల్లిలేని వెదురు	112

చీ

పదము	పేజీ
చీకటి మ్రాను	53
చీకాకు	13
చీకు రాయి	168
చీడ	150
చీమ	152
చీకు కొక్కెర	175
చీరపిట్ట	163
చీర పిట్ట	175
చీర పేను	158
చీల్చబడిన కట్టియ	12

చుం

పదము	పేజీ
చుంచు	146

చె

పదము	పేజీ
చెంగలి	120
చెంగల్వ కోష్టు	82
చెంగల్వ కోష్టు వేరు	82
చెంచలి కూర	90
చెక్క	12
చెట్టు	5

పదము	పేజీ
చెట్టు	6
చెట్టు నాడి	11
చెట్టులోనగువాని తొఱ్ఱ	13
చెట్టులోని రసము	10
చెట్ల బుడిపి	13
చెట్ల భేదములు	77
చెదలు పురుగులు	153
చెన్నగి	125
చెప్పుతట్ట చెట్టు	80
చెముడు కాకి	163
చెమురు కాకి	163
చెఱుకు	115
చెఱుకు కొన	116
చెఱుకు గణుపు	116
చెఱుకు చెట్ల నీడ	117
చెఱుకు తోట	2
చెఱుకు పాలు	116
చెఱుకు మున్నగువాని తునక	117
చెఱుకు మొదలైనది	116
చెఱుకులోని విశేషములు	116
చెఱుకు వేరు	116
చెలికి వెలుగు	104
చెలిమిడి	89
చెవిదూరు పాము	150

చే

పదము	పేజీ
చేతలాసి కూర	89
చేతి దోస	104
చేదు పొట్ల	103
చేదు సొర	105
చేమంతి	57
చేమగడ్డ	115
చేవ	10

చొ

పదము	పేజీ
చొదుము	75
చొప్ప	121

జ

పదము	పేజీ
జంగుపిల్లి	138
జంట	182
జటామాంసి	87
జేత	181
జబర	129
జెమ్మి చెట్టు	43
జెమ్మి పండు	43
జల జంతువులు	184
జల పిప్పలి	67
జెల్లి వేరు	10
జవట	124
జవాది పిల్లి	145

జా

పదము	పేజీ
జాంబవంతుడు	134
జాజి	56
జామచెట్టు	85

పదము	పేజీ
జి	
జింక	139
జింక	141
జింకయందలి తెగలు	144
జిట్ట	113
జిబిలిక	71
జిల్లేడు చెట్టు	61
జీ	
జీడి	16
జీడి చెట్టు	38
జీబు	123
జీలుగు	95
జీలుగు పక్షి	175
జీవకము	92
జీవన వృక్షము	93
జు	
జుంటి యీగ	169
జురుకులు	152
జువ్వి	30
జూ	
జూలు	130
జె	
జెముడు	70
జెముడులోని భేదములు	70

పదము	పేజీ
జొ	
జొత్తుపాప	181
జో	
జోరీగ	170
టె	
టెంక	81
టెంకాయ	125
టెంకాయ చెట్టు	125
టెంకాయ మొవ్వ	127
టే	
టేకు చెట్టు	37
డా	
డాబ	176
డే	
డేగ	155
డేగలలో భేదములు	155
డేగలు లేచుట	179
డొ	
డొక్క	126
డొక్క బుజ్జి	124
త	
తంగేడు చెట్టు	87
తంబ	109

పదము	పేజీ
తక్కలి చెట్టు	52
తక్కోలము	80
తక్కోల ఫలము	81
తగిరస చెట్టు	99
తడ చెట్టు	71
తడుకు	3
తత్కాలమునబడియున్న మ్రాను	6
తములపాకు తీగె	80
తరటి చెట్టు	52
తరిగొట్టు చెట్టు	79
తరిగొట్టు చెట్టులో భేదములు	79
తరుణీ పుష్పము	59
తరుగుల్మాదుల సమూహము	183
తలవిడి	125
తల్లివేరు	10
తవిటి పురుగు	153

తా

పదము	పేజీ
తాండ్ర చెట్టు	46
తాటి చెట్టు	122
తాటిచెట్టు కొన	122
తాటి పండు	123
తాటి మొలక	122

తి

పదము	పేజీ
తిత్తి	140
తిత్తిరి పక్షి	174
తిప్ప తీగ	62
తియ్య కంద	106
తియ్య మామిడి	31
తిర్యగ్జంతు సమూహము	183
తిలకపు చెట్టు	36
తిలమయూరము	173

తీ

పదము	పేజీ
తీండ్ర	96
తీగ	7
తీగ చివర	8
తీగ ఉరిసెనము	50
తీగ మల్లె	55
తీగ వంగ	83
తీగె కానుగు	41
తీగె గరిక	110
తీగె బచ్చలి	108
తీగె మోదుగ చెట్టు	28
తీట కసింద	65
తీతువుల గుంపు	184

తు

పదము	పేజీ
తుంగముస్తలు	86
తుముకి చెట్టు	36
తుమ్మ	42
తుమ్మి	110
తుమ్మెద	171
తుమ్మెదల మైథునము	171
తురక వేము	49
తులసి	88

పదము	పేజీ
తృ	
తృణములలోని విశేషములు	115
తె	
తెట్టి	15
తెర యీగ	170
తెల్ల అగిసె చెట్టు	46
తెల్ల కాకి	163
తెల్ల కొక్కెర	168
తెల్ల కోడి	160
తెల్ల గగ్గెర	61
తెల్ల గన్నేరు	59
తెల్ల గలిజేరు	100
తెల్ల గురివెంద	56
తెల్ల గోరంట	58
తెల్ల చిక్కుడు	109
తెల్ల జింక	142
తెల్ల జిల్లేడు	62
తెల్ల తుమ్మ	42
తెల్ల తులసి	88
తెల్ల తెగడ	72
తెల్లని ఒడలు...యిఱ్ఱి	140
తెల్లని కొనవెండ్రుకలతో... మృగము	141
తెల్ల గరిక	110
తెల్లని జింక	143
తెల్లని దర్భ	119
తెల్లని వీపు గల జింక	141

పదము	పేజీ
తెల్ల నేలగుమ్మడు	73
తెల్లని పువ్వులుగల వావిలి చెట్టు	55
తెల్ల బల్లి	148
తెల్ల యుప్పి	93
తెల్ల యుల్లి	99
తెల్ల రోమముల యిఱ్ఱి	141
తెల్ల లొద్దుగు	30
తెల్ల వస	68
తెల్ల విష్ణుక్రాంతము	69
తెల్ల సుగంధిపాల	74
తే	
తేగ	122
తేనె తెట్టె	21
తేనెటీగ	169
తేనెపెర	21
తేలు	151
తేలుమొన చెట్టు	97
తొ	
తొంట	121
తొండ	147
తొండపు దోమ	174
తొడిమ	16
తొడిమ	127
తొన	48
తొఋక	6

పదము	పేజీ
తొఱ్ఱగల చెట్లతో గూడిన యడవి	1
తొలకు	146
తొవరిమన్ను	86

తో

పదము	పేజీ
తోకలేని కోతి	135
తోకలేని జింక	144
తోకలేని మృగము	140
తోట	1
తోటకూర	97
తోటపోక	128
తోడేలు	139
తోడేలువంటి జంతువు	145
తోపారము	156
తోపు	2
తోరెము	156

త్రి

పదము	పేజీ
త్రిపుర మల్లికయను నొక మల్లె	55
త్రిశూలి గడ్డి	118

త్రొ

పదము	పేజీ
త్రొక్కుట	180

ద

పదము	పేజీ
దంటు	121
దండకారణ్యము	1
దండకారణ్యాది పుణ్యవనము	1
దంతిచెట్టు	95
దట్టమైన నారువరుస	4
దట్టమైనయెఱ్ఱని...మృగము	141
దర్భ	118
దవనము	61
దవ్వ	10

దా

పదము	పేజీ
దానిమ్మ చెట్టు	51
దానిమ్మ విత్తనము	51
దాసనపు చెట్టు	58

ది

పదము	పేజీ
దిరిసెనపు చెట్టు	50
దిరిసెనపు పువ్వు	50

దు

పదము	పేజీ
దుంగ	7
దుండిగపు చెట్టు	45
దుంప బచ్చలి	108
దుంపరాష్ట్రము	91
దుప్పి	142
దుబ్బు	121

పదము	పేజీ
దురదగొండి	63
దుష్టపుచెట్టు	80
దుర్గంధముగల చంద్రచెట్టు	42

దూ

పదము	పేజీ
దూది దబ్బ	34
దూది నిమ్మ	25
దూసరి తీగె	92

దే

పదము	పేజీ
దేవకులమునందు బుట్టిన చెట్టు	5
దేవతాళ వృక్షము	53
దేవదారు వృక్షము	44
దేహమునణచికొన్న పిల్లి	137

దొ

పదము	పేజీ
దొంగ	75
దొండ చెట్టు	90
దొండ పండు	91
దొంతర	4
దొంతర మల్లె	54
దొట్ల పులుగు	175
ధొడ్డ కడుపు...మృగము	140
దొమ్మ చెముడు	70

దో

పదము	పేజీ
దోమ	174
దోరగాయ	17
దోసకాయ	105
దోస చెట్టు	104

పదము	పేజీ

ద్రా

పదము	పేజీ
ద్రాక్ష	72
ద్రాక్ష చెట్టు పట్ట	72
ద్రాక్ష పండ్ల రసము	72

ధా

పదము	పేజీ
ధాతకీ కుసుమము	82

న

పదము	పేజీ
నందివర్ధనము	83
నంది వృక్షము	83
నక్క	136
నక్కతోక కసవు	65
నక్క దోస	104
నక్కల గుంపు	137
నక్కవంటి కస్తూరిమృగము	144
నక్క విరిగి చెట్టు	82
నక్కెఱు చెట్టు	48
నఖమను గంధద్రవ్యము	85
నత్త	150
నన	19
నరపశ్వాది సమూహము	183
నరుజే	153
నలుసు	121
నల్ల కచోరము	84
నల్ల ఒడలు...జింక	140
నల్ల గగ్గెర	61
నల్ల గరిక	110

పదము	పేజీ
నల్ల గిసె	46
నల్ల గుడ్లగూబ	156
నల్ల గుమ్మడి	104
నల్ల గురివెంద	56
నల్ల చంకల గద్ద	164
నల్ల చారల మప్పి	141
నల్ల చిక్కుడు	109
నల్ల చేమ	111
నల్ల జీడి చెట్టు	38
నల్ల తుమికి	36
నల్ల తెగడ	73
నల్ల తేలు	151
నల్ల దోమ	174
నల్లని ఒడలు...యిట్టి	140
నల్లని ముక్కు...హంస	168
నల్లని విష్ణుక్రాంతము	69
నల్ల నేలగుమ్మడు	73
నల్ల పిచ్చుక	157
నల్ల పువ్వుల గోరంట	58
నల్ల మట్టి చెట్టు	60
నల్ల యిట్టి	141
నల్ల యుప్పి	93
నల్ల వట్టివేరు	117
నల్లవస	68
నల్ల వావిలి చెట్టు	55
నల్ల వెదురు	112
నల్లి	153

పదము	పేజీ
నల్లి కీచు	148
నల్లేరు	102
నళి అను గంధ ద్రవ్యము	85

నా

నాగకేసరపు చెట్టు	51
నాగదంతి చెట్టు	71
నాగమల్లి	54
నాగముస్తలు	111
నాగలింగ చెట్టు	65
నాగారు చెట్టు	87
నాగేటిచాలు కూర	89
నార	11
నార	124
నార దబ్బచెట్టు	84
నారపట్ట	11
నారాయణి పక్షి	157
నారింజ	25
నారింజలోని భేదము	85
నారికెడపు ఔట	127
నారు	4
నాఱు	93
నారుదొండ	91
నాలుగు తలల తాడిచెట్టు	122

ని

నిడుపు తొడిమగల పోక	120
నిడుపు తుంగముస్తలు	111
నిత్యమల్లి	54

పదము	పేజీ
నిద్రభంగి	92
నిప్పుచేసికొను గడ్డి	120
నిప్పు వన్నెగుత్తులుగలకానుగు	41
నిమ్మ చెట్టు	25
నిమ్మపండువంటివన్నెగలకి త్తలి	47

నీ

పదము	పేజీ
నీటి తోటకూర	98
నీటి ప్రబ్బలి చెట్టు	48
నీటి యిప్ప	27
నీడ గల చెట్టు	5
నీరు కాకి	163
నీరు కోడి	160
నీరు చెంచలి	100
నీరు చిట్టి	89
నీలి చెట్టు	66
నీరు పిప్పలి	73
నీరు ప్రబ్బలి	29
నీరుల్లి	99
నీర్చిచ్చుకాడు	175

ను

పదము	పేజీ
నున్నని..రోమములమృగము	141
నులి పురుగు	151
నువ్వు పువ్వులు	59
నుసి	59
నుసి	16
నుసుమ	174

నూ

పదము	పేజీ
నూగు	16
నూగుదోస చెట్టు	81
నూతిపట్టు యీగ	169
నూనెముంత చెట్టు	71

నె

పదము	పేజీ
నెంౢడ	119
నెమలి గ్రుడ్డు	173
నెమలి కన్ను	172
నెమలి కూత	172
నెమళ్ల గుంపు	184
నెమిలి	172
నెమిలిజుట్టు చెట్టు	41
నెమిలియడుగు చెట్టు	40
నెమ్మి చెట్టు	26
నెటి	178
నెల్లి చెట్టు	52

నే

పదము	పేజీ
నేతిబీర	78
నేపాళపు చెట్టు	73
నేరేడు చెట్టు	35
నేల తంగేడు	87
నేల తాడి	80
నేల నేరేడు	79
నేల పోక	127
నేల యుసిరిక	83
నేల వేము	94

పదము	పేజీ
ప	
పంగ	9
పండు	18
పండుటాకు	18
పండుపోక	128
పండ్లతోట	2
పండ్లరసము	18
పందికొక్కు	147
పందితోక	183
పందిలోనగువాని మలము	179
పంపరపనస చెట్టు	47
పక్కెచెట్టు	36
పక్షి	177
పక్షిగూడు	179
పక్షిపిల్ల	180
పక్షిముక్కు	178
పక్షులయాహారము	179
పక్షులలోని భేదములు	176
పక్షులు నీళ్లుత్రావు చోటు	179
పగిలిన దోసకాయ	105
పచ్చతల పిచ్చుక	161
పచ్చని దర్భ	118
పచ్చ నీరుల్లి	99
పచ్చపువ్వుల ఆవడచెట్టు	78
పచ్చపువ్వుల గోరంట	58
పచ్చపువ్వుల మొల్ల	55
పచ్చాకు	86
పచ్చిక	120
పడుగాయ	17
పడుగొమ్మ	9
పద్మకాష్ఠము	72
పనసచెట్టు	47
పనసపండుమీది తోలు	47
పనసాదిఫలము యొక్క అసార భాగము	16
పనసాదిఫలముల అంతము	18
పన్నీరుచెట్టు	60
పరుస	183
పర్పాటము	96
పలవ	9
పల్లేరు	67
పశువు	145
పశువుల ... జగడము	180
పసరుగాయ	17
పసరు మొగ్గలు	19
పసిరిక పిట్ట	175
పసుపు	101
పసురు	19
పా	
పాచితీగె	107
పారిజాతవృక్షము	26
పాఱుట	179
పాఱుటాకులు	14
పాలకూర	92

పదము	పేజీ
పాలకొడిసె చెట్టు	52
పాలచెట్టు	39
పాలదేకు చెట్టు	37
పాలపక్షి	158
పాలలోని పురుగు	153
పాళ	128
పాలు	11
పావిలి	114
పావురము	154
పావురముల గుంపు	183
పావురములలోని భేదములు	155

పి

పదము	పేజీ
పింగారు పిచ్చుక	157
పించెము	172
పించము పైభాగము	178
పించము మూలము	172
పిండిదొండ	91
పిండిబందదుబ్బు	96
పిండె	16
పికిలిపిట్ట	165
పికిలిపువ్వు	165
పిగిలికుచ్చు	165
పిచ్చికయొక్క ఆడపిల్ల	161
పిచ్చికయొక్క మొగపిల్ల	161
పిట్ట	177
పిన్నగోరింట	57
పిన్నజమ్మిచెట్టు	43
పిన్నయిప్ప	27
పిప్పరి	66
పిప్పరిదుంప	67
పిప్పళ్ళమోడి	67
పిప్పి	21
పిన్నగడ్డ	168
పిలకలు	21
పిలకలు	107
పిల్లపాపర	106
పిల్లలగుంపు	183
పిల్లి	137
పిల్లిపిసర	76
పిల్లిపీచరగడ్డ	68
పిల్లి ముఖము	188

పీ

పదము	పేజీ
పీచు	126
పీతి గోరువంక	164
పీతిరి గద్ద	163

పు

పదము	పేజీ
పుంజు	159
పుండరీకము	88
పుచ్చ	109
పుచ్చె	126
పుట్టచంబ	109
పుడ్డగింపు	138
పుత్రజీవకము	98

పదము	పేజీ
పుత్రధాత్రి చెట్టు	93
పునుగుపిల్లి	145
పునుగుపిల్లి వృషణము	145
పుప్పొడి	20
పురుగులలోని భేదములు	150
పురుగులు	150
పురుటిపురుగు	152
పురుడిపిట్ట	176
పులికోచ	151
పులిచింత	91
పులితోక	182
పులిపిల్ల	132
పులుకాని పులుగు	165
పులుగుడు	96
పులుగుడు భేదములు	96
పులుల పోరు	132
పుల్ల	121
పుల్లకలివె చెట్టు	53
పుల్లతావరి మన్ను	86
పుల్లదబ్బచెట్టు	35
పుల్లప్రబ్బలి	92
పుల్లబచ్చలి	108
పుల్లపంపరపనస చెట్టు	48
పుల్లవెలగ చెట్టు	84
పువ్వారం	20
పువ్వు	20
పువ్వుల గురివెంద	56
పుష్కరమూలము	88

పదము	పేజీ
పూ	
పూచియున్నది	6
పూచెడుపూలచెట్టు మొదలైనది	7
పూత	21
పూదేనె	20
పూపిందె	17
పూరి	180
పూలతోట	2
పూలసమూహము	20
పూలుగల తీగ	7
పె	
పెంకెపురుగు	158
పెంటిజింక	141
పెంటితాడు	122
పెంటితాడు	124
పెండలము	107
పెంపుడు చిలుక	165
పెంపుడు మృగములు	184
పెచ్చు	11
పెట్ట	460
పెట్ట	181
పెట్టమారి	160
పెడక	14
పెద్దకడిమి చెట్టు	38
పెద్దకన్నుల...నల్లయిట్టి	142
పెద్దకూకటి మూగ	158

పదము	పేజీ
పెద్ద కొంక్కెర	161
పెద్ద కొంక్కెర	173
పెద్ద కొమ్మ	8
పెద్ద గబ్బిలము	169
పెద్ద గుమ్మడి	103
పెద్ద గోరింట	57
పెక్కు చెట్లయొక్క నీడలు	21
పెద్ద టేకు చెట్టు	87
పెద్ద తుమ్మెద	171
పెద్ద దుప్పి	143
పెద్దదోస	104
పెద్దనక్క	137
పెద్దనారింజ	25
పెద్ద నేపాళపు చెట్టు	73
పెద్ద నేరేడు	85
పెద్ద పండు	18
పెద్ద పాపర	106
పెద్ద పులి	131
పెద్ద బీర	78
పెద్దమల్లె	54
పెద్ద ముత్తవపులగము	71
పెద్ద ద్రమాను	45
పెద్ద యేలకులు	82
పెద్ద రెల్లు	115
పెద్ద వంగ	83
పెద్ద వేప	49
పెద్ద సదాప	101
పెద్దసవరపు మృగము	143

పదము	పేజీ
పెద్దాను చెట్టు	103
పెనుగొమ్మ	8
పెన్నడ పులుగు	167
పెన్నేఱు	110
పెరటి తోట	2

పే

పేడు	12
పేను	153
పేనుగ్రుడ్డు	154
పేరడలి	1
పేరాముదపు చెట్టు	48
పేరీత చెట్టు	130
పేసెము	18

పై

పైడి కంటి	159
పైడి యుమ్మెత్త	60

పొం

పొంగలి	179
పొగడ చెట్టు	51
పొగ చెట్టు	113
పొట్టి కాకర	102
పొట్టి గుమ్మడి	103
పొట్టి టెంకాయ చెట్టు	125
పొట్టి నక్క	137
పొట్టేలు	139

పదము	పేజీ
పొట్ల చెట్టు	79
పొట్ల చెట్టుకొమ్మ	79
పొట్ల వేరు	79
పొట్లాకు	79
పొడయిట్టి	188
పొడవు	8
పొత్తరముల్లు	120
పొత్తి	128
పొత్తినూలు	148
పొత్తినూలు కాయ	148
పొద	7
పొదలిక	164
పొన్నగంటికూర	90
పొన్నచెట్టు	26
పొన్నాడ	132
పొయినిడుకట్టి	12
పొర	75
పొసరాకు	14

పో

పదము	పేజీ
పోక చెట్టు	127
పోక చెట్టు పండు	127
పోక మొగ్గ	128
పోక మ్రాను క్రొత్తపండు	127
పోకు	121
పోచ	120
పోతు	181
పోతుతాడు	122
పోతుపిల్ల	181

ప్ర

పదము	పేజీ
ప్రత్తి కాయ	77
ప్రత్తిచెట్టు	77
ప్రత్తిగింజ	77
ప్రత్తిలోని భేదములు	77
ప్రధానులయొక్క వేశ్యల యొక్క యిండ్లలోని తోట	2
ప్రబ్బలిచెట్టు	28
ప్రయోగ క్షేత్రమందలి మజ్జిచెట్టు	30

ప్రా

పదము	పేజీ
ప్రాకెడు జంతువులు	184

ప్రే

పదము	పేజీ
ప్రేంకణపు చెట్టు	44
ప్రేము	85

ప్రొ

పదము	పేజీ
ప్రొద్దుతిరుగుడుచెట్టు	65

ఫ

పదము	పేజీ
ఫలసమృద్ధి	18

బ

పదము	పేజీ
బంక	10
బంకయందలి భేదము	10
బంకిణీ వృక్షము	100
బంగాళదుంప	111
బండిగురివెంద	56
బంతిచెట్టు	57
బకపుష్పము	62
బకముల గుంపు	184
బట్టకడిమి	97
బట్టపులుగు	158
బదనిక	62
బద్ధ	18

పదము	పేజీ
బరడు	11
బరికె	121
బరిణె పురుగు	169
బలురక్కసి చెట్టు	84
బల్లి	148
బా	
బాదము చెట్టు	85
బాపన చీమ	153
బారంగి	64
బావురు పిల్లి	138
బి	
బిల్లుడు మ్రాను	40
బీ	
బీరచెట్టు	78
బు	
బుడమ చెట్టు	106
బుడిపి	118
బుడ్డ కాకర	102
బుద్ధియను గ్రంథ్యము	74
బుజ్జి	105
బుజ్జి	126
బుజ్జిగుంజు	18
బుజ్జి జింక	139
బూ	
బూడిద గుమ్మడి	103
బూరుగు చెట్టు	40
బూరుగు బంక	40
బూల	124
బె	
బెండలోని భేదములు	80
బెగ్గురు	166
బెగ్గోడి	160
బెత్తపు చెట్టు	85
బెళగువ్వ	175
బొ	
బొంగు	112
బొంగు వెదురు	112
బొండము	126
బొండపు చిప్ప	126
బొండు మల్లె	54
బొండ్లము	124
బొంద	122
బొందె	75
బొంద పువ్వు	123
బొట్టుగు చెట్టు	36
బొడిమె	9
బొద్దికూర	90
బొబ్బిలి	95
బొజ్జ	126
బొల్లి చాయ మృగము	140
బొసిక	127
బో	
బోడతరము	95
బోరువ	1[illegible]3
బ్ర	
బ్రహ్మదండి	84
భ	
భద్ర ముస్తలు	111
భరతపక్షి	168

పదము	పేజీ
భా	
భాగ్యవంతుల పెరటితోట	2
భారతీ పక్షి	176
భు	
భుజపత్రపు చెట్టు	40
భూ	
భూతాంకుశము	85
మ	
మంకెన	57
మంగ చెట్టు	44
మంచి తోకతో యెద్దు	
వలెనుండు జింక	144
మంజిష్ఠ	64
మండ	9
మండె	183
మంద్ర గబ్బ	152
మంద పిచ్చిక	157
మందాకు	21
మందాకుమూలిక	13
మందారము	26
మందుచెట్టు	5
మగ కోయిల	162
మగ దుప్పియొక్కతోలు మొ.	139
మట్ట	123
మత్స్య రంగపక్షి	173
మద్ది చెట్టు	39
మధువనము	3
మనుబోతు	142
మనుష్యుల...గుంపు	188
మయూర శిఖిచెట్టు	41

పదము	పేజీ
మరియొక జాతిదర్భ	119
మరులుమ్మెత	60
మరువకము	61
మరువము	61
మర్కటముల మైథునము	180
మజ్జిచెట్టు	30
మజ్జి విత్తనము	30
మల్లె చెట్టు	54
మల్లె చెట్టు యాకు	55
మల్లె పువ్వు	55
మహాపుత్ర జీవిచెట్టు	93
మహిసాక్షి చెట్టు	95
మా	
మాచి పత్రి	86
మాదీఫలపు చెట్టు	60
మాదెన	74
మానీగ	171
మాను సంపెంగ	50
మానేరు తీగె	100
మామిడి కాయ	32
మామిడి చెట్టు	31
మామిడిచెట్లలో భేదములు	31
మామిడి ముట్టె	32
మామెన	74
మాయచేత చేయబడిన యడవి	1
మారేడు చెట్టు	29
మాలకాకి	162
మావలి	107
మి	
మిక్కిలి చిన్న నల్లచీమ	152
మిడుత	170

పదము	పేజీ
మిణుగు రాబూచి	171
మీల వల్లకి పక్షి	174
ము	
ముంగాము	123
ముంగిటనుండు తోట	2
ముంగిస	147
ముంగిసవంటి జంతువు	147
ముంజిగడ్డి	118
ముంజె	123
ముండ్ల పొద	8
ముంత మామిడి	38
ముచ్చిక	127
ముట్టె	1[illegible]3
ముడుదు దామర	92
ముత్యపుతీగ	104
ముదురాకు	13
ముదురుమొగ్గ	19
మునగచెట్టు	22
మునగచెట్టు మొదలు	29
ముయ్యాకుపొన్న	76
మురి	81
ములకచెట్టు	76
ములుగోరంట	58
ములుజెముడు	94
ములుదోస	104
ములుమోదుగుచెట్టు	41
ముళ్లకంప	15
ముల్లు	15
ముల్లుముస్తె	94
ముల్లంగి	108

పదము	పేజీ
ముల్లంగిలో భేదము	108
ముసుగుబొంద	124
మూ	
మూక	183
మూగమొగ్గలు	19
మూటిసమూహము	182
మూరుకుండచెట్టు	96
మృ	
మృగములలోని భేదములు	146
మృతసంజీవని	74
మృదుమరువకము	61
మృదువైనకొమ్ములుగల జింక	140
మె	
మెట్ట తోటకూర	98
మెట్టదామర	98
మెరపుతీగె	100
మే	
మేకవంటి జింక	144
మై	
మైలచాయతొండ	147
మొ	
మొక్రపుచెట్టు	36
మొగదేగ	156
మొగలి	129
మొగలిమొగ్గ అంచు	129
మొగులుకడిమి	38
మొగ్గ	19
మొగ్గలు వ్రేసినది	6

పదము	పేజీ
మొదటి గడ్డ	106
మొద్దు	8
మొన	10
మొల్ల	57
మొల్లపువ్వు	57
మొహాళము	110

మో

మోట	7
మోదయపుకసవు	115
మోదుగుచెట్టు	28
మోదుగుచెట్టు ఆకు	28
మోదుగుచెట్టు మొగ్గలు	28
మోరటిచెట్టు	32
మోవు	128
మోసు	4

మ్రో

మ్రానితొఱ్ఱ	12
మ్రానిపసుపు	68
మ్రానిపోటి ప్రలుగు	158

య

యంత్రణ	115
యుద్ధయోగ్యమైనకోడి	160

ర

రంజనవల్లి	92
రచ్చచెట్టు	5
రసదాడి	116

రా

రాగముస్తలు	111
రాచమామిడి	31

పదము	పేజీ
రాచేయుసిరిక	45
రాజజంబువు	36
రాజశుకము	165
రాజహంస	167
ఱాతిపువ్వు	81
రాత్రి తిరుగు పక్షి విశేషము	174
రాబందు	158
రామతాడు	122
రామదూతి తులసి	88
రావిచెట్టు	23
రావిచెట్టుపండు	23
రాసి	183

రు

రుద్రజడచెట్టు	49
రుద్రాక్షచెట్టు	48
రుద్రాక్షలోని తెగలు	49
రువ్వపులుగు	157
ఱువ్వ	179

రె

ఱెక్కలు	178
రెట్ట	178
రెమ్మ	9
ఱెల్లుకసవు	114

రే

రేగాకు	33
రేగు	33
రేగుపండు	33
రేణుక	80
రేలచెట్టు	24

పదము	పేజీ
రో	
రోకటిబండ	151
రోచని	99
ల	
లకుముకిపిట్ట	175
లక్ష్మణపంజిచెట్టు	93
లక్ష్మీతులసి	83
లముద్రాక్ష	72
లత్రిక	66
లద్దిపిప్పి	151
లవంగపు చెట్టు	87
లవిట	178
లవుటి లా	178
లాక	178
లావుకపిట్ట	174
లే	
లేజిగురు	15
లేడి	139
లేతచిగుళ్లకోడి	15
లేతతములపాకులు	81
లేతతాటియాకు	122
లొ	
లొద్దుగు చెట్టు	80
వ	
వంకాయ	84
వంగ చెట్టు	83
వంగపువ్వు	84
వంట కట్టెలు	12
వంట చెఱకు	116

పదము	పేజీ
వంద	121
వక్కు కొంగ	166
వచ్చ	21
వట్టు	17
వట్టి వేళ్లు	117
వట్రు ముస్తలు	111
వడ్ల కంకణము	166
వడ్ల చిలుక	165
వదరు చెట్టు	105
వనసమూహము	4
వనస్పతి	6
వన్నె పులుగు	175
వరడు నక్క	187
వరవట్లు	17
వర్గము	182
వశాగ్రగము	128
వస	68
వసంత కడిమ	97
వా	
వాకుడు	65
వాగ్గుదపక్షి	173
వాడగన్నేరు	59
వాడిలి కోతి	185
వానకోయిల	159
వానస్పత్యము	5
వామనగాయలు	17
వామి	121
వాయింటి చెట్టు	91
వాయు వింగళము	70
వారద	124
వాలి	134
వాలుడు	94

పదము	పేజీ
వావిలి చెట్టు	53
వాసన గడ్డి	114
వాసనగల ఒక తీగ గడ్డి	114

వి

పదము	పేజీ
విచ్చు మొగ్గ	19
విడి	77
విత్తనము	18
విత్తు లోపలి భాగము	18
విరజాజి	57
విరిగి చెట్టు	32
వివిధములైన చెట్లమొక్కలు	113
వివిధములైన ఓషధులు	77
విషముష్టి చెట్టు	32
విషవృక్షపు ఫలము	18
విష్ణు క్రాంతము	68
విసబొద్ది	63

వృ

పదము	పేజీ
వృక్షలతాగహనము	8
వృక్షములు మొదలైన వాని ఫలములు	16
వృషభము	78

వె

పదము	పేజీ
వెంట్రువ	147
వెంపలి	95
వెణుతురచెట్టు	59
వెద	179
వెదురు	112
వెదురు	114
వెదురుగణుపులు	113
వెదురుపొర	112
వెదురుమొలక	111
వెదురుమొలిక కోశము	112
వెఱ్ఱిజిల్లేడు	62
వెలగచెట్టు	24
వెలమ సంది	96
వెలికి	113
వెలిచంద	42
వెలిచెపిట్ట	175
వెలుపలనుండు పురుగులు	150
వెల్లుల్లి	99
వెల్లెలుక	147

వే

పదము	పేజీ
వేగి	182
వేగిచెట్టు	39
వేపచెట్టు	49
వేరు	10
వేరుపనస	47

వ్రా

పదము	పేజీ
వ్రాలుట	179

శ

పదము	పేజీ
శంఖపుష్పి	90
శబ్దముగల వేణువు	112
శరభము	143
శరీరమునందలి పురుగులు	149

శి

పదము	పేజీ
శివునిచేతిలోని యిఱ్ఱి	139
శిశువు	181

శు

పదము	పేజీ
శుకముల మైదానము	180

పదము	పేజీ
శ్రీ	
శ్రీతాళవృక్షము	130
స	
సందెమల్లె	55
సంపెంగచెట్టు	50
సంపెంగమొగ్గ	50
సంబరేణి	95
సద	16
సదాపచెట్టు	103
సదాముస్తె	70
సన్నజాజులమొగ్గ	57
సన్న పురుగులు	150
సన్నయేలకులు	82
సన్నరాస్నము	91
సరళము చెట్టు	46
సర్పాక్షి	76
సవరపు మృగము	142
సవరము	143
సా	
సానులముంగల మొలచినతీగ	7
సాలెపురుగు	149
సాలెపురుగుయొక్క తంతువు	149
సి	
సింగలీక	134
సింగారపుదోట	3
సింహజాతి విశేషము	130
సింహము	131
సివంగి	132
సీ	
సీకాయచెట్టు	102
సీతాకోకచిలుక	151
సీమరేగుపండు	33
సీమవంగ	83
సు	
సుందరమైన వనము	3
సుగంధిపాల	74
సుగ్రీవుడు	184
సుదర్శనము	92
సురిగి	94
సురుగుడు	71
సూ	
సూదిగొంటు	128
సూదిమల్లె	55
సూర్యమణివృక్షము	66
సృ	
సృక్క	87
సొ	
సొన	15
సొన	180
సొర	105
సొరకాయ	105
సొరపువ్వు	105
సో	
సోమిదపుచెట్టు	100
స్థా	
స్థాణేయకమనుగంధద్రవ్యము	86
హ	
హంసపాదము	168
హంసల సమూహము	168
హో	
హోపుత్రికాయనెడు పక్షి	178

Acc No. 709
894.8103249
SES
P-2
dt. 2-5-100